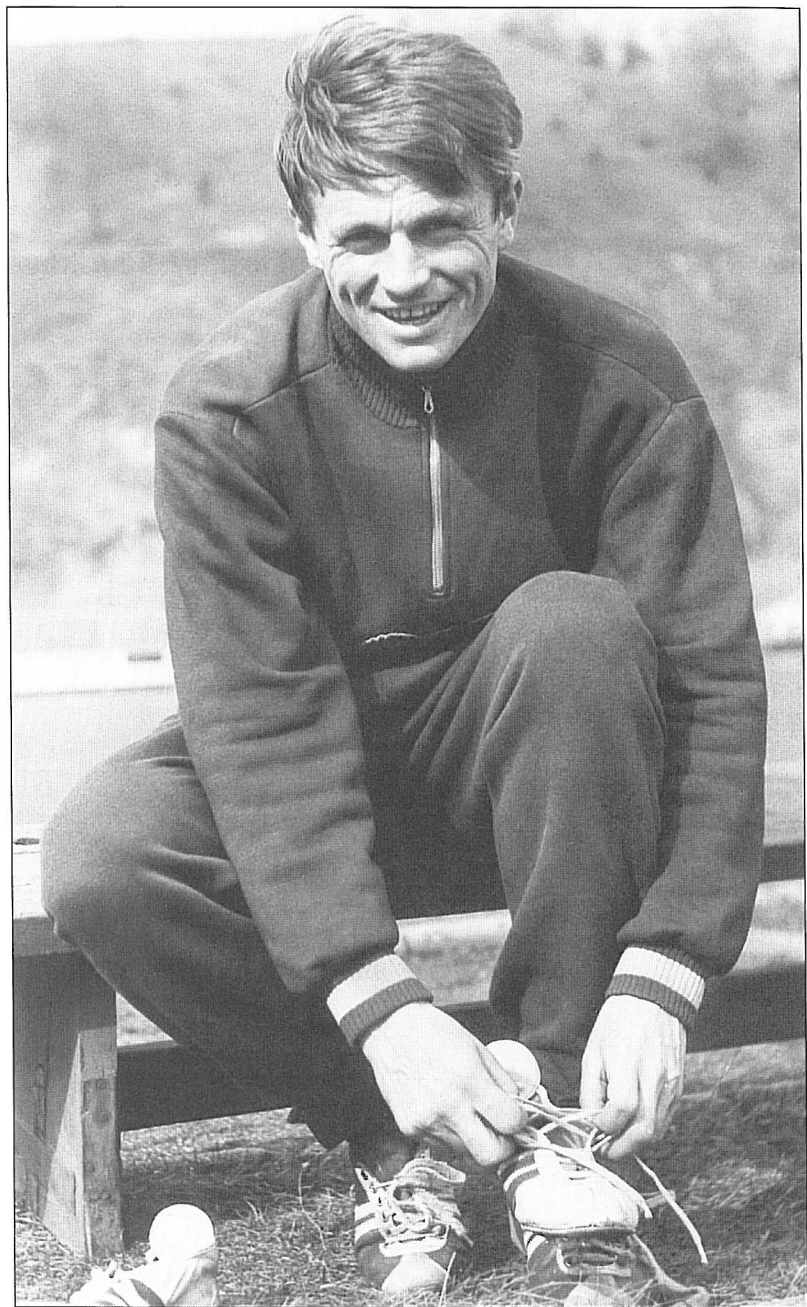

prostě, zabil jsem svého otce

Miloslava Ševčíková

**Příběh olympioniků
Josefa Odložila
a Věry Čáslavské,
jejich syna Martina
a spravedlnosti po česku**

... prostě, zabil jsem svého otce... Byl jsem svědkem smrti cizí osoby, udělal bych to znovu.

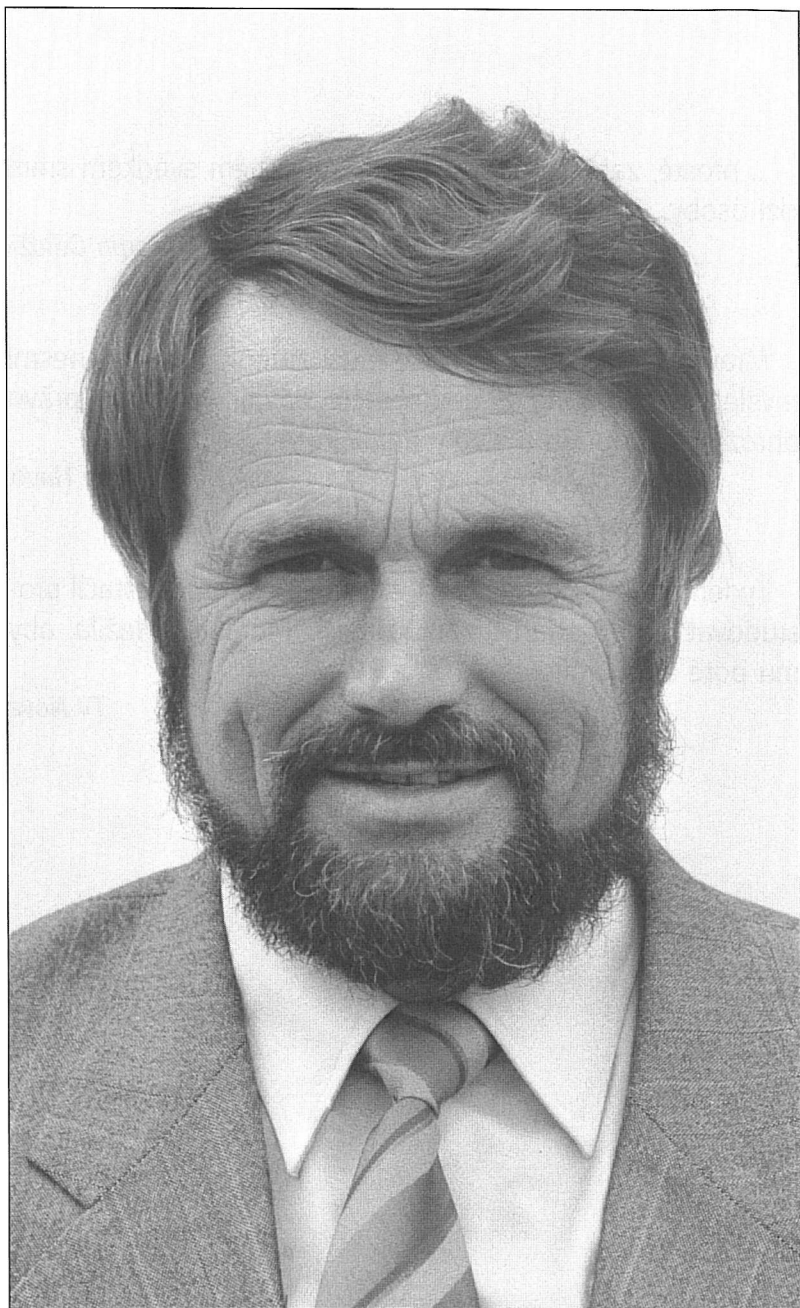
Martin Odložil

Mravní klima v naší zemi se musí změnit. Nikdo si nesmí myslet, že svoboda a demokracie dávají komukoli právo ohrožovat svobodu a životy druhých.

Václav Havel

Týden měl prezident zvlášť exponovaný, přesto stačil prostudovat 2 000 stran trestního spisu Martina Odložila, aby mu poté udělil milost.

TV Nova

Tato kniha vychází u příležitosti desátého výročí tragické události. Martin Odložil, syn úspěšných československých olympioniků Josefa Odložila a Věry Čáslavské, který sedm let trénoval bojové sporty, poslal 7. srpna 1993 v Bělé pod Pradědem v hostinci U Cimbury k zemi svého tátu. V ruce, která udeřila, svíral tzv. studenou zbraň – ocelového boxera. Otcův spánek zasáhl přesně. Josef Odložil upadl do bezvědomí a jako poddatý se skácel k zemi. Z bezvědomí se už nikdy neprobral a po 35 dnech kómatu zemřel. Za otcovraždu byl Martin odsouzen ke čtyřem rokům vězení, ale prezident Václav Havel mu udělil milost.

Z celého srdce děkuji všem, kteří mi při zpracování této knihy pomohli. Zvláště děkuji mému synovi Miroslavovi a jeho přátelům za každoroční organizaci Memoriálu Josefa Odložila, snaše Míše, vnukovi Miroslavovi, vnučce Míše, jejímu příteli Milanovi, mým dcerám Světlaně a Markétě. Dík si zaslouží můj partner Jaroslav a přítelkyně Věra. Jsem jim vděčná za pochopení a podporu.

V neposlední řadě děkuji všem, kdo ctí památku mého milovaného bratra a kdo si nad těmito stránkami připomenou, jak vzácný to byl člověk.

Miloslava Ševčíková,
sestra Josefa Odložila
a teta Martina Odložila

Chtěl být lesníkem

Rok 1935 – mladí novomanželé očekávají svého prvního potomka. Tatínek si v skrytu duše přeje syna. Vždyť Odložilů je málo a rod by měl pokračovat. Ale sen se nenaplní. Narodila se holčička – Miloslava – Míla – Miluška. I tak je radosti dost. Je to první dítě – na syna jistě ještě přijde. A opravdu, o tři roky později se narodil synáček – Josef. Radost neznala mezí. Odložilové nevymírou po meči. Ani po přeslici, později se narodí ještě dvě dcerušky – Maruška a Věruška.

Pepánek a tři sestřičky. Co ho čeká v dospělosti? S tím si teď hlavu neláme, snad jeho rodiče, ale on prožívá šťastné dětství, které bylo zkaleno jen nemocí tatínka a válkou. Prožívá ho v Sušicích nedaleko Zlína. Na dvorku malého domku bylo plno drobného domácího zvířectva, o které se staral již od malička. Mnoho rošťáren prožil se psem Punťou. V pěti letech s ním šel sám 20 km přes lesy do vzdálené vsi a došel až ke své babičce. Nikdo tomu nechtěl věřit, ale všichni měli radost, že se Pepík neztratil, je živý a zdravý, byli na něho nakonec patřičně hrdí. K jiným klukovským kouskům patřilo šplhání po stromech ve velké zahradě, která byla hned za dvorkem. Postupně se naučil zdolávat i nejvyšší vršky vzrostlých stromů. Tatínkova nemoc se však zhoršovala. Bylo třeba se stěhovat za zdravým horským vzduchem do Jeseníků. A tu začíná nová kapitola Pepánkova života.

V pohádkových Jeseníkách se líbilo všem. Nám, dětem, o to více, že na nás nedoléhaly starosti rodičů. Všude bylo daleko, doprava žádná, zásobování špatné, tvrdé povětrnostní podmínky, v horské vsi ještě nebyla elektřina. Svítilo se petrolejem. Starosti jsme přenechali dospělým. Vzali jsme si z toho jen tu romantiku.

Představte si horské vrcholy kolem Praděda, zelené lesy, hluboká, uzavřená údolí, na jejich dně se klikatí silnička. Vine se kolem horského potoka Bělá. Na obě dvě strany se zvedají louky, úzká políčka brambor a zase prosluněné paseky a hluboké lesy. Podél potoka leží několik roztroušených chaloupek a za potokem

je dřevěná chalupa. V ní jsme prožili nejkrásnější roky. Vysoká se k nám chodila pást až pod okna. Pepan se naučil napodobovat jelena v říji a jednou, když byli rodiče s přáteli ve vesnici, vzal v pokoji největší cylindr z petrolejové lampy a z podkrovního okénka troubil do posvátného ticha. Přilákalo to jelena. Rodiče, kteří se v tu dobu vraceli domů, druhý den vyprávěli, jak slyšeli dva jeleňny. Pepanovo „myslivecké“ sebevědomí vzrostlo, vždyť tak věrně napodobil jelena a nebyl odhalen.

Nejšťastnější byl, když mohl s adjunkty nebo dokonce lesníky chodit krmít zvěř nebo vyrazit na lov. Brali ho bez obav, protože věděli, že našlapuje opatrně jako ve snách, aby nenarušil lovecké okouzlení. Dokázal jako očarován nehnutě pozorovat srnčí nebo jelení při ladném běhu nebo při pastvě.

V každém ročním období příroda jako mávnutím kouzelného proutku měnila tvář. Ani při nejlepší vůli nebylo možné rozhodnout, která roční doba je ta nejkrásnější. Jaro se svěží zelení rozpukajících se listů na stromech, mladou travíčkou na loukách plných sasanek a petrklíčů. Léto provoněné senem, lesními jahodami a houbami. Podzim s čarokrásným zabarvením listů a troubením říjících jelenů. Křišťálová zima s běloskvoucími závějemi a ledovými rampouchy. V každé době pohádka. Jeseníky ovlivnily citlivou a vnímavou duši. Skálopevně se rozhodl, že bude lesníkem.

K myslivecké vášni přibyla ještě rybářská. Horský potok Bělá s křišťálově průzračnou vodou se pstruhy jen hemžil. Pepan chodil denně 5 km pěšky do školy i ze školy a zpáteční cestu si obvykle zpestřoval tím, že se brouzдал potokem a chytal pstruhy.

Leč každá pohádka má svůj konec. I náš život v pozemském ráji, v lůně jesenických hor, v kouzelné vesničce Bělá skončil. Lesní správa, u níž tatínek pracoval, se přemístila do Javorníku. Tam otec nemohl denně dojíždět a proto jsme se stěhovali za prací do Otrokovic. I když jsme v Bělé denně chodili 5 kilometrů do školy a ještě dál na autobus, i když jsme úkoly psali při petrolejce, stěhování jsme nesli těžce. V Otrokovicích jsme si nemohli zvyknout. Pepanovi chyběly jesenické lesy. Posmutněle listoval ve své nejmilejší knize Základy myslivosti, v níž se seznamoval s tajemným životem přírody. Únikem z města byly prázdniny u kmotra, k ně-

muž jsme jezdili pomáhat na žně. Pro Pepana to mělo velké kouzlo, vždyť kmocháček byl nejen vynikající stolař, hospodář, včelař, ale hlavně myslivec. Prožil s ním spoustu zážitků. Jako na svůj první velký závod vzpomíná, když běžel z pole přes celou vesnici pro pušku, aby mohli rozehnat divoké holuby. V hrudi mu tlouklo myslivecké srdce a byl odhodlán jít na lesnickou školu. Byl zdrcen ze zprávy, že do Otrokovic žádné místo ke studiu lesnické školy nebylo přiděleno. Bral to jako smutný konec všech tužeb, snů a plánů. Po vzoru svého staršího kamaráda se rozhodl pro studium Žižkovy školy v Bratislavě.

Místo moderního pětiboje lehká atletika

Sbírký kamínků, šišek, květin, listů, motýlů zůstaly opuštěny. Myslivost, volnost a svobodu vystřídal tvrdý vojenský řád. Od rána do noci samé nástupy, rozkazy, zákazy. Jediným potěšením uprostřed vojenského drilu byla tělesná výchova a zájmové kroužky. Pepanově romantické povaze nejvíce vyhovovali koně. I v neděli chodil do jízďárny a na vojenské cvičiště za Bratislavu. Rozhodl se pro moderní pětiboj.

Krátce před maturitou (měl tehdy 18 let) na armádním přeboru vyhrál svůj první závod v běhu na 1500 metrů časem 4:30 min. O prázdninách šel manuálně pracovat – na stejný stadión, na jehož dráze později vytvořil československý rekord v běhu na 2000 m.

Po prázdninách nastoupil do učiliště protivzdušné obrany v Olomouci. Pro moderní pětiboj však v metropoli Hané nebyly podmínky, scházeli tam závodní koně. Vyhrála tedy lehká atletika. Aby mohl na trénink, musel žádat o vycházky služebním postupem přes velitele družstva, pomocníka velitele čety, staršinu, velitele čety až k veliteli baterie. Když některý článek schvalovacího řetězu vypadl a propustka nebyla podepsána, trénoval na kasárenském dvoře. Kvůli štiplavým poznámkám čekal, až se setmí. Když se propustka podařila, trénoval za stadiónem Slovanu Olomouc. Přijít dovnitř mezi atlety si netroufal. Až si ho všiml reprezentant Jarda Slavíček a pozval ho mezi atlety. Od té doby s nimi trénoval na jejich útulném stadiónu. Dal na radu, začal běhat „půlku“ a všechno bral velmi vážně. Dbal na trénink i na životosprávu.

Když se učiliště přestěhovalo do Košic, mezi pedagogy se objevil nový učitel tělesné výchovy a nadšený trenér Jan Liška. Byl to náročný trenér, ale také dobrý kamarád. Pepan začal závodit na 1500 metrů za druholigovou Slavii Košice. V zimě běhal na lyžích, dal by jim i přednost, ale uznal, že pro lyžování potřebuje sníh a hory, kdežto atletika je ve svých nárocích na prostředí skromnější. Běhat může všude.

I první vysněné tretry adidas se mu podařilo koupit. O peníze rodičům nechtěl psát – věděl, že tatínek je nemocný, doma jsou tři sestry a maminka počítá každou korunu. Daroval krev a za získané peníze si tretry koupil. To bylo radosti! Málem s nimi spal. Později, když už neměl existenční starosti, krev dával zdarma.

I po absolvování učiliště a převelení do Olomouce závodil za Košice. Atleti postoupili do 1. ligy. Jeho trénink byl stále náročnější – dvoufázový – ráno v pět hodin před zaměstnáním – a odpoledne po zaměstnání znovu. Byl důsledný až tvrdohlavý – chodil trénovat i po nočních cvičeních. Výsledky na sebe nenechaly čekat. Běhy na 800 metrů vyhrával a v roce 1960 na Rošického memoriálu v Praze poprvé slyšel, jak diváci skandují Odložil, Odložil. Na mezinárodním poli doposud neznámý borec byl v cíli třetí, jen o prsa za druhým.

V dresu Dukly Praha a Československa

Stal se reprezentantem Československa a byl převeden do Dukly Praha. Přihlásil se ke studiu na vysoké škole. Vybral si dvouoborové studium češtiny a tělesné výchovy.

Co bude dál s trenérem? Rozuměl si s Honzou Liškou, kterého si vážil, protože měl velké zásluhy na jeho sportovním růstu. V Dukle ho začal vést Alexandr Zvolenský. Rád z té doby vzpomínal na tréninková soustředění ve Staré Boleslavi. Lesy a houštecký stadion s vynikající dráhou mu pomáhaly k dobrým výsledkům.

V roce 1963 začal pod vedením nového trenéra Aleše Poděbrada zkoušet trať 1500 metrů. Naučil se vyhrávat i prohrávat. Říkal: „Za hloupost, nezkušenost, špatnou taktiku, unáhlenost se platí.“ Prohrávat je těžší. Ale ve sportu někdo musí vyhrát a druhý prohrát. Pro neúspěch nehledal výmluvu, snažil se najít poučení.

Je listopad 1963. V předběžné nominaci na olympijské hry 1964 v Tokiu Pepan není, byl z ní vyřazen přesto, že se výrazně zlepšil. Zraje v něm odhodlání a rozhodnutí. Buďto vydrží ještě tvrdší přípravu, která ho vynese do světové špičky, nebo ho trénink zlomí a bude s běháním konec. To si však nechce připustit.

Pro jeho životní sen – startovat na olympiádě – jsou nyní nejoptimálnější podmínky. Má 26 let, pro střední tratě ideální věk. Musí mít prokazatelně lepší výkonnost než ti, kteří už jsou nominováni. Radí se s Alešem Poděbradem. Hledá správný poměr mezi základními pohybovými vlastnostmi – rychlostí, silou, vytrvalostí a obratností. Studuje všechny dosažitelné prameny o tréninku světových špiček, vybírá něco z vlastního studia fyziologie. Nerad odpovídá na dotazy, proč není nominován (sám to neví), zda skončí se závoděním, když do Tokia nepojede. Tvrdé přípravě obětoval úplně všechno.

Po mistrovství republiky, které vyhrál, bylo nominováno osm lidí, kteří na olympiádu určitě pojedou. Z dalších osmi se měli později vybrat ti nejlepší. V této šestnáctce se však jméno Odložil neobjevilo. Nedůvěra nominační komise ho nabíjela zvláštní energií. Závodil s těměř všemi evropskými soupeři, nejhůř byl třetí, ale mnoho šancí mu nedávali. Kromě jeho nezkušené sestry – to je mne a také maminky.

Stříbrný v Tokiu

Na olympijské hry do Tokia nakonec jel:

„Je nás devět. Posledních devět i prvních devět. Zbývá nám jen chvíle. Hm – chvíle – co nyní pro koho znamená. Kolik radosti a kolik zklamání za tuto krátkou dobu lidé prožijí. Snad právě teď se někomu narodí první syn a někdo jiný zase jedinou lásku ztratí. Snad právě nyní někdo dokončí vědeckou práci a nějaký student propadne u zkoušky. Kolik asi lidí právě usilovně pracuje a přemýšlí a kolika lidem je tato chvíle zcela lhostejná a klidně spí a sní. Inu, řekne se: chvíle, pouhá chvíle. Co však tato chvíle přichystá pro mě?“

Co vlastně předcházelo okamžiku před olympijským finálem v běhu na 1500 metrů?

„Já určitě vím, že na olympiádu pojeděš, nezáleží přece na tom, že nejsi v předběžné nominaci.“

„Ale jak jsi na to přišla, má drahá sestřičko? Teď o vánocích, rok před olympiádou už víš, že do Tokia pojedu? No, děkuji ti za důvěru. Měli by tě navrhnout do nominační komise, když jsi tak chytrá. Víš, kolik tam pojedou československých atletů? Maximálně dvánáct. Tak si to spočítej, jaké mám naděje.“ – „Když budeš mít silnou vůli, budeš hodně trénovat, tak to jistě dokážeš. Já věřím, že přivezeš medaili.“

„Propánakrále! Tak už tedy dost! Ty ženský jsou hloupé. Víš vůbec co je to olympiáda a co to znamená přivést z ní medaili? Nechceš po mně dokonce abych vyhrál? Víš co, dej mi pokoj. Ještě budeš mít nakonec pravdu a pak řekneš, vidíš, co jsem ti povídala. Asi bych se musel tvářit, že to neslyším, ještě bych přišel o bratrskou nadvládu a měl bych tvoje věštění pořád na talíři.“

„Všichni kolem zarytě mlčí. O čem asi přemýšlejí? Takové hloupé nápady asi nemají, aby uvažovali jak obelstít sestřičku, kdyby se jim povedlo něco, co je zatím hodně neskutečné.“

Na Moravě je prazvláštní stoletý dub. Říká se o něm, že dovede splnit různá přání. Z Vánoc jsem kolem něho jel vlakem zpátky do Prahy. Nějak jsem o té bájně olympijské medaili přemýšlel

a potichu, aby to nikdo neslyšel, jsem dub o ni požádal. Vítězství na olympiádě jsem po něm nechtěl, to opravdu ne.

Ty jsi ale naivka, říkal jsem si, propadl jsi ženské psychologii a teď si snad myslíš, že ti nějaká kouzelná moc pomůže. Jen počkej – vůbec ne!“

„Docela věřím, že když nic nezkazím, mohu být třetí a vůbec ne pomocí nějaké kouzelné moci. Ani si nevzpomínám, že bych byl pověřivý. A potom, les mám moc rád. Když takovému dubu něco pošeptám, vím, že si to nechá pro sebe. Nevysmívá se jako lidé, nezávidí – jenom mlčí. Br, není mi nějak příjemně, nohy mi těžknou tou podzemní zatuchlou tesknotou. Připadám si jako odsouzenec a myslím na to, jak jsem po trénincích nemohl sejít po schodech dolů, musel se přidržovat zábradlí, nohy bolely nepředstavitelnou únavou a měl jsem už dost těch řečí, že to se mnou špatně skončí, že se sedru a že takových už viděli a kde nyní jsou.

Teď přede mnou jdou chodbou na dráhu čtyři soupeři a za mnou také čtyři. Mohu být maximálně devátý. To ne, poslední být nesmím! Vždyť se cítím dobře a kolik jich trénovalo tak tvrdě, jako já? Ta chodba je nekonečná a moje druhé ‚já‘ nemá rozum, nedá mi pokoj, pořád mě pokouší a za chvíli mě čeká olympijské finále.

Stejně jsi měl štěstí, že tě na poslední chvíli na olympiádu vzali a teď chceš běžet tak, aby ti zbylo maličké místečko na stupni vítězů? Netroufáš si moc? A to si tedy myslíš, že si mám vzít příklad z malého českého človíčka? Ne, ne, ani nápad. Poběžím tak, abych mohl být třetí. Třetí, třetí, rozumíš, nezajímají mně novináři a funkcionáři, kteří v mém postupu do finále vidí jen štěstí.

Na slovo štěstí jsem alergický. Se štěstím jsem prý jel do Tokia. A jenom na výlet. Rozběh měl být údajně mým maximem. Znáš přece, jak se někteří lidé dovedou jízlivě usmívat. Takový nevinný, shovívavý úsměv pro náhradníka, který bude věčným náhradníkem, úsměv pro někoho, kdo tady je z milosti, zatímco oni z vůle boží.

Na tohle nemohu zapomenout. Kypí mi krev v žilách při vzpomínce na ‚odborníky‘, kterým bylo pořadí na olympiádě jasné z pohledu do tabulek, byly pro ně rozhodujícím nominačním kritériem.

– Pardon, omlouvám se, že vás předbíhám, i když jste již zaběhl letos o desetinu lepší čas než já.

Nejtěžší je zvítězit nad lidskou hloupostí. Snad mi přece jen přeje štěstí – mám teď klíč k tomu, abych dokázal svoji pravdu. Možná, že některým ‚také odborníkům‘ je už nemilý můj postup do finále. Ještě však není konec. Cítím se velmi dobře, a nezlobte se, mám na vás vztek.

Je 21. říjen 1964 – 13 hodin a 10 minut. Nezbyvá mi mnoho času. Na dráze se objevují všichni finalisté olympijského závodu na 1500 metrů. Na tribunách to šumí, občas někdo vykřikne jméno některého z nás, snad proto, abychom se necítili tak sami. Naproti cíli stojí tribuna pro závodníky, tam sedí část naší výpravy. Halasně oznamuje svou přítomnost. Nijak to nedávám najevo, ale jsem docela rád, že tady někdo se mnou je a povykuje. Musím dokázat, že jsem na olympiádu patřil.

Na zahájení olympiády nikdy nezapomenu. Dívám se zpravidla na mnoho věcí střízlivě, nemiluji řečnění a oficiální ceremoniály, ale v Tokiu jsem uprostřed stadiónu stál se zbožnou úctou, byl jsem hrdý, snad i pyšný. Viděl jsem nejfantastičtější, nejmohutnější divadlo svého života. Byl jsem docela pozemsky šťastný a už pro tento pocit všechna ta dřina stála za to.

Moc jsem si přál vidět běžet Petra Snella. Při finále na 800 metrů mne nadchl způsob, kterým vyhrál. Petr je fenomenální běžec. A teď ve finálovém závodě na 1500 metrů Snell běží deset metrů přede mnou. ‚Pepíku, Pepíku do toho!‘ ozývá se z tribun. Já že budu druhý? Radostí zvedám ruce a připadám si jako ve snách. Sním? Bdím? Je to pravda? Z tribuny seskakují novozélandští turisté a tančí přímo na dráze. Asi to pravda bude. Podávám Snellovi ruku, potom třetímu Daviesovi. Páni, já budu stát na stupních vítězů! A se sestrou už asi vůbec nevydržím. ‚Co jsem ti říkala?‘ Olympijská znělka je krásná. A kvůli mně vytahují na stožár československou vlajku. Celý stadion stojí a vzdává hold Petru Snellovi, mně a Johnu Daviesovi.“

Výchova dětí – jablko manželského sváru

Na příštích olympijských hrách v roce 1968 v Mexiku se Josef Odložil oženil s Věrou Čáslavskou – úspěšnou československou reprezentantkou ve sportovní gymnastice. V roce 1969 se jim narodila dcera Radka, o pět let později syn Martin.

Po prvních šťastných letech manželského soužití se začaly projevovat diametrálně odlišné názory na výchovu dětí. Začalo to už v Mexiku, kde manželé působili jako trenéři sportovních talentů. Věra odmítala dát dceru do školy a postavila se na její stranu, když Radka prohlásila, „že se učit nebude, stane se milionářkou a na všechno bude mít služby“.

Josef i Věra pocházeli ze čtyř sourozenců a oba měli za sebou léta odříkání a těžkého tréninku, jen tak dosáhli úspěchů. Přesto je rozdělával opačný názor na výchovu svých dětí. Pepan chtěl, aby žily jako všechny ostatní děti, chodily do školy, učily se, byly pracovitě a pořádné, otcovsky je vedl k pílí, vytrvalosti, překonávání překážek.

Naopak Věra všechny překážky odstraňovala, dětem zametala cestu, z pozice svého postavení a slávy v nich utvrzovala přesvědčení, že o výsledcích ve škole a postavení v životě nebude rozhodovat jejich vlastní snaha a píle, ale moc a sláva jejich maminky. To je špatný vklad do života – uvědomoval si Pepan. Nechtěl nečinně přihlížet, jak se jeho děti ubírají špatnou cestou a řítili se do záhuby. O jeho názorech na výchovu dětí svědčí dopis, který v roce 1987 v rámci rozvodového řízení poslal z Jeseníku předsedkyni senátu Obvodního soudu v Praze 6 JUDr. Barochové. Mimo jiné napsal:

„Obdržel jsem protokol z jednání dne 19. 6. 1987. Jak je možno z něho vyčíst, chtěla jste odročit jednání za účelem ustanovení znalců, ale neodročila.“

Bez vyzvání soudu povstala navrhovatelka, se slzami v očích, a to je u navrhovatelky vzácnější jev, než déšť v poušti, na mne vyhlila celé vědro špíny a pomluv. Pozoruhodné výroky navrhopa-

telky jste pečlivě zaznamenala. Protože, jak tvrdíte, jste nestranná, žádám Vás, abyste doplnila mé vyjádření k protokolu. Na tak závažná obvinění nemohu odpovídat jednou větou, jak mě u soudu povolujete.

Je až neuvěřitelné, jaké hloupé lži může navrhovatelka použít a Vás při tom nezajímá nějaký důkaz. Pracuji již řadu let v atletice. Tam, když dojde ke sporu, vezme se videozáznam, třeba desetkrát se přehraje minulý děj a na setiny sekundy přesně lze situaci posoudit. Vaše protokoly nejsou ani zdaleka tak přesné, ale jsou v některých aspektech zcela dostačující, abych logicky prokázal některé skutečnosti.

Konflikt popisovaný navrhovatelkou v roce 1987 vznikl v roce 1981. Dcera za prohlášení, že se učit nebude, že bude milionářka a na všechno bude mít služby, dostala ode mne pohlavek. Kdo by jí facku za to nedal?

Navrhovatelka se nenaučila prohrávat, byla zvyklá především vítězit. Jakoukoliv prohru těžce nese a často zápasí ve stylu ‚catch as catch‘.

Když při soudním jednání 19. 6. 1987 byla přivedena do matové situace, kdy je jí prokázán podvod s falešnou omluvou dcery Radky, nepřizná chybu, povstane a shodí soupeřova krále. Takto se podle pravidel vyhrát nedá! Navrhovatelka řadu let působí v gymnastice a tam, žel bohu, podraz často je také součástí soutěže. Ten, kdo toho není schopen, se stává outsiderem.

Do svízelné situace se dostala ředitelka gymnázia, která uznala vyhanou omluvu žáka, bez lékařského potvrzení. Falšování podpisu v omluvném listu dcerou jemně nazvala nesrovnalostí. Ředitelka školy kryje absentérství žáka!

Do svízelné situace se dostala i svědkyně pí Šípanová, protože to, co dříve písemně zaznamenala do žákovské knížky, bylo třeba vysvětlit jinak. I to navrhovatelka dokázala zařídit!

Při soudním jednání dne 13. 3. 1987 na žádost zástupce navrhovatelky byla vyslechnuta nezletilá dcera. Cítuji z protokolu: Pokud maminka odjíždí ven, stará se o nás vždycky otec. Nemohu říci, že bych já osobně pociťovala nějaký nedostatek čehokoliv v této době.

1. 4. – 6. 4. 1987 byla navrhovatelka v Madridu. Děti byly se mnou a konflikt žádný nevznikl. Na velikonoční svátky přijely děti s navrhovatelkou na chalupu do Jeseníků, kde jsem byl již o dva dny dříve. Po skončení svátků nechala syna cca 10 dní na horách bez jakékoliv konzultace se mnou. Protože syn je tam rád a chodil také do školy, tak jsem to toleroval. Dcera si však za plného vědomí navrhovatelky prodloužila týden prázdnin a to v období před maturitou, což jsem tolerovat nemínil. Vyzval jsem ji, abychom společně navštívili třídní učitelku, aby se omluvila. Odmítla to, omluvu prý zařídí maminka – je přece ‚hodná‘.

Od 18. 5. do 25. 5. 1987 byla navrhovatelka v Moskvě a to už jsem opět mohl děti hlídat, protože mne asi sadismus přešel, ale na víkend 23. 5. – 24. 5. by mne mohl opět přepadnout, proto zařídila synovi jiný program.

Je to obrana proti zlému otci nebo zlomyslnost navrhovatelky! V srpnu 1986 píše navrhovatelka sadistickému tátovi – cituji: uvědom si, táto, že děti potřebují plnou péči. Poprvé za jejich školní existence 1. září maminka nefunguje a tak mne, prosím, nahraď. Budu ráda, když náhrada bude stoprocentní nebo ještě lepší. U sadistického táty vydržely děti během srpna a září 35 dní, bez nefungující maminky a bez problému. Nyní se na přání navrhovatelky děti opět musí bát!

Mám snad tolerovat dceřino záškoláctví a ještě ji za to odměňovat, jak to dělá navrhovatelka? Letos jsem dceři za prohřešky nepodepsal cestu do Itálie a opět jsem zlý. Hodná maminka byla schopna tvrdit, že její cesta je ve státním zájmu a když nevyšla Itálie, vzala ji na zahraniční rekreaci do Bulharska! Navrhovatelka je skutečně velice ‚hodná‘, protože kvůli dětem dělá podvody, je ochotna dětem zařídit různé výhody zneužitím svého jména, je ochotna korumpovat úředníky, učitele, lékaře, právníky, atd.

S touto její činností je však spojeno více negativních výsledků a jeden dokonce dopadl tragicky. Její bratr byl pro násilný trestný čin vzat do vazby. Nenechala si vymluvit svůj názor a ‚dokázala‘ ovlivnit průběh práva – dosáhla jeho propuštění. Bylo to však Pyrrhovo vítězství. Zanedlouho za záhadných okolností přišel o život. Najednou se objevilo něco, co navrhovatelku zastavilo a proti če-

mu už nebylo odvolání. Někdo dojde k pokoře, v navrhovatelce však zůstal hněv a msta.

Dnes orientuje syna na judo, aby se prý uměl prát a nedopadl jako jeho strýc! Opět poněkud nebezpečná hra.

Kategorickým imperativem je život a nikoliv krevní msta.

Spor o výchovu dětí je u nás velmi starého data. Při jednání dne 3. 12. 1982 jsem já soud přesvědčoval, že za dané situace nemám šanci, že odpůrkyně svým přístupem bere dětem motivaci a soud mne dost hlasitě přesvědčoval o opaku.

Dcera velmi rychle pochopila, že nerozhoduje jak se bude učit, ale protekce. Ještě letos o velikonočních svátcích mně to zopakovala. Své inteligence využívá jen natolik, aby taktak prošla školou. Odhaduji, že jí na to v průměru stačilo deset minut učení denně. Musím, žel, uznat, že zatím je to dost racionální pohled na současnost. Ale co stačí ve školství u nás dnes, určitě nebude stačit zítra a ani zdaleka nestačí jinde ve světě. A protože naše dcera není v takovém přístupu sama, nelze se vůbec divit, že máme nedostatečně kvalifikované dělníky, polovzdělané inženýry, učitele, právníky atd. a zaostáváme proti světu v celé řadě oborů. Naši sportovci na světových soutěžích nemají většinou ani tkaničku do treter vyrobenou u nás.

Dnes by dcera ráda studovala medicínu. Z celého srdce, jako otec, bych si přál, aby byla platným členem společnosti, ale stejně dobře vím, že s jejím současným přístupem to vůbec možné není!

Nechci opakovat stejnou chybu a bojuji o syna. Věřím, a naštěstí je to v současné době možné již pozorovat, že se naše společnost musí přestavět, že v ní budou platit jiná kritéria, než platí dosud, že lidé budou hodnoceni za to co umí a za jejich morální hodnoty!

Prosím, ať mě soud přesvědčí, že matka, která bude v roce 1987 až 168 dnů mimo domov, se může řádně starat o děti!

Přesvědčte mě o tom, že výchova k nepracovitosti, podvodům, obcházení zákonů a nařízení je dobrá!

Přesvědčte mě také o tom, že poznámky v žákovské knížce o chování syna Martina jsou z důvodů jeho upřímnosti a poznámky o řadě nedonesených úkolů jsou způsobeny postupem do vyšší třídy.

Právně spor mohu prohrát, ale nikdy ne eticky!

Vyzývám touto cestou navrhovatelku, aby se zastavila ve své mstivosti a znovu se vyjádřila k některým smyšleným věcem, které uvedla v protokolech. Dvakrát jsem navrhovatelce zachránil život a už jen tato skutečnost by ji měla vést alespoň ke slušnosti. Prožili jsme spolu řadu hezkých, i když těžkých let. Rozcházíme se v názorech na život, snaha navrhovatelky opět se proslavit, se setkává s totálním fiaskem a rozbila i rodinu.

Mám děti stejně rád jako navrhovatelka, ale neshledávám cestu, kterou pro ně volí za dobrou. Nejsem soupeř, kterého je třeba porazit za každou cenu! Prosazovat své názory prostřednictvím dětí a stavět je proti otci považuji za velmi nerozumné, protože jen my dva jsme jim nejbližší a nikdo z nás neví, kdo dříve navždy odejde.“

Kolik pravdivých, až věšteckých slov bylo v dopise soudu obsaženo! Žel, senát je nevyslyšel. Věra Čáslavská znovu zneužila svého prominentního postavení a z titulu poradkyně prezidenta republiky zařídila, že se otec nemohl se svými dětmi stýkat, i když jeho styk s dětmi a účast na jejich výchově soud přímo doporučil. Martin buď prý nebyl doma, nebo byl zrovna ve vaně, nebo nechtěl a nemohl s otcem mluvit. Zaseté semínko nenávisti k otci bylo ošetřováno a šlechtěno. Takže Martin brzy nehovořil o tátovi, ale o panu Odložilovi, později ho už označoval za „cizího člověka“. Maminka získávala na ceně, protože všechno dokázala zaretušovat a splnit všechny možné požadavky a neskromná přání svých dětí.

Znelíbilo se jim na jedné pražské škole (Radce na Hellichově gymnáziu), zajistila přestup na gymnázium Nad Štolou. Tam Věra Čáslavská „protlačila“ i Martina. Co na tom, že to byla výběrová škola pro vrcholové sportovce, kteří procházeli přísnými talentovými zkouškami a svými výkony museli splňovat náročná kritéria pro vybrané druhy sportů. Studium bylo přizpůsobeno dvou nebo dokonce třífázovému tréninku, soustředěním a závodům.

Radka a Martin se nemuseli žádnému sportu věnovat vrcholově, stačilo mít jen známou paní ředitelku a maminku poradkyni

prezidenta Václava Havla a oba mohli využívat výhod této školy. Kdyby si alespoň dobrodini vážili a řádně studovali. Oba dva byli inteligentní a talentovaní, geneticky vybaveni pro mnoho sportů, ale chybělo jim to hlavní – motivace, píle, snaha, vytrvalost, pracovitost. Kdyby jen trochu chtěli...

Radka studovala jen tak aby prošla, dostala se na Fakultu tělesné výchovy a sportu, ale po marném pětiletém studiu prvního ročníku, kdy neudělala základní zkoušku z anatomie, byla vyloučena. Pro každého studenta by to znamenalo, že při rozhodnutí studovat něco jiného musí projít novým přijímacím řízením. To však neplatilo pro dceru Věry Čáslavské. Zařídila, aby dcera mohla pro změnu studovat medicínu, dokud opět neztroskotala na zkoušce z anatomie. Pokusila se selhat, že zkoušku už udělala na Fakultě tělesné výchovy a sportu, ale podvod byl záhy odhalen.

Protože u Radky se začaly projevovat výsledky maminčiny výchovy, otec se snažil získat do své péče Martina. Když se mu ani to nepodařilo, chtěl se alespoň na jeho výchově podílet. Jeho snaha narážela na odpor Věry Čáslavské. Josef Odložil kvůli tomu napsal dopis Václavu Havlovi, poukázal na to, že chápe jak náročná a těžká je práce prezidentovy poradkyně, a že by se tudíž chtěl o Martina starat, aby nebyl odkázán na ulici. Odpověď nepřišla.

Nedostatek času a péče matka svému synovi nahrazovala ústupky, promíjením špatného prospěchu i chování, drahými dárky a exkluzivními zahraničními cestami. Otec mohl jen pasívně přihlížet, kam se jeho milovaný syn řítí a jaké to bude mít následky. Snaha po navázání kontaktu byla marná. Dopisy nebyly opětovány a touha po setkání zůstávala nevyslyšena. „S vámi, pane Odložile, se nemám o čem bavit,“ říkával Martin, když ho táta vyhledal.

S maturitním reparátem a trojkou z mravů na právnickou fakultu

Martin měl už v prvním ročníku střední školy potíže s matematikou. Lze si to ovšem vysvětlit i tak, že paní učitelka měla malý respekt k jeho původu. S pomocí synovi proto přispěchala jeho matka. Vlastoručně napsaným dopisem školu požádala, aby Martin byl jako... závodní plavec(!) přeřazen do třídy vrcholového sportu.

Ředitelka školy Jaroslava Nekvapilová požadavku Věry Čáslavské 31. října 1989 vyhověla a na dopis odpověděla:

„Vážená soudružko, zařazením do sekce plavání – SVS při MŠMT UK splňuje Váš syn Martin Odložil, nar. 14. 9. 1974, podmínky pro přestup do třídy vrcholového sportu. Přestup bude realizován k 1. 11. 1989.“

Byl to podvod, jak 12. ledna 1996 doložil PaedDr. J. Horčic:

„Sděluji, že v období 1985–1990, kdy jsem pracoval na Středisku vrcholového sportu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR při Univerzitě Karlově jako vedoucí sekce, Martin Odložil nebyl členem sekce plavání.“

Ředitelka Nekvapilová si pravdivost žádosti neověřila a automaticky jí vyhověla. Ani jí to nelze mít za zlé. Vždyť kdo by předpokládal, že žena slavného jména a významného postavení se pokusí o primitivní podvod? Řeknete: Zlatá Čáslavská, nejlepší gymnastka světa, několikanásobná olympijská vítězka, předsedkyně olympijského výboru, poradkyně prezidenta republiky a sníží se k nízké lži? Kdo by tušil, že rukama, jimiž slavnostně předává ceny „fair play“, napíše vyhanou žádost a uvede v ní, že její syn kvůli vrcholovému tréninku plavání nemůže řádně chodit do školy? Martin přitom žádný sport vrcholově nedělal, tím méně plavání. A přesto byl na základě podvodu své slavné matky zařazen do třídy vrcholových sportovců a zabíral v ní místo jinému sportovci, který sice splňoval požadované limity, ale neměl potřebné „zázemí“.

Navzdory studijním úlevám, které mu podvodně vymohla jeho maminka, Martin patřil mezi nejhorší žáky školy. Nejen v prospěchu, ale dokonce v chování. Do vyučování soustavně chodil pozdě, nedovoleně zasahoval do úředních listin a na vyučování se nepřipravoval. Potvrzují to výpisy z pedagogických porad.

I. ročník 1989–1990

31. května 1990 důtka třídního učitele za hrubé porušování školního řádu, nedovolené zasahování do úředních listin, opakované pozdní příchody, je nejhorší žák třídy.

II. ročník 1990–1991

Martin neprospěl.

4. října 1990 důtka třídního učitele za opakované porušování školního řádu.

28. ledna 1991. Chování – 2. stupeň.

10. dubna 1991. Napomenutí třídního učitele.

16. dubna 1991. Důtka ředitele.

3. května 1991. Pohovor o prospěchu a chování u ředitelky.

Škole dochází trpělivost a ředitelka Marta Doležalová zve matku 13. května 1991 do školy:

„Vážená paní Čáslavská, dostavte se, prosím, k ředitelce Gymnázia Nad Štolou 1, Praha 7 k pohovoru o prospěchu a chování Vašeho syna Martina Odložila, nar. 14. 9. 1974, žáka II. B třídy. Vaše návštěva je bezpodmínečně nutná. Vzhledem k Vašemu pracovnímu vytížení přizpůsobíme termín Vaší návštěvy Vaším možnostem. Vzkazte, prosím, po Martinovi nebo zavolejte na přímou linku ředitelce školy 374550. Z takovýchto pohovorů nepořizujeme ve škole zápisy ani záznamy.“

Náprava však nepřichází:

24. června 1991. Chování – 2. stupeň. Nejhorší žák třídy.

III. ročník 1991–1992

13. listopadu 1991. Důtka třídního učitele. Slabý prospěch z českého jazyka a chemie.

27. ledna 1992. Chování – 2. stupeň.

14. února 1992. Podmínečné vyloučení, chování – 3. stupeň.

Třídní učitelka Dr. Eva Řídká předkládá pedagogické radě 14. února 1992 návrh na podmíněčné vyloučení žáků Martina Odložila a dalších dvou žáků jeho třídy. Dopustili se hrubých přestupků na lyžařském výcvikovém kurzu. Návrh se opírá o „nedodržování pokynů vyučujících, drzé chování, požívání alkoholických nápojů – opakovaně, nedovolené opuštění ubytovny po večerce v době od 10 h. večer do 3 h. ráno. Za uvedené přestupky byli tito žáci vyloučeni dne 31. ledna 1992 z kurzu. Martin Odložil byl v pololetí klasifikován z chování 2. stupněm z chování.“

Pedagogická rada 24. února 1992 dochází k závěru: „Po celé tři roky převažovala neochota přizpůsobit se školnímu řádu, přezouvat se, chodit včas do školy, učit se, připravovat se doma.“

O chování Martina Odložila hovoří i zpráva profesora tělesné výchovy Dr. Antonína Cigánka: „Při hodině tělesné výchovy běželi studenti štafetový závod družstev, ve kterém si předávali tenisový míček. Štafeta, ve které běžel Martin Odložil na předposledním úseku, zjevně zaostávala za ostatními a bylo zřejmé, že nezvítězí. Martin Odložil ve snaze získat vítězství za každou cenu, tenisový míček místo předání do ruky hodil na vzdálenost několika metrů dalšímu členu své štafety a tak si v rozporu s pravidly zajistil neoprávněné vítězství. Závod jsem anuloval a před nastoupenou třídou jsem mu jeho nesportovní chování vytkl. Zeptal jsem se, jestli ví, co je to závodit fair play a jestli se za své jednání nestydí, když jeho rodiče, oba dva vynikající sportovci a olympionici, které osobně znám, tuto zásadu vždy dodržovali. Dostalo se mi všeobecného výsměchu jak od Martina Odložila, tak i od jeho ostatních spolužáků a tuto mojí výtku pak on i ostatní studenti parodovali a ironizovali při různých příležitostech slovy jako: ‚Hele, fair play jde‘ nebo ‚to víš, to musí být vždycky fair play‘ a podobně. Idea čestného sportovního zápolení, kterou si všichni pod tímto vznešeným pojmem představujeme, klesla u Martina Odložila a jeho kamarádů na frašku a posměšek, který jsem často při výuce z jejich úst zaslechl.“

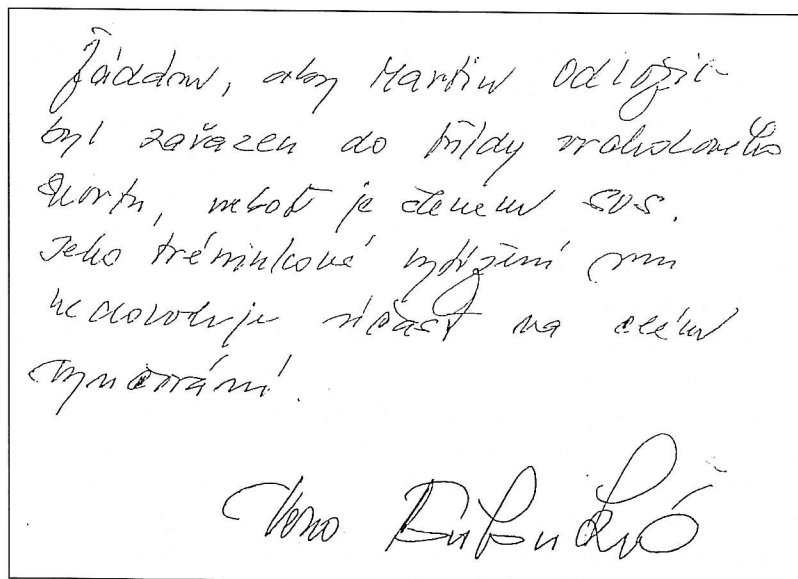
Elementární kázeňské požadavky Martin nerespektoval. V tělocvičně Sparty Praha se houpal na basketbalovém koši, zničil ho

a protože bylo před mezistátním utkáním, muselo se pro nový koš jet narychlo do Německa. Při lyžařském kurzu v Krkonoších několik studentů a studentek naaranžovalo postele jako kdyby v nich spali a oknem utekli do Špindlerova Mlýna na diskotéku. Posudek ze školy praví: „Před půlnocí jsme přistihli studenta Martina Odložila, jak se sám oknem v prvním patře vracel do chaty. Byl evidentně opilý, špatně artikuloval, choval se zcela neadekvátně, vyzývavě a na naše výtky nereagoval. Vzhledem k tomu, že s ním nebylo možno pro opilost komunikovat, poslali jsme ho spát. Po nějaké době jsme slyšeli náraz na plechovou střechu verandy a řinčení rozbitého skla. Martin Odložil zřejmě pod vlivem alkoholu vyskočil hazardně z okna druhého patra na střechu verandy. Při nezdařeném dopadu rozbil okno, pořezal se a utekl zpět na diskotéku. Vrátil se společně s ostatními studenty až po půlnoci s bujarým halasem. Při předávací závěrečné prohlídce se správcem bylo zjištěno rozsáhlé poškození válendy studentem Odložilem. Zničil válendu, na které spal, takovým způsobem, že již nebyla k použití. Na dotaz proč ohnul její kovové nohy, odpověděl, že se mu tak lépe spalo. Po návratu z hor pokračovalo jeho demonstrativní chování a nepřátelské vystupování, které vyvrcholilo v hodině tělesné výchovy, kdy se svými kamarády při cvičení s medicinalem hodili míč na mně. Třem míčům směřujícím na mou hlavu jsem se stačil vyhnout, čtvrtý mě zasáhl do levé nohy v kolenně.“ Učitel byl kvůli zranění tři týdny v pracovní neschopnosti.

I když byl Martin podmíněně ze školy vyloučen, nadále do vyučování přicházel pozdě, měl neomluvenou absenci a nedostatečné známky. Proto jeho matka 24. června 1992 písemně žádá o Martinovo přezkoušení, aby mohl přestoupit na jinou školu alespoň s dostatečnými známkami. Gymnázium Nad Štolou oznamuje, že příští školní rok bude Martin navštěvovat školu pro pracující v Pernerově ulici, kde si Martin mohl vybrat, jak často bude do školy chodit, zda třikrát nebo jedenkrát týdně. Vybral si druhou možnost pro údajně velké časové zatížení tréninkem, pro změnu tenisem. Tenis však nikdy závodně nehrál. Znovu si za mateřského přitakání zvolil lehčí cestu. Ani tu však nezvládl. Studium ukončil se špatným prospěchem a maturitní zkoušky neudělal. Neod-

maturoval ani z dějepisu, z předmětu, který patří mezi klíčové při přijímacím řízení na právnickou fakultu, kam byl později – na rozdíl od úspěšnějších spolužáků – protekčně přijat.

V gymnáziu Nad Štolou s Martinem studovala jeho spolužačka Johana Káráská. Po celou dobu studia a také u maturity měla jenom jedničky, ale navzdory několika opakovaným pokusům se na právnickou fakultu nedostala. Zatímco Martin Odložil, nejhorší žák školy, s učitelskými i ředitelskými důtkami, dvojkami i trojkami z chování, maturitou až na reparát, se na právnickou fakultu dostal. Také si to považuje, studuje už devátý rok.

Jáček, aby Martin odložil
byl zařazen do třídy vrcholového
sportu, neboť je členem SVS.
Jeho třídnice' myšlením (m)
neobstojí na cestě na celou
gymnázium.

Věra Čáslavská

Podvodná žádost Věry Čáslavské ředitelství Gymnazia Nad Štolou v Praze z 31. 10. 1989 o zařazení syna Martina do třídy vrcholového sportu. V žádosti je nepravdivě uvedeno, že Martin je členem SVS (Středisko vrcholového sportu). Matka tím chtěla pro syna získat neoprávněné studijní úlevy.

Pod vánočním stromkem žádost o rozvod

Dokud byly děti malé, rozdílné názory na výchovu se lišily jen v drobnostech a daly se překonávat, ale se vzrůstajícím věkem rozpory rostly do nepřekonatelných překážek. Podle tatínka se děti měly učit, chodit včas a pravidelně do školy, měly být vedeny k práci, k ušlechtilým zájmům, poctivému vztahu ke sportu, kamarádství a přátelství. Podle maminky se měly naučit využívat jejího postavení, moci a slávy. Táta v tom viděl nebezpečí pro budoucí život dětí.

Radka a Martin si vybrali lehčí a líbivější cestu své maminky. Cestu prošlapanou a umetenou, která končovala exkluzivními zahraničními zájezdy. V nerovném boji táta neměl šanci. Maminka byla přece hodná, všechno zahladila, zařídila, byla všemohoucí.

A přišly Vánoce. Kouzelné, protože je vždy celá rodina slavila v Bělé pod Pradědem. Na každého doléhá slavnostní nálada. V úkrytech chalupy byly schovány dárky, aby byly překvapením.

Jeden vskutku vánočním překvapením byl. Pod stromkem ležela obyčejná bílá obálka. Adresátem byl tatínek. „Dárkem“ byla žádost o rozvod! Zlomyslný akt o svátcích, kdy se všichni stmelují v rodinném kruhu, všechno roztříštil na ostré střepy, které se již nikdy nepodaří slepit. Uprostřed provoněných Vánoc se rozpadl poklad nejvzácnější – rodina.

Na rodině si Pepan zakládal, na rodině mu moc záleželo. Snad mu to bylo dáno do vínku z dětství a mládí. Vždyť my jsme doma všechno prožívali společně. Narozeniny, svátky, křtiny, maturity, promoce, svatby, Velikonoce, Vánoce. Vždycky byl důvod, aby se rodina sešla, vzájemně se potěšila a povzbudila. Nyní jedna chladná, studená obálka uprostřed Vánoc a rodina je pryč.

Manželství nebylo možné zachránit, ale šlo mu o děti. Chtěl získat alespoň Martina do své péče, Radka už byla plnoletá, ale stejně se mu to nepodařilo. Věra Čáslavská při své kariéře a častých zahraničních cestách neměla na děti čas. Pepan se při práci trenéra výchově mohl věnovat, ale – jak se dalo předpokládat – soud

jeho žádosti nevyhověl. Styk otce se synem byl soudem stanoven, ale Věra Čáslavská rozhodnutí nerespektovala a styk táty se synem neumožňovala.

Táta synovi 1. srpna 1991 napsal:

Milý Martine,

letos poprvé jsem nežádal Tvou matku o domluvu, týkající se společné dovolené s Tebou. V prvních letech po rozvodu jsem o to stál, protože jsem se domníval, že je mou povinností i právem podílet se na Tvé výchově. Zřejmě jsi měl s Tvou matkou jiný názor.

V příštím roce se staneš podle zákona dospělým a můžeš o sobě rozhodovat. Myslím, že už jsi dnes dost vyspělý na to, abys mohl řadu věcí posoudit jinak než ve dvanácti letech. Proto bych Ti řekl pár slov.

Važ si přátelství. Snažil jsem se Tě přivést mezi lidi, kteří tuto vlastnost ctí.

V životě přichází mnohdy velmi těžké chvíle, které není jednoduché překonat a kdy člověk potřebuje někoho blízkého, kterému se může svěřit, který mu pomůže.

Jako Tvůj táta Ti chci říci, že za mnou můžeš kdykoliv přijít a já Ti rád poradím a pomohu, pokud o to budeš stát.

Čas neuvěřitelně rychle utíká, až je to člověku někdy líto. Važ si proto každého dne, který byl hezký. Vzpomínám v této chvíli a vidím Tě před sebou na fotografii s mojí maminkou v Bělé – měla Tě moc ráda. Byl jsi přesně tak velký jako okýnko naší chaloupky. Vzpomínám na to, jak jsem Tě nesl v batohu na Švýcárnu a jak jsme se ve sjezdu z Jezerníku po hlavě zabořili do největší závěje – překvapením jsi zapomněl brečet a ani jsi to nežaloval. Vzpomínám na naše krásné Vánoce, Velikonoce i prázdniny v Jeseníkách, když jsi byl ještě malý. Vzpomínám, jak jsi utíkal po louce, zakopl a překvapením vykřikl: „táto palol“, jak jsi o vánocích chytil velikého pstruha a daroval jsi mu život.

Vzpomínám jak jsi vyběhl z auta u chalupy při příjezdu z Prahy a s rukama roztaženýma jako pták jsi běžel kolem potoka a volal: „Jeseníčky, Jeseníčky moje.“ Myslím, že jsi byl v té době šťastný. I já jsem měl obrovskou radost z toho, že máš rád hory, že máš rád přírodu.

A taky jsem si vždycky strašně přál, abys byl lesákem.

Ve světě to však tak chodí, že mnoho tužeb, přání a nadějí se člověku nesplní. Nesplnila se ani naše snaha s Tvou matkou udržet rodinu a domov, kam byste se s Radkou vždy rádi vraceli. Nesud' nás příliš tvrdě i když jsme tohle prohráli pro Vás oba. Až budeš starší, bude možná příležitost, abychom si o tom pohovořili. Měli jsme dost značné rozdíly v názorech na Vaši výchovu, nemyslím si však, že by můj přístup byl špatný a že bych Tě špatně připravoval pro život.

Martine, už brzy půjdeš sám životem. Přeji Ti, abys v něm měl hodně krásných, úsměvných dní, přeji Ti, abys poznal opravdové přátelství i lásku, přeji Ti, abys byl zdravý a dělal to, co Tě bude bavit, přeji Ti, abys byl šťastný.

Tvůj táta.

Pepanovi rodina velmi chyběla. Rozvod přece nic nezměnil na lásce otce ke svým dětem. Čekalo ho však zklamání. Děti se mu uměle a záměrně odcizovaly a matkou byly vychovávány k přímé nenávisti. Všechny další svátky a hlavně Vánoce prožíval společně s námi v rodinném kruhu. Bylo nám dobře, ale bylo vidět, že bez dětí je mu smutno.

Martine, už brzy půjdeš sám životem. Přeji Ti, abys v něm měl hodně krásných, úsměvných dní, přeji Ti, abys poznal opravdové přátelství i lásku, přeji Ti, abys byl zdravý a dělal to, co Tě bude bavit, přeji Ti, abys byl šťastný.

Tvůj táta

Nová rodina a šťastný návrat z mise v Iráku

Na lehkootletických závodech Josef Odložil poznal učitelku angličtiny a tělesné výchovy. S příjemnou a pracovitou slečnou Evou Mervartovou uzavřel nové manželství. Narodily se jim dvě děti – Andrejka a Honzík.

V listopadu 1989 Pepan jako první vyzval všechny čestné sportovce, aby udělali vše pro lepší život v zemi. Byl rehabilitován, i když překážky tomu kladl sám Havlův poradce a přítel Věry Čáslavské, Křížan. V hodnosti plukovníka se Pepan vrátil do armády. Viděl kruté následky dopinku a dal se do nerovného boje. Proti němu stálo mnoho vlivných lidí.

Když odhalil konkrétní fakta v tisku, z titulu postavení v Kanceláři prezidenta republiky ho napadl a pošpinil právě Křížan. Pepan ho zažaloval. Křížan byl odsouzen k veřejné omluvě a zaplacení 50 000 Kč za znevažování osobnosti. Peníze měly dostat postižené děti. Poradce nejvyššího ústavního činitele však usnesení soudu ostentativně ignoroval, nikdy se neomluvil a nic nezaplátil.

Pepan se rozhodl odjet na humanitární misi do Iráku. Nebylo to lehké rozhodnutí. Konečně měl zase rodinu. Hodnou ženu, dvě malé děti, zajímavou práci, znovu objevil smysl života. Málokdy se stalo, že jsme si nerozuměli, že jsem s ním nesouhlasila. Do Iráku jsem ho nechtěla pustit, ale uklidnil mě. Před odjezdem musel napsat poslední vůli, čtu v ní: *„Závěrem se chci rozloučit a poděkovat své ženě Evě i jejím rodičům Marii a Ivanovi. Vzpomínejte v dobrém a s úsměvem. Výše uvedené peníze jsou pochopitelně vám rovněž k dispozici, budete-li to potřebovat. Do Iráku jsem jel proto, abyste se měli lépe. Pokud se to povede, budu i na onom světě rád. Mějte se krásně.“*

Na pobyt v Iráku vzpomíná Plk. PhDr. Rudolf Marek:

„Plukovníka Odložila jsem poznal v dubnu 1992, kdy jsem nastoupil jako učitel angličtiny ve Školícím a výcvikovém středisku (ŠVS) Komorní Hrádek, byl v té době posluchačem pětiměsíčního kurzu angličtiny. Kurz absolvoval s vynikajícím výsledkem – umís-

til se mezi třemi nejlepšími posluchači. Složil zkoušku o jeden stupeň vyšší, než pro který byl tento kurz plánován. (Hodnocení z dubna 1992: „Zachovává si vysoký standard v přípravě, učivo zvládá bez problémů, pohotový“). Od listopadu 1992 do června 1993 jsem s plk. Odložilem sloužil v misi OSN v Iráku. Byla mu nabídnuta jako veliteli čs. kontingentu administrativní funkce, on ji však odmítl s tím, že si přeje podstupovat stejná rizika jako člen eskortního týmu, který doprovázel konvoje s humanitární pomocí přes irácké území do východního Kurdistanu. Plukovník Odložil pracoval přesně, odpovědně, rozvážně, a to i ve velmi vypjatých situacích (odstraňování náloží výbušnin z kamionů, nálet letadel spojeneckého velení, nepřátelské akce ze strany iráckých bezpečnostních sil apod.). Denní nasazení bylo minimálně 12 hodin a zpravidla delší. Klimatické podmínky v Kurdistanu byly velmi těžké v zimě i v létě. Většinu času jsme žili bez elektrického proudu, bez topení, v létě teploty šplhaly vysoko nad 30 °C. Při tom všem plk. Odložil prokazoval vynikající fyzickou kondici, denně ve volném čase sportoval, až to vzbuzovalo údiv mnohem mladších kolegů. Nikdy jsem na něm nepozoroval projevy únavy a pro mnohé z nás byl jeho životní styl a činnost aktivita inspirací.

Během každodenního styku jsem poznal vztah plk. Odložila k jeho rodině, stávající i bývalé. Mohl jsem ji poznat z fotografií, které měl stále rozložené na konferenčním stolku ve svém pokoji. Projevoval starost o svého syna z prvního manželství, který měl problémy se studiem a kterému psal z Iráku závažný otcovský dopis, mluvil o své dceři z prvního manželství a jejích problémech se studiem na vysoké škole. A samozřejmě velmi vřele mluvil o své nové rodině a o svých malých dětech.

Plk. Odložila jsem měl možnost blíže poznat i při různých společenských událostech, jako bylo ukončení studia, oslava narození syna, večírky v Iráku o Vánocích a při oslavě různých státních svátků, večírku po návratu domů na Komorním Hrádku. Nikdy jsem na něm neviděl známky konzumace alkoholu, žádné vrávorání nebo potácení, žádnou nesrozumitelnou mluvu, absolutně žádnou agresivitu. Nikdy jsem nepozoroval, že by upadl nebo ztratil vědomí. Vždy byl velmi dobrým společníkem. Nesmírně mne pře-

kvapoval tím, že jsem ho druhý den po večírku brzy ráno potkával při návratu z pravidelného joggingu.

Hlavním rysem jeho povahy byla otevřenost a upřímnost. A druhým důležitým rysem byla cílevědomost, snaha jít za poznanou pravdou přes všechny překážky. Plukovník Odložil neváhal napsat osobní dopis generálnímu tajemníkovi OSN, když zjistil, že se děje někomu křivda, se kterou nemohl souhlasit.“

Několikadenní dovolenou z Iráku strávil se svou novou rodinou, manželkou Evou a dětmi Andrejkou a Honzíkem v Bělé pod Pradědem, na horské chatě Venuši. Tam se také dozvěděl o úrazu syna Martina, který utrpěl při lyžování. Z Iráku mu 31. března 1993 napsal dopis:

Ahoj Martine,

při své dovolené v Jeseníkách jsem se dozvěděl, že jsi měl úraz na lyžích. Údajně jsi byl léčen v Brně. Jedna z nejlépe vybavených nemocnic jak technicky, tak i personálně je Ústřední vojenská nemocnice ve Střešovicích. Pokud bys měl nějaké komplikace, zajdi mým jménem za plk. MUDr. Milanem Jiráskem a on se na to podívá. Je vynikající odborník a může Ti pomoci. Mrzí mne, že se ti to stalo, protože jsem si myslel, že budeš chtít něco ve sportu dokázat. Nevěš však hlavu, věřím, že časem bude vše v pořádku.

Čekají Tě brzy maturitní zkoušky, přeji Ti u nich úspěch. Půjdeš-li dál studovat, běž tam, kde Tě to baví a dělej to, co máš rád.

Pozdravuj Radku. Mějte se oba hezky.

Váš táta.

Návrat z Iráku byl šťastný. Všechno ve zdraví přežili. Oddechla jsem si a byla jsem šťastná, že je zpátky doma živý a zdravý. V červnu a červenci jsme v naší velké rodině slavili několikanásobné narozeniny, získání doktorského titulu mého syna a vše vyvrcholilo oslavou prvního roku života Pepanova synáčka Honzíka. Tatínek zářil štěstím. Sešla se celá rodina. To bylo povídání – to bylo radosti. Živí, zdraví – všichni pospolu.

Žel, nebylo nám dopřáno se dlouho radovat. Pepan jel navštívit své milované Jeseníky. Jel za svými nejlepšími přáteli, Chovan-

číkovými, kamarádem Pavlem Dědicem a na hrob své mamince na malém hřbitůvku v Bělé pod Pradědem. Jel tam se svým bývalým svěřencem Hugo Turzou.

Od něho se dozvěděl smutnou zprávu, že Martin neudělal maturitu. Bylo to pro něho životní zklamání. Prvorozený syn, který měl ideální podmínky ke studiu – a tak to dopracoval. Hugo vzpomíná, že zpráva Pepana úplně zdrtila, rozplakal se. Na horských kolech projížděli jesenickými horami a Pepan vzpomínal, jaké sny sníval o synově budoucnosti. Jak si přál, aby se jeho děti uplatnily v životě, aby dělaly to, co budou mít rády a pracovaly s láskou. Po špatné zprávě v něm uzrálo rozhodnutí, že se s Martinem co nejdříve setká a nabídne mu pomoc. Zaplatí mu konzultace, aby se připravil na maturitní reparát.

Osudný večer v Bělé pod Pradědem

Ještě ten osudný páteční večer 6. srpna 1993 se Josef Odložil bavil se zkušenou učitelkou o studijní situaci svého syna. Dohodli se, že Martina navštíví a nabídne mu pomoc. Nebylo moc času. Za pár týdnů měl Martin dělat reparát.

Práci na chalupě Pepan přerušil a večer jel na horskou chatu Venuši. V baru vypil dvě deci vína, podle svědků to byla sklenice na stopce, a kávu. Na barových stoličkách tam seděla Věra Čáslavská s kamarádkou. Pepan šel ke své bývalé manželce, pozdravil se s ní a zapředl hovor – cituji z protokolu o výsledku Věry Čáslavské: „Co Martin, co maturita, co Martinova maturita, nebylo zřejmé, co vlastně chce a o co mu jde. Říkala jsem mu, aby mě nechal, odmítala jsem s ním hovořit a snažila jsem se ho přehlížet.“

Slečna Charouzová, kamarádka Věry Čáslavské, k tomu u pozdějšího policejního výsledku uvedla: „Vzpomínám si, že pan Odložil říkal: Co Martin, co maturita? Říkala mu pane, nechte mě být, na to on jí říkal, od kdy si vykáme nebo my si vykáme nebo něco v tom smyslu. Paní Čáslavská s ním odmítala komunikovat, což mu muselo být jasné, ještě chvíli tam postával a potom si odešel sednout ke stolu v místnosti.“

Jelikož se dozvěděl, že Martin je na diskotéce u Cimbury, rozhodl se tam zastavit. Bylo to při cestě do Údolí, kam jel za rodinou.

Po cestě k Cimburovi se stavil ještě v Bakaře. Chtěl si dát večeři – ale k jídlu už nic neměli. Strávil tam nějaký čas s místními hosty a pak odejel k Cimburovi. Paní Mušecí, vedoucí Bakary, později do policejního protokolu prohlásila: „Mně se zdál zcela normální, střízlivý. Od nás mířil směrem dolů jako k Cimburovi.“

Podle svědeckých výpovědí se Josef Odložil v hostinci U Cimbury objevil kolem půlnoci. Chápu údiv tančící omladiny, když mezi ně v tak pozdní hodinu přijde muž poněkud starší než jsou oni. Nikdo nevěděl, že hledá svého syna, kterého dlouho neviděl, aby mu nabídl pomoc s maturitou. Nechtěl ho mentorovat, proto se

snažil zapojit do tance. Nebylo mu to zas tak cizí, léta pracoval jako trenér mládeže, s mladými si rozuměl.

U Cimbury se však se zlou potázel. Když Martin zjistil otcovu přítomnost, nechal tátovi zahrát potupné písničky od skinhedské skupiny Zelené mozky, která zesměšňuje a uráží armádu. Přichozího uzavřeli do kruhu a tančili kolem něj. Martin pak svému otci kolem dokola poškrábal auto a vykopl z něho okénko. To nejhorší mělo teprve přijít.

Svědék tragédie Straka 29. září 1994 u soudu v Šumperku uvedl: „Já jsem usoudil z toho, jak chodil pan Odložil starší po sále, jako kdyby někoho hledal, zřejmě šel za svým synem Martinem. Já jsem viděl, jak pan Odložil starší se se svým synem bavil, připadalo mi to jakoby se tito dva bavili normálně.“

K tomu obžalovaný Martin Odložil hned dodává: „Chci dále uvést, že na diskotéce skutečně vznikla jednou taková situace, že jsem stál vedle Odložila, takže mohl skutečně vzniknout dojem, jako že se spolu bavíme. Nepamatuji se na to, že bychom si spolu navzájem něco vyprávěli. Odložil starší snad něco říkal, ale já jsem na to nereagoval.“

Podobnost čistě náhodná s vyjádřením Věry Časlavské: „Snažila jsem se Josefa Odložila přehlížet, když se zajímal o syna.“

Diskotéka pokračovala. Josef Odložil buď seděl u stolu a popíjel Fantu (doloženo svědeckými výpověďmi personálu a účastníků diskotéky) nebo tančil, většinou v hloučku, některá dívka s ním šla i ve dvojici, některá ne, byl přece od nich už starší. Jeho přítomnost u Cimbury nebyla dlouhá. Podle svědeckých výpovědí do restaurace přišel kolem půlnoci, v posledních minutách 6. srpna 1993, a už v 00:30 hodin 7. srpna ležel v bezvědomí.

Svědci: Martin udeřil ocelovým boxerem

Pro přehlednost situace a hlavně pro věrohodnost budu brát jednotlivé aktéry – jejich svědecké výpovědi, jak se časem vyvíjely a měnily.

Jaroslav Lieskovan, 10. srpna 1993: „Josef Odložil bouchl i do mě, nevím jestli ztratil rovnováhu nebo to bylo úmyslně, ale já jsem na to reagoval tak, že je to od něj provokace, a proto jsem mu pravačkou dal asi dvě až tři rány někde na obličej, možná nějaká rána padla na tělo. Já jsem však od něho žádnou ránu nedostal, nevím o žádné. Cítil jsem silný náraz, ode mne odskočila Helena, vlastně jí to ode mě odhodilo, odlétla ode mne.“

Monika Špiriaková, 11. srpna 1993: „Pouze se domnívám, nebo to někdo řekl, že snad pan Josef Odložil strčil do té dívky Lieskovana, Heleny Nejezchlebové.“

Martin Odložil, 29. srpna 1994: „Pokud jsem viděl, chci ještě doplnit, že tanečnice Lieskovana od tohoto odletěla, tak zřejmě musela utrpět do zad, respektive on musel utrpět do zad úder, protože tato odletěla směrem od jeho osoby. Nevím v jakém intervalu strkal Josef Odložil do Lieskovana, ale vím, že tam strkal do každého.“

Helena Nejezchlebová – tanečnice Lieskovana, 29. listopadu 1993: „Odložil se nebránil, jen couval. Není pravda, že by do mě Josef Odložil při tanci strkal.“

Nejezchlebová, 23. září 1994: „Mne konkrétně nijak Odložil starší neobtěžoval. Mne vůbec nijak neobtěžoval. Do mne při tanci pan Odložil starší nestrkal. Víím, že v průběhu tance do mne můj partner nenarazil. Byli jsme od sebe dost daleko – asi tak půl metru.“

Jaroslav Lieskovan, 18. října 1993: „Pan Josef Odložil se po mně oháněl, ale zda mě zasáhl, to nevím. Já měřím tak 190 cm, ten vousatý muž byl proti mně nízký.“ Dále říká: „Viděl jsem, že Martin udeřil pěstí toho muže a ten vousatý muž spadl po ráně na zem a nehýbal se.“ Po zásahu obhájce obžalovaného i vyšetřovatele upravuje úder pěstí Martina na: „Viděl jsem jen směr ru-

ky Martina na obličej Josefa Odložila, měl ruku v předpažení, v jakém stavu bylo jeho zápěstí, nevím.“

Jaroslav Lieskovan, 27. září 1994, hlavní líčení: „Rány Josefa Odložila střední intenzity, cítil bolestivé rány směrem do žeber, do zad v okolí páteře a ledvin, což bylo bolestivé. Jednalo se o rány pěstí, které byly směřovány od prsou směrem na břicho.“

Je to důkaz vykonstruované výpovědi. Podle návodu hovoří o úderech na životně důležitá místa – ledviny, páteř, které jsou v zadní části trupu, pak hovoří o úderu na žebra a břicho, to znamená, že by se při ranách musel točit kolem dokola, aby mohl obdržet všechny popsané údery. Takto ovšem situaci nepopsal ani jeden ze svědků.

Později odsouzený Lieskovan byl první, kdo upozornil na přítomnost ocelového boxera v Martinově ruce: „Dále chci doplnit svoji výpověď v tom, že až po pádu muže na zem, kdy tento ležel na zemi, jsem v chumlu lidí, který se tam shromáždil, slyšel, jak někdo říká, opravuji někdo mezi sebou řekl: ‚Víte o tom, že Čáslavský měl na ruce boxera?‘ Útok vedený Martinem Odložilem byl vedený pravou rukou, jednalo se o pohyb rychlejšího rázu. Potom následoval přímý ztopořený pád Odložila staršího na zem. Padal přímo, byl jako laťka, ruce měl podél těla.“

U soudu v Šumperku 27. září 1994 Lieskovan přítomnost boxera potvrzuje: „Já jsem tam pouze slyšel v hloučku osob, které stály poblíž místa, kde došlo k pádu poškozeného, že si říkají, že on je asi mrtvý. Já jsem rovněž z hloučku lidí zaslechl, že Martin Odložil měl mít v ruce boxera.“

Martin: Z ničeho nic byl táta na zemi

Martin Odložil zprvu vypovídal jako svědek, teprve později jako obžalovaný. Bezprostředně po činu, 7. 8. 1993 v 01.05 hodin, policii přesvědčoval, že nezná data svého otce. Josef Odložil se přitom narodil 11. listopadu, na Martina, spolu vždy slavili – syn svátek, otec narozeniny. Nyní si však Martin myslel, že udělá hrdinu, když řekne, že vůbec neví, kdy se jeho otec narodil.

Do policejního protokolu se pokusil lhát ještě jinak: „V době pádu Josefa Odložila jsem byl ve vedlejší místnosti u výčepu,” řekl.

Ještě tentýž den, kdy k tragédii došlo, **7. srpna 1993 v 11.30 hodin**, Martin do protokolu diktuje: „Ale sám jsem zjistil, že je zde i můj otec Josef Odložil. On zničehonic byl na zemi a byl v bezvědomí.”

Ještě stále jako svědek **9. srpna 1993** Martin Odložil uvádí: „Před výslechem jsem byl vyšetřovatelem řádně poučen dle shora uvedených paragrafů trestního řádu, poučení mi bylo přečteno, vysvětleno.”

Martin Odložil vypovídat neodepřel. Na základě svých zkušeností, kdy vždycky měl všechno ve svých rukou a ve své režii, předpokládal, že to tak půjde i nadále a ani ve snu ho nenapadlo, že z pouhého svědka události se už brzy stane obviněným. Vždyť přece má nějaký vliv na své kamarády a kamarádky – svědky tragédie – a pro svůj vykonstruovaný scénář je lehce získá. A v záloze má ještě maminku, Věru Čáslavskou, která dokáže všechno možné, ba i nemožné.

Takže s ostentativním klidem poučení svědka podepsal a do protokolu vypovídal o tom, jak ho někdo upozornil, že na zemi leží jeho táta: „Kolem 24 hod. přesně nevím, registruji, že v místnosti diskotéky se objevil Josef Odložil. Vzhledem k tomu, že jsem prvotně viděl, že pan Odložil je v podnapilém stavu, tak jsem jej často kontroloval, tedy všímal jsem si jeho chování. Víím, že se pohyboval po parketu, kde se tančilo, řekl bych, že se pohyboval dosti nemotorně a měl snahu navazovat rozhovor s mladšími děv-

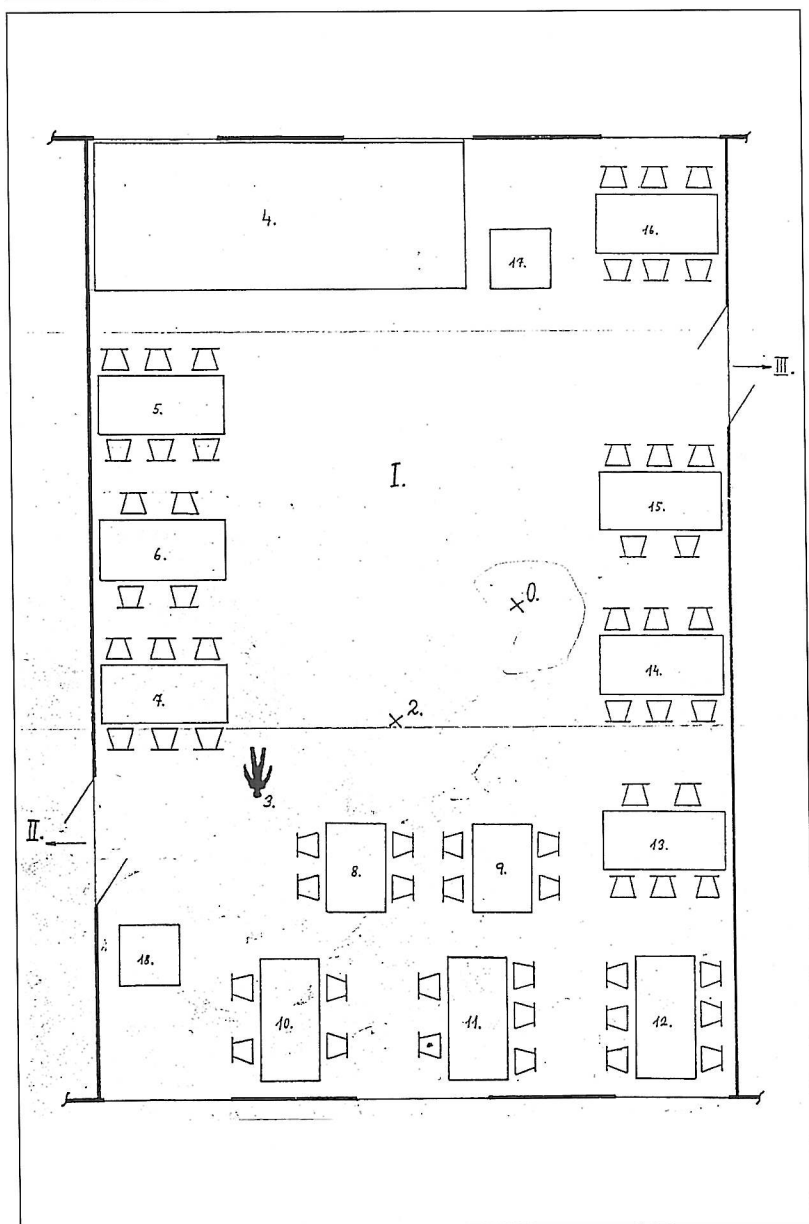
čaty. Já jsem jej pak chtěl trochu vyprovokovat s písni s protivojenskou tematikou. To je tak všechno do doby, než jsem jej viděl ležet nedaleko stolu a nedaleko dveří k východu. Já jsem jej viděl ležet hlavou ke dveřím, polohu přesně nevím. Toto mohlo být tak asi v 00.30 hod dne 7. 8. 1993. V době kdy já jsem jej viděl ležet na zemi, tak já osobně jsem byl na parketu, tančil jsem, na jednu mne něco nebo nějaký zvuk přiměl otočit se a v tuto dobu jsem viděl, že pan Odložil leží na zemi, jak uvedeno. To jsem byl od něho na vzdálenost asi nejvíce tak čtyři metry. Pak jsem viděl pana Odložila ležet na zemi, jsem přišel k němu, chvíli jsem nad ním stál, koukal jsem na něj, pak se někdo k němu sklonil, koukal se na něj, myslím, že se jej někdo snažil probrat, to už byl kolem něho docela kruh a pak nějak někdo za mnou řekl, to je tvůj táta, tak něco dělej, nebo něco v tom smyslu. Já jsem pak běžel k výčepní a říkám, že tam někdo leží, ať volají záchranku. Ještě chci uvést, že mi moje maminka řekla, že již kolem 23 hod. 6. 8. 1993 potkala pana Odložila u baru na chatě Venuše, kde se jí snažil pan Odložil něco vykládat, že již byl dost v podnapilém stavu. Něco v tom smyslu. Ke vzniku jeho zranění jsem uvedl vše, prostě vím jen to, co jsem popsal.“

Zraněného Josefa Odložila, který byl v bezvědomí a krvácel z rány na hlavě, účastníci diskotéky vynesli ven, aby v sále mohli zahladit stopy. Uprostřed srpnové noci těžce zraněného nechali ležet na chladné zemi, na zábavě shodou okolností přítomná zdravotní sestra ho dala do stabilizované polohy a čekalo se na sanitku.

Lékař volá policii

Osudnou noc měl službu vedoucí **anesteziolog nemocnice v Jeseníku MUDr. Jiří Staňa**. Po příjezdu na místo v rychlém záchranném voze zjistil kritický stav pacienta. Do policejního protokolu lékař později uvedl: „Já jsem vzhledem k nutnosti zajistit základní životní funkce zraněného, neměl čas zjišťovat nebo se od někoho dozvídat, jak ke zranění došlo, nechal jsem však dispečinkem zavolat policii. Já jsem z dechu poškozeného jednoznačně necítil alkohol. Zajistil jsem kvalifikovanou lékařskou pomoc, nezbytnou resuscitaci, takže se nám stav podařilo zajistit natolik, že jsme rozhodli o převozu raněného ke kompjútrové tomografii do Šumperka. Vzhledem k tomu, že v Šumperku bylo potvrzeno, že jde o závažná zranění mozku, byl zraněný ihned převezen na specializované pracoviště do Olomouce a to na neurochirurgické oddělení, kde na něho čekal tým specialistů – opravuji na operační sál. K dotazu uvádím, že pokud jde o případné požití alkoholu u pana Odložila netroufám si říci, že byl z dechu cítit alkohol, zvracel, zápach cítit byl, ale nemohu jednoznačně říci, že to byl zápach alkoholu.“

Josef Odložil byl z rychlé sanitky převezen do předsálí pohotovostního operačního sálu. Tam **MUDr. Miroslav Vaverka, CSc.** pro rozsáhlé vnitřní krvácení, masivní subdurální hematom v rozsahu celé pravé mozkové hemisféry s kontuzním ložiskem frontotemporálně vpravo, nejprve chirurgicky ošetřil rozsáhlou tržnou ránu v levé temenně spánkové krajině. A začala velká neurochirurgická operace mozku.

Policejní náčrtek polohy v bezvědomí ležícího Josefa Odložila v sále hostince U Cimbury v Bělé pod Pradědem dne 7. 8. 1993.

Na tváři čtyři souběžné exkoriace

Po operaci vypracoval MUDr. Vaverka, CSc. 8. srpna 1993 zprávu pro obvodní oddělení Police ČR v Jeseníku:

„Na vaše dožádání vám zasílám odborné lékařské vyjádření o zranění, ke kterému došlo dne 7. 8. 93:

a) přesný popis a stanovení závažnosti zranění: zhmoždění mozku, nitrolební krvácení, tržná rána hlavy, zhmoždění v obličeji.

b) zjištěné a zajištěné stopy na těle poškozeného a jeho fyzická vyspělost: tržná rána ve vlasaté části hlavy vlevo, hematoma v pravé orbitě, **čtyři souběžné exkoriace se zhmožděním** na tváři levé.

c) předpokládaná doba léčení a pracovní neschopnosti: nelze se vyjádřit – velmi těžké zranění.“

Od 7. srpna 1993 do 16. srpna 1993 byl Josef Odložil léčen na jednotce intenzivní péče Fakultní nemocnice v Olomouci. Byl stále v hlubokém bezvědomí. 16. srpna 1993 byl přeložen do Vojenské nemocnice v Olomouci. Ošetřující lékař MUDr. Radek Zezula vypracoval grafické znázornění zranění. V hlášení o úrazu 20. srpna 1993 mimo jiná zranění popisuje: „Hematoma v oblasti lící kosti čtyři souběžné exkoriace, exkoriace až druhý stupeň zranění za erosemi, na tváři levé + hematoma“.

Znovu zdůrazňuje, že „charakter poranění odporuje úrazovému ději z dokumentace: *„svalil se náhle a zůstal ležet“* – Jedná se o mnohočetná poranění obličeje a hlavy. K takovému závěru jsem dospěl, neboť vzhledem k poraněním, která jsem shledal, by muselo jít buď o násilné napadení v důsledku kterého by zraněný spadl na zem a nebo tento zraněný by musel z nějakých důvodů padat na zem bez jakýchkoliv obranných reflexů, tento výraz se rovná prakticky bezvědomí, jak znám ze své praxe.“

Na oddělení ARO Vojenské nemocnice byla Josefu Odložilovi věnována veškerá péče a dostupná lékařská pomoc. Leč vše bylo marné. Přes veškerou snahu a pomoc se jeho život nepodařilo zachránit. Následkům těžkého zranění po 35 dnech podlehl a 10. zá-

ř 1993 zemřel. Všem, kdo s obrovským nasazením bojovali za zachranu života Josefa Odložila, patří hluboký dík jeho rodiny.

Čtenáře nemohu zatěžovat odbornými výrazy a výčtem všech diagnóz, které zpracoval v „Průvodním listu ke klinické pitvě“ **primář ARO Vojenské nemocnice v Olomouci plk. MUDr. Leo Tichý.**

Jen pro zajímavost chci upozornit na snad maličkosti, které však budou velmi důležité při následném boji za pravdu a spravedlnost. Celou dobu pobytu Josefa Odložila ve Vojenské nemocnici přetrvávalo hluboké bezvědomí – kmenové koma – klinické známky kmenového postižení – decerebrační rigidita (ztuhnutí svalů) a areflexie končetinová.

V pitevním protokolu – 35 dní od zranění – primář MUDr. Leo Tichý popisuje kromě jiného „podkožní hematomy obličeje, obou paží a pravé krajiny tříselné v regresi, oděrky obličeje v regresi“ (regrese je stadium hojení). Jak asi musely být hluboké ony čtyři souběžné exkoriace se zhmožděním, když byly zřetelné ještě 35 dní od úrazu?

Toto zranění viděli a popsali všichni lékaři, kteří přišli s Josefem Odložilem do styku od okamžiku tragédie až po chvíli smrti.

Vyfotografovat zraněného není dovoleno

Pouze jeden lékař čtyři souběžné exkoriace neviděl – **Prof. MUDr. JUDr. Lubomír Neoral, CSc.** Už 30. srpna 1993, tedy jedenáct dní před smrtí Josefa Odložila, byl kpt. Jiřím Kysučanem, vyšetřovatelem Policie ČR, jmenován soudním znalcem ve věci trestního stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 trestního zákona. Dostal přesně zadané otázky, mimo jiné i tyto: „Jaká zranění byla zjištěna na těle poškozeného Josefa Odložila. Vyjádřete se k mechanismu, kterým tato zranění vznikla.“ Měl odpovědět, zda charakter zjištěných poranění svědčí pro to, že útok proti poškozenému byl veden ozbrojenou rukou.

Neoral na tyto otázky nereagoval. Řada lékařů, která se vystřídala u lůžka Josefa Odložila, zdravotní personál i všichni příbuzní viděli modrofialové „kolejničky“ na tváři Josefa Odložila. Pouze MUDr. Neoral je neviděl. Úkol od policejního vyšetřovatele nesplnil.

Kdo měl tu moc a postavení, že v rozporu s platnými zákony České republiky vydal oficiální zákaz jakékoliv fotografické a video dokumentace zřetelných stop po zranění na tváři Josefa Odložila?

Už ve Fakultní nemocnici v Olomouci jsme denně téměř na kolenou prosili o dovození vyfotografovat si těžce zraněného na nemocniční posteli. Zkoušeli jsme to při různých službách v naději, že se najde někdo ochotný a vstřícný, leč marně. Navrhovali jsme také, že v nemocnici necháme fotoaparát a videokameru, ať spouští fotoaparátu zmáčkne sám personál a fotografie založí do lékařské dokumentace. Nebylo nám vyhověno. Až deset dnů od zranění se našla jedina odvážná, statečná a čestná duše – MUDr. Kateřina Přikrylová, která tajně pořídila fotografii zabandážované hlavy Josefa Odložila.

Povinnost zajistit foto a video dokumentaci měla policie (§ 113 odst. 2 trestního řádu). Obrazovou dokumentaci těchto stop bylo nutné zarchivovat, zvláště, když orgány činné v trestním řízení věděly, že ve výpovědích dvou svědků nezávisle na sobě, aniž se jich kdo na to na policii a u soudu ptal, se zřetelně hovoří: „Martin Odložil měl při úderu na ruce boxera.“

Když se na ulici srazí dvě auta, nikomu se nic nestalo, a přesto policie pořizuje fotografickou dokumentaci bouračky. Obrazový doklad těžkého zranění Josefa Odložila existovat nesměl!

Podle vykonstruovaného scénáře totiž šlo o to zlikvidovat všechny stopy po mechanismu zranění, stopy, které přesně odpovídaly použití tzv. chladné zbraně – ocelového boxera. Tyto stopy MUDr. Neoral za života Josefa Odložila nezdokumentoval. Ignoroval je i při klinické pitvě. Znovu dostal otázku vyšetřovatele: „Vyjádřete se k mechanismu vzniku zranění. Zda charakter poranění svědčí pro útok proti poškozenému ozbrojenou rukou.“

Dlouhé čekání na pitevní protokol a co v něm nebylo

Pitva byla provedena 13. září 1993, ale na zprávu o pitvě se čekalo až do ledna následujícího roku! Byla to běžná rutinní práce, na základní otázky policie však lékař provádějící pitvu nereagoval. Byly tak přehlíženy klíčové otázky, které by mohly odhalit mechanismus vzniku smrtelného zranění.

Omezím se na základní fakta, rozhodující pro odvíjení dalšího děje. Jako první je pozoruhodné, že MUDr. Neoral potřeboval půlrok na to, aby zpráva o pitvě zapadla do vykonstruovaného plánu, který vymyslela strana obžalovaného. Hlavním úkolem bylo nevidět a nevědět o stopách po boxeru – čtyřech souběžných exkoriacích s pohmožděním. Když na opakovanou žádost policie je Neoral má vysvětlit, napíše: „Tyto oděrky mohly vzniknout (tak jako oděrky kůže obecně) násilím, působícím tečně k povrchu tělnímu. Není žádného dokladu pro to, že by tato drobná svou vlastní povahou irelevantní poranění (oděrky) byla vznikla dříve než před vyšetřením v Šumperku nebo transportem do Fakultní nemocnice v Olomouci. Není ani žádného dokladu ve smyslu odborného soudně lékařského důkazu, že by takové poranění, jak píše ve svém nálezu MUDr. Vaverka, vznikla ozbrojenou rukou.“

Zapomíná ovšem, že všichni lékaři, kteří ošetřovali Josefa Odložila, shodně popisují nejen oděrky, ale také zhmožděnin, které byly tak hluboké, že jsou registrovány ještě 35 dní po úrazu v průvodním listu ke klinické pitvě.

Chtěl snad MUDr. Neoral říci, že tato zranění vznikla až v sanitce za odborné péče okresního anesteziologa z Jeseníku nebo dokonce při CT vyšetření v Šumperku?

Při jednání soudu se této otázce vyhýbal, vytáčel se, kličkoval, odváděl od ní pozornost. Vůbec nebral v úvahu svědecké výpovědi, že Martin Odložil při úderu v ruce svíral železo, dokonce zpochybnil předloženou fotografii se zřetelnými stopami od boxera

na tváři Josefa Odložila. Když se měl na přímý dotaz zmocněnce poškozených k těmto stopám vyjádřit, odsekl: „Považuji to za ztrátu času!“ a bezdůvodně se rozkřičel tak, že předsedkyně senátu nechala vyklidit soudní síň a jednání ukončila. Neoral si nepřál, aby mu někdo oponoval.

Já, sestra Josefa Odložila, žádám oficiálně soud o provedení vyšetřovacího pokusu na mé osobě – rekonstrukci činu v sanitce. Na vlastní náklady si hodlám najmout sanitku a z místa činu pojedeme na CT vyšetření do Šumperka a pak do Fakultní nemocnice v Olomouci. Doprovázet mě může MUDr. Neoral, JUDr. Teryngel, Martin Odložil, nebo kdokoliv. Když mi způsobí holou rukou na tváři stopy odpovídající popisu MUDr. Vaverky a MUDr. Zezuly, potvrzené náčrtky a fotografií, tak se jim veřejně omluvím. MUDr. Neoral bude mít příležitost změřit si rozměry, krvácení, směr, otok, výrony, apod. Snad už to pak bude pro pana znalce ze soudně lékařského hlediska dostatečné, zejména po stránce přesnosti popisu.

Nic nemůže být věrohodnější než fotografie. Proto byl vydán ve fakultní nemocnici při předávání noční služby ranní směně oficiální striktní zákaz jakékoliv foto a video dokumentace! Za statečnost a hrdinství považuji, že se našla lékařka MUDr. Kateřina Příkrylová, která vydání tohoto zákazu chtěla před soudem dosvědčit. Trestní senát však tuto lékařku ke svědecké výpovědi odmítl pozvat. Zrovna tak soud v Šumperku nevyslyšel žádost o rekonstrukci přepravy zraněného v sanitce.

Soudním procesem se cíleně táhly otázky o alkoholu zraněného, byť bylo svědecky doloženo, že dvě deci vína vypil několik hodin před tragédií. Ani jednou nepadla otázka na ocelového boxera, byť v přípravném řízení svědci, aniž se jich na to někdo ptal, uvedli, že tuto zbraň v Martinově ruce v osudné chvíli viděli.

Kromě Lieskovana to byla **Helena Nejezchlebová**, která do protokolu uvedla: „Nevím přesně, zda to byl jistě Jura Straka z Domašova nebo někdo jiný, kdo mi řekl, že Martin Odložil měl mít na ruce boxera a že to byl on, kdo ho bouchl, tedy toho, co se vyvrátil na zem.“

Když někdo popisuje stupeň opilosti, intenzitu osvětlení nebo hluku v tanečním sále, je to jeho subjektivní názor. Jestliže však

někdo říká, že v Martinově ruce viděl ocelový boxer, tak to je berná mince. Jeho použití při úderu dosvědčují čtyři souběžné exkoriace s pohmožděním lokalizované na obličeji Josefa Odložila, odpovídají stopám po boxeru, několikrát byly shodně lékařsky zdokumentovány a zakresleny všemi lékaři na anesteziologickém oddělení Fakultní i Vojenské nemocnice v Olomouci.

Oficiální, v rozporu se zákony vydaný zákaz fotografování zraněného Josefa Odložila v olomoucké Fakultní nemocnici nasvědčuje tomu, že tyto průkazné stopy na něčí pokyn neměly být zdokumentovány. Přesné textové popisy zranění byly v lékařské dokumentaci, znovu je potvrdili ošetřující lékaři Josefa Odložila ve svých svědeckých výpovědích, stejně to však soud nepřimělo, aby se jimi zabýval.

Z těžké újmy na zdraví jenom újma na zdraví

I když je zřejmé, že zranění na obličej Josefa Odložila nemohla vzniknout jinak než boxerem, nikdo nepovažoval za nutné toto zranění objasnit.

Připomíná mi to jinou situaci: mrtvá oběť trestného činu má průstřel srdce způsobený určitou zbraní, pachatel trestného činu je znám, ale protože tvrdí, že nikdy zbraň neměl v ruce (i když přítomní svědci ji u něho viděli), policie a soud se tím nezabývají – průstřel jako stopu trestného činu ignorují a rozhodnou, že smrt oběti nastala jakousi shodou okolností, nejspíše pádem na tvrdou zem.

Ani po deseti letech není vysvětlen mechanismus vzniku těžkého zranění Josefa Odložila. Znamenalo by to ještě jednou překvalifikovat trestný čin tak, jak byl původně kvalifikován v době, kdy se ještě nevědělo, že ho spáchal Martin Odložil. **Vyšetřovatel Pažout** tehdy vznesl obvinění neznámého pachatele podle § 222 trestního zákona se sazbou vězení 5–12 let, protože se jednalo o těžkou újmu na zdraví – kritický zdravotní stav.

Po 35 dnech bezvědomí a následné smrti Josefa Odložila **vyšetřovatel Kysučan** (všimněte si náhlé změny vyšetřovatele) trestný čin způsobení *těžké újmy na zdraví* překvalifikoval a bez udání důvodů „ponížil“ na trestný čin *újmy na zdraví* podle § 221 se sazbou 3–8 let. Změnu kvalifikace trestného činu policie provedla po tom, co vyšlo najevo, kdo Josefa Odložila udeřil.

Ani hrdé přiznání Martina Odložila, že se sedm let aktivně cvičil v bojových sportech, nikoho nezaujalo. Ve výpovědi 27. září 1993 bez skrupulí prohlásil: „Kdybych jej chtěl napadnout, tedy Odložila nebo kohokoli jiného za této situace, tak bych to udělal jistě jinak s ohledem na to, že jsem asi těch sedm let dělal judo a využil bych přitom znalostí, zejména chvatů případně porazů a podobných prostředků k tomuto účelu postačujících. Odstrčení, jehož jsem použil, bylo podle mého názoru postačující. Tak jsem to mínil.“

Mohl by to vůbec vypustit z úst sportovec, který ctí základní morální a etické zásady sportu?

Bránil dívku, která tančila jinde

Když u Martina, zprvu jako svědka a později jako obžalovaného, měla krátké nohy jeho lež, že v době pádu Josefa Odložila stál u výčepu ve vedlejší místnosti, a jako nepravdivá se ukázala i jeho pozdější výpověď, že sice v sále byl, ale v kritickou chvíli tančil na opačném konci, je na scénu uveden nový scénář – o nutné obraně. Na něm se nemalou měrou podílel nejen on sám, ale celé jeho mocné zázemí v čele s renomovaným advokátem JUDr. Terynglem.

O tom mimo jiné svědčí Martinovo osobní prohlášení o taktice své obhajoby. Deníku Práce po vynesení rozsudku a udělené milosti řekl: „Když se na to podívám zpátky, šel jsem cestou, kterou jsem viděl jako nejlepší a kterou mi všichni schvalovali.“

Když nutná obrana – tak koho proti komu? Pro tento účel se musela najít nějaká oběť. Našla se v Monice Špiriakové, Martinově kamarádce, která v Bělé pod Pradědem bydlí v sousedství chaty Věry Čáslavské. Co na tom, že bezprostředně v den spáchání trestného činu – 7. srpna 1993 – do policejního protokolu vlastnoručně stvrdila svou výpověď: „V této době jsem pravděpodobně tančila, jsem si všimla, že mezi stoly je nějaký shluk lidí, někdo leží na zemi. Když jsem došla k hloučku, tak jsem viděla, že na zemi leží Josef Odložil. Ležel na zádech a nehýbal se, pravděpodobně byl v bezvědomí, z hlavy tomuto tekla krev, ošetřovala ho kamarádka Hlavatá. Kdo kde byl v době, kdy Josef Odložil spadl, nevím. Neviděla jsem ani Martina Odložila ani bratra.“

Z toho tedy vyplývá, že na místě činu nebyla, tančila na opačném konci sálu. Ale o čtyři dny později, 11. srpna 1993, Monika Špiriaková už přijala roli oběti, kterou bylo třeba „nutnou obranou“ zachraňovat: „Nevím přesně, pouze se domnívám, nebo to někdo řekl, že snad pan Josef Odložil strčil do té dívky Lieskovana, který tedy na pana Josefa Odložila vyjel, požduchovali se, pohybovali se směrem ke dveřím výčepu. Na toto jsem pak já vyletěla mezi ně. Tedy snažila jsem se zabránit dalšímu žduchání mezi Josefem

Odložilem a Lieskovanem. Jestli se mi to podařilo nebo ne, to nevím. Jak jsem stála mezi něma, tak přese mne šly ty jejich ruce, snad jsem nějaký dotyk nebo praštění cítila, ale to bylo vlivem toho, jak se na sebe snažili dosáhnout. Nic se mi nestalo. Nevím jak se to stalo, asi mně někdo odstrčil, kdy jsem byla mimo ně a když už jsem se vracela zpět, tak jsem viděla, že Josef Odložil leží na zemi, u něho již čupěla zdravotní sestra Radka Hlavatá.“

Martin Odložil začal tvrdit, že Monika se dostala do situace, v níž byla bezprostředně ohrožena zápasícími muži. Vykonstruovaná role Martina Odložila jako zachránce Moniky Špiriakové byla nejméně dvakrát autentickými výpověďmi vyvrácena. Např. sám Lieskovan podle vlastního tvrzení nebyl napadán. Špiriaková podle své původní výpovědi přišla až k ležícímu Josefu Odložilovi a v konfliktu nesehrála žádnou roli. Martin Odložil tedy nejednal v nutné obraně – koho by bránil a proti komu? Byl útočníkem.

V kličkách podvodů a lží

Útok Martina Odložila na Josefa Odložila naplňuje zavrženíhodné pohnutky:

1.) napadení otce synem,

2.) synem vychovaným olympijskou vítězkou a předsedkyní olympijského výboru, poradkyní prezidenta republiky, která z titulu své pozice a moci bránila navzdory platným zákonům jakémukoliv styku otce se synem, mařila každou jeho snahu podílet se na synově výchově, což je zákonnou povinností každého z rodičů. Sama se několikrát veřejně chlubila, že všechny funkce zvládá, ale přesto je především matka. Matka, která zasela a pěstovala nenávist svých dětí proti jejich otci, který je měl nade všechno rád.

3.) Martin otce napadl na veřejnosti, nikoli v náhlém pohnutí myslí a v afektu, ale plánovitě svou zášť onen večer gradoval – od záměrného poškození tátova auta, vykopnutí okénka, přes zahrání potupné písničky na taneční zábavě, až po zákeřný úder na hlavu železným boxerem.

Hlavním aktérem dramatu byl sám Martin. Zapléтал se do spleťtých kliček podvodů a lží. A co teprve ostatní svědkové – účastníci diskotéky. Ti museli na jeho přání několikrát měnit výpověď, aby byla k obrazu zadavatele.

Ani svědomí nezpracovalo. Martinovi nebylo zatěžko nadále navštěvovat tutéž diskotéku, kde před několika málo dny poslal ozbrojenou rukou k zemi svého otce. Chodil se tam vesele bavit i v době, kdy táta jeho přičiněním ležel v bezvědomí, z něhož se už nikdy neprobral.

Před výčitkami svědomí dal přednost svému hlavnímu cíli, pro vykonstruovaný plán získat další účastníky diskotéky. V té souvislosti se mluví o odměnách, nikoli jenom štamprlích, ale o celých láhvích dobrého alkoholu, zahraničních zájezdech, dokonce autu...

Neboj se, já to všechno popřu

Zajímavý příběh se odehrál rok po tragické události. Můj syn, Ing. Miroslav Ševčík, s rodinou navštívil onu osudnou restauraci U Cimbury, aby se seznámil s atmosférou diskotéky, kde byl před rokem napaden jeho strýc. Za nějakou dobu se vedle něho objevil Martin. Bratrance chvíli mlčeli, než spolu začali hovořit. Za Martinem přišel Jiří Straka a začal ho ujišťovat, ať se nebojí: „Martine neboj se, já jsem sice všechno viděl, jak to všechno vloni bylo, ale já jsem to nikomu neřekl a neřeknu to.“ Martin zrozpačitěl a přerušil ho: „Neboj se, já to všechno popřu.“

Na dotaz u soudu 29. září 1994 v Šumperku, zda to tehdy řekl, Jiří Straka odpověděl: „Asi ne.“ Martin Odložil si však dialog pamatoval přesněji: „Na to skutečně Jiří Straka pronesl něco v tom smyslu, jak zde citoval zmocněnec poškozené.“

O tom, že Martin začal hostinec U Cimbury intenzivněji navštěvovat až po tragédii, aby se tam stýkal s účastníky osudové diskotéky, svědčí přiznání svědka Melichárka: „Začali jsme se spolu bavit až v tomto roce, kdy Martin Odložil začal do Cimbury chodit častěji.“

I když se svědkové nepředstavitelně zaplétali do vlastních výpovědí, i když se jejich výpovědi nejednou měnily naruby, aby byly k obrazu zadavatele, úkol byl splněn. Sehrály svou roli ve vykonstruovaném scénáři obhajoby. Normálními smrtelníky v soudní síni z obrácených výpovědí tuhla krev v žilách, státního zástupce ani senát salta v diametrálně odlišných svědectvích z míry nevyvedla. Prý je to běžné, jsou zvyklí na to, že svědci lžou. Proč se ale potom předčítají poučení o povinnostech pravdivé výpovědi?

Z výpovědi Martina Odložila 29. září 1994 při hlavním líčení u Okresního soudu v Šumperku: „Monika se dostala mezi dva muže sama, nepozoroval jsem, že by se tato snažila tyto muže od sebe odtrhnout, kteří se na ni ze dvou stran tlačili, znovu opakuji, jednalo se o velice složitý pohyb, já však jsem trénoval sedm let judo, takže jsem schopen velice rychle někoho uchopit za část

oděvu a vytáhnout. Moniku jsem táhl směrem k sobě a zároveň jsem odstrkával pravou rukou pana Josefa Odložila. Do této ruky jsem se snažil vyvinout větší energii... Já jsem neviděl nic takového, tzn., že by někoho zasáhl. Já jsem neviděl úder, který by směřoval na Moniku, toto jsem usuzoval z pohybu jejich vlasů, že nějaký úder vůči ní veden byl. Zkrátka mám takový dojem, že tito dva si ani nevšimli, že mezi nimi stojí Monika."

Martin tím bezděky potvrzuje skutečnost, že si nemohli všimnout toho, co tam nebylo a co v první výpovědi uvedla Špiriaková ještě před vymyšleným a domluveným scénářem.

Že se svědecké výpovědi domlouvaly, nechtíc přiznala Hlavatá 29. ledna 1994 v šumperské soudní síni: „Já jsem později situaci rozebírala s Monikou Špiriakovou a Martinem Odložilem jsme upřesňovali to v tom směru, že snad poškozený Josef Odložil měl žduchat do Moniky a Martin ji nějak bránil."

Martin: „Josef Odložil byl ode mě vzdálen skutečně na takovou vzdálenost, že v případě napřažení ruky a správného vedení úderu by mě zasáhl. Tak jsem Odložila pravou rukou odstrčil aniž bych se na něj nějak díval a druhou rukou jsem chytil Moniku, za kterou stál Lieskován, který již neútočil. V době, kdy jsem já předpažil svou pravou ruku, tak jsem cítil vous s vousatou částí obličeje Odložila. Po tomto kontaktu jsem se díval na Lieskovana, nemohu tedy říci co dělal nebo co se stalo Odložilovi. Otočil jsem se a viděl, že Odložil leží na podlaze a nehýbal se. Myslel jsem, že v souvislosti s požitým alkoholem a pádem usnul. Vynesli jsme ho z místnosti před budovu. Vynášelo ho nás dost, protože jsme měli problém projít dveřmi, při tom vynášení nám nespádl, ani jsme s jeho tělem o nic nezachytili, nenarazili, apod."

Svědkiem smrti „naprosto cizí osoby“

Martin dále říká: „Ale nejsem si vědom nějakého provinění. Pokud bych nyní se dostal do stejné situace, tak bych jednal stejně. Nebyl jsem v osobním kontaktu se svým otcem od rozvodu rodičů, ani v písemném styku – pouze si vzpomínám, že mi napsal jeden dopis, já jsem si vytvořil takový vnitřní pocit, jako kdybych byl bez otce, jako kdybych otce neměl. Říkal jsem mu pane Odložile. Já jsem vůči Odložilovi neměl ten pocit, že by to byl otec, ani to, že bych jej měl ctít, byl jsem svědkem smrti naprosto cizí osoby. Já jsem celou tragickou událost od doby, kdy se udála, rozebíral s Monikou Špiriakovou. Co se týče Jaroslava Lieskovana, tak s tímto jsem o celé této události hovořil ve formě narážek. A dále jsem s tímto hovořil ve formě ujištění, tzn., že jsem se poté, co vyšly nějaké zprávy v tisku, snažil spoluobžalovaného Lieskovana uklidnit v tom směru, že není pravda, že by moje matka podplácela svědky tím způsobem, že by tito hovořili v neprospěch Lieskovana, což by bylo v můj prospěch. Se slečnou Špiriakovou jsem hovořil několikrát, protože jsme stále dobří přátelé a i nadále se spolu bavíme.“

Protože nebylo vyhověno návrhu na uložení vazby pro zcela jisté ovlivňování svědků, což se v mnoha případech prokázalo, mohou se tak okázale a klidně chlubit tím, jak svědci s vrahem všechno společně upřesňovali, rozebírali a osnovali. Např. svědek Kratochvíl, bratranec Moniky Špiriakové, který bydlí v sousedství Věry Čáslavské, do protokolu 11. 2. 1994 uvedl: „Mezi Josefem Odložilem a Martinem, mezi Josefem Odložilem a Lieskovanem nikdo nestál.“ Tuto výpověď Kratochvíl podle scénáře nezvládl a přišťtě ji musel napravit, 28. září 1994 u soudu v Šumperku všechno vysvětluje jinak: „V době, kdy se do konfliktu zamíchal Martin Odložil, Lieskovan na Odložila staršího neútočil. Já se nedokážu vyjádřit k tomu, proč jsem uváděl, že jsem viděl jenom čtvrtinu konfliktu, viděl jsem z toho pádu asi polovinu.“

Nic víc nesměl vidět. Ale podle scénáře musel vidět, jak se mezi ty dva dostala Monika a snažila se potyčce zabránit. „Když by-

la Monika mezi nimi, roztáhla obě ruce a snažila se oba muže odstrčit od sebe. Já jsem viděl, že někdo Monice zavadil rukou o vlasy. Monika se předklonila a Martin Odložil ji vystrčil. Já nedokážu popsat, jakým způsobem byla Martinem vystrčena.“

Zase špatné zvládnutí naučeného scénáře. Martin totiž 29. září 1994 v Šumperku tvrdí: „Monika byla bezprostředně ohrožena zápasícími muži, Monika se dostala mezi dva muže sama, nepozoroval jsem, že by tato se snažila tyto muže od sebe odtrhnout.“

Kratochvíl u Okresního soudu pokračuje: „V mezidobí od doby kdy došlo k předmětné události do doby kdy byl konán můj výslech, jsem tuto událost probíral s Martinem a Lieskovanem. Když jsem to s nimi rozebíral, tak jednotlivě, nikoliv s oběma naráz.“

To už ze scénáře vybočilo příliš, instruktáž svědků měla zůstat utajena a tak JUDr. Jiří Teryngel, Martinův obhájce, žádá přestávku soudního líčení. Je mu vyhověno a na chodbě soudu jsou svědci školeni, jak mají dále vypovídat. Po přestávce už Kratochvíl mluví jinak: „Viděl jsem jen, jak dopadá Josef Odložil, to ostatní jsem vydedukoval. Pravdou je, že Martin zasáhl Josefa Odložila rukou, asi pravou. Neviděl jsem v jakém stavu byla ruka Martina Odložila.“

Ránu viděl, později nikoli

Další svědek **Radomír Řezník 10. srpna 1993** uvádí do protokolu: „Josefa Odložila jsem viděl v době kdy jsem byl chvilku před restaurací na schodišti. Přijel osobním autem sám, vím, že vešel do restaurace. V nějakém momentu jsem zahlédl, kdy jsem ještě s dívkou seděl u stolu, jak pan Josef Odložil padá, kdy padal na záda a na hlavu, kdy tento byl ode mne vzdálen 0,5 m maximálně. Já už jsem jej viděl v době pádu, tedy už jsem jej nemohl nijak zachytit. Současně jsem se podíval na parket, odkud vlastně on padal a viděl jsem tam stát Martina Odložila se sevřenými pěstmi a vyděšeným výrazem ve tváři. Myslím si, že podle Martinova postoje a výrazu ve tváři tento pana Josefa Odložila asi praštil. Ta vzdálenost mezi nimi by tomu odpovídala. Během pádu se pan Josef Odložil nezachytit o židli případně o stůl, nebo někoho, přímo padal na záda. Stál, dostal ránu a přímo padal na záda a na hlavu. V době pádu měl pan Josef Odložil své ruce přímo podél těla, podle toho se bránit nikomu nemohl, řekl bych, že toto nečekal. Pokud by padal sám, tak by asi měl snahu se zachytit, ale on padal přímo jako deska, ještě chci uvést, že při pádu bylo zjevně slyšet přímo zadunění hlavou o zem.“

Ale 26. listopadu 1993 už instruovaný Řezník tvrdí něco jiného: „Ihned při vystoupení Josefa Odložila z vozidla bylo na první pohled patrné, že je v dosti silně podnapilém stavu, málem se netrefil na schodiště.“ V této souvislosti je zajímavá výpověď Petra Špiriaka 8. listopadu 1994 u soudu v Šumperku: „Já jsem stál v místě před dveřmi do restaurace, když přijel pan Josef Odložil. K těmto dveřím se jde asi po čtyřech schodech. Na panu Josefu Odložilovi mne nic zvláštního nezaujalo, tento prošel kolem mne a vešel dovnitř do restaurace.“

Řezník dále tvrdí: „Josefa Odložila jsem viděl na parketu, otravoval mladé holky – řekl bych pubertáckým způsobem upoutával pozornost mladých dívek, stále chtěl s někým tančit, mně toto připadalo, jako by to dělal schválně. Já jsem se věnoval hovoru s tou

dívkou, v jednu chvíli jsem reagoval na dutý zvuk, který byl těsně vedle mne a když jsem se podíval, viděl jsem, že na zemi těsně vedle mne leží pan Odložil, zůstal ležet bez hnutí, v místě vlasaté části hlavy byla krev. Před ním jsem viděl stát Martina, který byl vyděšený, měl sevřené ruce – podle mne jako v šoku z toho, že Odložil leží a nehýbá se. V žádném případě jsem neviděl, že by Martin či jiná osoba zavinila pád pana Odložila na zem, uvádím, že jsem ho viděl až už ležel na zemi. Já jsem se dotazoval Martina na příčinu pádu, ale i sám jsem si tento pád vysvětloval tím, že pan Odložil starší zřejmě upadl.“

Stačí vrátit se o kousek zpátky, přechíst si, co Řezník o pádu Josefa Odložila říkal původně, před manipulací, a poznáte, jakou moc Martin se svým zázemím v průběhu soudního líčení měl.

Svědék, který neměl na vstupné

Kličky přímo čítankově předvádí svědek **Petr Furiš**, který 8. srpna 1993 vypovídá do protokolu: „Dne 6. 8. jsem přišel do restaurace U Cimbury na diskotéku. Zde jsem se zdržoval většinou u kulečníku – zadní místnost – občas jsem vyšel před restauraci (vydýchat se). Bylo asi kolem 24 hodiny kdy jsem seděl na schodech před restaurací. Z restaurace vyšel mladík, šel k autu, co mělo pražskou SPZ a něco řval. Byl to mladý Odložil, měl v ruce korunu, s touto objel kapotu po obvodě auta, poté mu to nestačilo, tak vzal kámen a opět mu objel kamenem auto. Později mi někdo říkal, že to bylo auto jeho otce. Já jsem na něho zařval co to děláš, nic neřekl a pokračoval dále.“

Pro zajímavost citace výpovědi Martina Odložila ještě v roli pouhého svědka. Otázka vyšetřovatele: „Činil jste na vozidle nějaký zásah, nebo všiml jste si něčeho nezvyklého na tomto vozidle předtím, než jste vykopl okno.“ Martinova odpověď: „Ne, nic zvláštního jsem si nevšiml, na vozidlo jsem před tímto nesahal, vylučuji, že bych s vozidlem něco dělal.“

Svědék Petr Furiš vypověděl: „Šel jsem dovnitř a seděl ve výčepu. Později začal někdo křičet, že v místnosti, kde se tancovalo, spadl nějaký muž. Po chvíli ho kluci vynesli ven.“

Sledujeme, co řekl tentýž Petr Furiš do protokolu 5. října 1993: „Na diskotéce jsem se pohyboval jak v místnosti diskotéky tak v lokále. Víím, že tam byl mladý Odložil i Odložil starší. K dotazu uvádím, že podle mne byl Odložil starší přepitej, byl opilý, to usuzuji z toho jak chodil, spíše se plantal. Takto motat jsem ho viděl na sále, protože tam jsem já taky byl a tančil jsem. Odložil starší se tam motal a otravoval nějaké holky. Mladý Odložil vypadal docela střízlivě. Žádného z nich jsem alkohol pít neviděl. Odložil starší byl takový vlezlý, otravoval holky a z jejich chování bylo zřejmé, že o něj nemají zájem. Já jsem zpočátku nevěděl, že ti dva patří k sobě, ale někdo tam říkal, že mladý Odložil byl na starého naštvanej kvůli tomu jak se tam choval. Spíše to vypadalo jako tomu mladému tam dělá ostudu, když byl tak opilý.“

Úkol Furiš splnil. Na zakázku pošpinil člověka, kterého vůbec neznal a viděl ho až v bezvědomí ležet na zemi. Vyvrcholení mělo teprve následovat. Zadavatelé si neuvědomili, že lež je potřeba přihnojovat, aby neuschla a rostla pořád stejně křivě a svědek nezapomněl, co ho dříve naučili. A tak s odstupem jednoho roku při hlavním líčení Okresního soudu v Šumperku se 29. září 1994 všichni dočkali mimořádného překvapení.

Stejný Petr Furiš, který původně tvrdil, že v sále tančil a barvitě líčil, jak byl Josef Odložil opilý a jak v sále obtěžoval tanečnice, najednou do soudního protokolu prohlašuje: „Já jsem v sále diskotéky vůbec nebyl, neměl jsem na vstupné. Byl jsem pouze ve výčepu. Od tohoto výčepu není vidět do sálu skoro vůbec, slyšet pak u výčepu je hudba ze sálu. Slyšel jsem, že v sále vznikl nějaký rozruch, že tam někdo leží na zemi, když jsem přišel do sálu se podívat, viděl jsem, že na zemi leží muž a kolem něho bylo plno lidí.“

Podle zlidovělého rčení lež má krátké nohy a daleko nedorazí. V tomto případě nedošla ani k Okresnímu soudu. Diskotéka, kde uprostřed zábavy mladých lidí se po zákeřném útoku skácí k zemi muž, se asi každému vryje do paměti, také popis průběhu podle skutečnosti by byl jednoduchý – byl by to popis pravdy. Ale sehrát roli podle předepsaného a vykonstruovaného scénáře není pro každého stejně snadné. Někdo to dokonce vůbec nezvládne nebo má morální zábrany lhát na objednávku.

Ponižující a zastrašující výsledch

Příkladem je Kateřina Dobiášová. Na její adresu Petr Furiš říká: „Je pravdou, že mi Kateřina Dobiášová říkala, že byla u toho, když mladý Odložil tohoto muže udeřil pěstí do obličeje. Já jsem skutečně sousedem Kateřiny Dobiášové, po té předmětné události jsem se s touto párkrát bavil o této události a to asi tak čtyřikrát, pětkrát, tato stále stejně předmětnou událost popisovala.“

Hned onoho osudného večera 7. srpna 1993 přímo na místě této tragédie v restauraci U Cimbury svědkyně Kateřina Dobiášová vyšetřovateli a policistům čin přesně popisuje, zakresluje postavení jednotlivých osob, přímo na podlaze sálu vyznačuje, kde stála ona, kde stál útočník a kam se po útoku skácela oběť.

V orientačním plánu místnosti tanečního sálu restaurace U Cimbury, který v měřítku 1:50 zhotovili npor. Vít Grabovský, kpt. Jaroslav Pažout a pprap. Jiří Schildner, Dobiášová popsala: „Viděla jsem mladíka (následuje popis postavy a oblečení), který pěstí jednou praštil do tváře staršího muže, který měl vous, bradku, kdy tento muž ihned po této ráně upadl na zem, kdy padal na záda směrem ke dveřím. Pak jsem hned viděla, že mu z hlavy teče krev. Podotýkám, že jsem nevěděla vůbec o koho se jedná, tedy neznala jsem ani mladíka ani muže, který utrpěl zranění. Nepozorovala jsem, nevšimla jsem si jejich stavu – tedy zda měli něco vypito. V době, kdy se to stalo, muž s bradkou byl ke mně otočen tvář, mladíka jsem viděla jen zezadu.“

Výslech svědkyně pokračoval 11. února 1994. Po rutinním poučení svědkyně o pravdivosti výpovědi následoval dodatek k poučení, který působil jako pokus o její zastrašení. Dobiášová musela podepsat poučení, že „kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být v přípravném řízení státním zástupcem, vyšetřovatelem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.“

Pak už začal podivný, deprimující, plných 84 minut trvající výslech za přítomnosti dvou obhájců obžalovaného.

Kateřina Dobiášová v tomto výsledku pod psychickým tlakem vypovídá poněkud jinak: „Já bych nejprve uvedla, že vím o tom, že jsem byla opakovaně předvolána, ale na to jsem se nedostavila. Jednak jsem byla nemocná, ale taky jsem měla strach, z čeho přesně nevím. Já jsem už ale všechno řekla, nikdo mi nevyhrožoval, nikdo za mnou nebyl, nikdo mě neovlivňoval. Přišel tedy starý pán, měl vousy, byl opilý, podle mne otravný, nechtěly jsme s ním tančit, vyhýbaly jsme se mu. Nic nám ale nedělal, asi ale poznal, že s ním tančit nechceme, tak šel pryč.“

Svědce pláče, protože je jí trapně a stydí se za to, co musí říkat. Není tak otrlák jako ostatní, neumí v tom tak chodit, není schopna bezostyšně lhát. Na otázku, zda byl někdo v bezprostřední blízkosti v době rány, však odpovídá: „sami dva“.

Tedy žádná Špiriaková – figurka nastrčená pro nutnou obranu. Vyšetřovatel se Dobiášové ptá: „Popište co jste viděla, když jste uvedla, že syn udeřil pana Odložila a on spadl na zem.“ Dobiášová odpovídá: „Jeho syn udeřil pana Odložila pěstí do úst a on spadl na hlavu a z té hlavy mu tekla krev. Potom tam byla Radka Hlavatá, ta je vyučená sestrou a ta mu dala první pomoc. Potom zavolali sanitku.“ Vyšetřovatel: „Viděla jste, že syn udeřil otce do úst, popište jak a kterou část úst zasáhl?“ Svědkyně: „To si mám všechno pamatovat? Já jsem viděla zatnutou pěst, kterou rukou nevím.“

Následoval ponižující a zastrašující výslech, který připomínal doby dávno minulé, tři muži se střídali v palbě otázek. Nezapomněli položit i urážející otázku, zda Dobiášová dobře vidí. Po 84 minutách deprimující výslech končí s dovětkem, že „svědkyně není schopna sama vypovídat a na kladené otázky téměř neodpovídá“. K tomuto závěru se dochází proto, že odpovědi Dobiášové nezapadají do připraveného scénáře a jsou mimo režii.

Pravdomluvnou svědkyni policie veze k psychologovi

Strastiplná cesta svědkyně však byla teprve na počátku. Dne 11. listopadu 1994 je Kateřina Dobiášová předvedena Policií ČR k výsledku k Okresnímu soudu v Šumperku. Její výpověď všem vadí. Říká totiž: „Martin Odložil dal svému otci pěstí přes pusu. Podle mne se jednalo o prudký úder. Pan Odložil pak spadl na zem a měl krváčení. Viděla jsem krev na zemi. Když spadl pan Odložil na zem, tak měl hlavu otočenou směrem na bok.“

Následují ponižující a nedůstojné otázky na stav jejího zraku. Kterým okem jak vidí – co rozpoznává, na jakou vzdálenost. Obhájce obžalovaného JUDr. Teryngel se snažil soud přesvědčit, že obraz se skládá z pohledu dvou očí, nikoliv jen jednoho. Zneužívá skutečnost, že svědkyně má jedno oko zrakově postižené.

Kateřina Dobiášová mu odpovídá: „Já jsem viděla dobře jak se to stalo, na takovou vzdálenost rozeznávám obličej dobře i při takovém osvětlení, jaké bylo na diskotéce.“ Na Terynglův dotaz odpovídá: „Pokud jsem tážána, zda jsem viděla náprah ruky, dopad ruky a polohu ruky v průběhu od náprahu do dopadu, tak ano viděla.“ Obhajoba si hraje na očního optika a přímo v soudní síni zkouší, zda svědkyně, která na diskotéce u Cimbury viděla udeřit Martina Odložila a postřehla krev na tváři Josefa Odložila, není slepá...

Svědkyně pláče. „Pokud jsem dotázána, jaké bylo chování pana Odložila v průběhu večera, tak se domnívám, respektive mám za to, že se choval normálně. Já jsem nejprve tančila s kamarádkou Martinou Furišovou a potom pan Odložil tancoval s námi. Tančili jsme normálně – já jsem pana Odložila v průběhu večera neviděla požívat alkohol. Já jsem necítila z pana Odložila žádný alkohol.“

K dotazu přisedícího svědkyně uvádí: „Při tanci nás pan Odložil neobtěžoval, jenom tancoval.“

Státní zástupce říká: „Já jsem neshledal podstatné rozpory mezi výpovědí dnešní a výpovědí minulou.“ Obžalovaný Martin Odložil oponuje: „Trvám na tom, že jsem pana Odložila neudeřil pěstí.“

Co se dá udělat se svědkyní tvrdošíjně trvajícím na výpovědi, která nezapadá do scénáře obžalovaného? Jednoduchá rada: výpověď zpochybnit. Podařilo se. Kateřina Dobiášová je poslána na psychologické vyšetření. Ta, která při každém výsledku vypovídala stejně, bude zkoumána, zda je normální. Ty, kteří pokaždé výpovědi účelově měnili, za psychiatrem nepošlou.

Pro Kateřinu Dobiášovou si vymysleli psychické týrání. Později vysvětluje, proč na vyšetření nešla: „Nechtěla jsem jet, nepřijela na to pozvání, protože jsem byla v šoku z těch novin.“ Palcový titulček totiž hlásal *Znalec zkoumá věrohodnost svědkyně* a v článku byly ryze soukromé věci.

Kdo zkoumal věrohodnost prolhaných svědků?

Dobiášová u psychologa, podle jeho zápisu z vyšetření, uvedla: „Jak pro ni přijeli policisté dnes ráno, tak i zvracela, jak se jí udělalo špatně. Bylo to z toho, že má jet znovu do Šumperka, nevěděla kam pojede, myslela, že zase k soudu. Když byla u soudu, tak to na ni působilo hrozně. Ona vlastně nevěděla co ji čeká, byla tehdy poprvé u soudu, nevěděla, že to tam tak vypadá. Jak viděla ty lidi, tak se roztřásla, zbledla. Pak to tam povídala jak to bylo, ale oni na ni vyhukli, že nosí brýle. Ona pak začala plakat. Na soudu říkali, že jsem to neviděla, ale já jsem to viděla, jak ten mladší toho staršího praštil. Když vše tak úzkostně a citlivě prožívala, byla z toho zoufalá, radili jí, že měla říci, že nic neviděla, neměla nic o tom říkat a měla klid. Ale ona na to odpověděla: Co mám dělat, když jsem to viděla?“

Dobiášová nedokázala vymazat z paměti hrůzný zážitek, nedokázala se snížit k nízké a podlé lži a proto se musela podrobit ponižujícímu odbornému vyšetření svého duševního stavu.

Psychologické vyšetření však dopadlo dobře. Ukázalo se, že je příliš vnímavá a citlivá a vše do hloubky prožívá. Je zdravá, jenom má nosit brýle, nenosí je, zvykla si bez nich. Na levé oko vidí hůř, ale nijak jí to nevadí. Dívá se bez brýlí i na televizi, všechno tam vidí. Lidi přes místnost nebo obrázek vidí dobře. Bez brýlí

také čte. Na otázky soudu znalec odpovídá: „Svědčyně je schopna přiměřeně vnímat běžné prožitky a tyto následně reprodukovat.“ Znalec neshledává poruchu či defekt paměti. Znalec u svědkyně nezjišťuje bájevou lhavost, vědomou ani nevědomou konfabulaci při reprodukci prožitků. Nezjišťuje záměrné zkreslování popisované reality.

Běžel, rozpřáhl se a udeřil velkou silou

Pro statečný postoj Kateřiny Dobiášové jako svědkyně a pro čestný přístup **soudního znalce, psychologa Paedr. Svatopluka Morávka** se pravdivou svědeckou výpověď nepodařilo zpochybnit.

Další svědkyně, která shodně s Kateřinou Dobiášovou popsala postavení jednotlivých aktérů a úder útočníka, byla **Martina Oříšková**. 29. listopadu 1993 vypovídá jako svědkyně vyšetřovateli, za přítomnosti dvou obhájců obžalovaného. „K osobě toho staršího muže bych uvedla, že on se pohyboval po parketu sám, připadalo mi to, jako by tančil sám. Pak jsem si všimla, že Jarek Lieskovan strká toho starého muže – Odložila – směrem ke vstupním dveřím. Nepřišlo mi, že jde o rvačku – neviděla jsem žádnou ránu, myslím, že se vážně jen strkali. Potom chvíli na to co ti dva se strkali, přiběhl někde z prostoru od stolu 14 nebo 15 nějaký mladík, nevím kdo to byl a někde u stolu č. 8 nebo v okolí udeřil Odložila. Viděla jsem zcela jistě pěst toho mladíka, byla to pravá ruka – bylo to přímo trčení ruky proti osobě. Pan Odložil poté, co byl zasažen, bezprostředně padl na zem.“

Popis místa postavení jednotlivých aktérů přesně odpovídá popisu Kateřiny Dobiášové podle plánu. Oříšková dodává: „Nevšimla jsem si, že by pan Odložil někoho obtěžoval, se mnou Odložil tančit nechtěl.“ U Okresního soudu v Šumperku 30. září 1994 Oříšková znovu potvrzuje původní výpověď. Pozorovala vše ze vzdálenosti dvou metrů – napřažení ruky, zařatou pěst – prudký pohyb – pád Josefa Odložila. Říká: „Nevšimla jsem si v průběhu večera, že by pan Odložil někoho obtěžoval nebo se nevhodně choval. Na chování pana Odložila mě nic neupoutalo.“

Přichází ještě jeden svědek, jehož role nezapadá do vykonstruovaného scénáře, který se nezařadí mezi prodejný a který při policejních výsledcích 19. srpna 1993 a 12. listopadu 1993 a také u hlavního líčení před Okresním soudem v Šumperku 30. září 1994 tragickou událost přibližuje pořád stejně.

Je to **Pavel Ondruš**. Jeho popis události a postavení jednotlivých účastníků odpovídá popisům, které udělaly svědkyně Dobíášová a Oříšková: „Viděl jsem všechno dobře, v místě vstupu do sálu prosvítalo osvětlení z lokálu. Lieskovan tahal Odložila k sobě, udeřil asi dvakrát třikrát Odložila – mohu uvést, že se jednalo spíš o takové menší rány. Muž jej nebil, byl proti němu menší – prát se určitě nechtěl. Bránil se, dával ruce před sebe, taky se oháněl. Po posledním úderu se Odložil otočil směrem k pódiu, pooděšel asi jeden krok ke stolu č. 7. Po chvíli jsem registroval, že kolem mne proběhl muž, dostal se těsně k Odložilovi a ihned na to následovala rána rukou – pěstí – ne dlaní do obličeje Odložila. Toto jsem viděl přesně, neboť Odložil byl obličejem ke mně a ta osoba co jej udeřila, byla zády ke mně. Tato rána zasáhla levou část obličeje Odložila, toto jsem viděl přesně. Šlo o jeden úder, po kterém Odložil spadl na zem mezi stoly č. 7 a 8. Já bych řekl, že ta rána byla na obličej Odložila vedena z běhu, ta osoba se nezastavila. Jak ten muž běžel, tak se asi 3 metry před Odložilem rozpřáhl a velkou silou Odložila udeřil, bylo to z běhu, ten muž se zastavil asi krok za Odložilem, který již ležel a asi kousek odskočil dozadu. Ten útočník překročil Odložila, postavil se ke dveřím do lokálu a tam jsem mu viděl do obličeje, poznal jsem, že je to mladý Odložil. On u těch dveří chvíli stál, k ležícímu se sbíhaly děti, ale potom šel ven. Po chvíli se vrátil, snažil se ještě s dalšími ležícího vynést ven. Na dotaz uvádím: Mezi Odložilem starším a Lieskovánem určitě nikdo nebyl. V době napadení Odložila staršího Martinem jsem Lieskovana neregistroval, kde byl nevím, blízko nich ne, to bych viděl. Také Monika Špiriaková, kterou znám, tam nebyla, v blízkosti jsem ji vůbec neviděl.“

K popisu útoku Ondruš dodává: „Já jsem přesně viděl sevřenou pěst Martina, nešlo o odstrčení, šlo o úder z náprahu. Ta pěst Martina zasáhla levou část obličeje Odložila staršího. Já jsem neslyšel zvuk jako po facce, plesknutí jsem neslyšel. Potom Odložil připažil a spadl na záda a hlavu. Spadl jako prkno. Znovu říkám připažil a spadl jako v křeči, předtím měl ruce volně podél těla. On jakoby po té ráně ztvrdl. Tu ránu hodnotím jako velmi silnou, velkou, intenzivní. Na dotaz uvádím: V průběhu večera se mi

Josef Odložil jevil jako veselý, chtěl komunikovat s ostatními. To nevím, zda se mu to dařilo. Neviděl jsem, že by v průběhu večera měl konflikt s někým jiným, než jsem uváděl."

Po skončení výslechu každého svědka dostávají podle § 114 Trestního řádu slovo obžalovaní, aby se mohli vyjádřit ke svědectví a klást otázky. Lieskovan mlčí. Martin Odložil se zmůže na chabý odpor: „Nedokážu si představit, že zde přítomný svědek popsal událost tímto způsobem."

Stroboskopický efekt nafilmovali v okolí Prahy

Pro zpochybnění svědků, kteří viděli Martina Odložila uhodit svého otce pěstí, si obžalovaný vymyslel „stroboskopický efekt“. Jejich vidění a vnímání děje prý bylo zkresleno světelnými efekty na diskotéce. Obžalovaný chtěl soud přesvědčit, že svědci události kvůli stroboskopickému efektu oslepli. U hlavního líčení mohl pustit videozáznam diskotéky. Jen čistou náhodou vyšlo najevo, že videozáznam byl pořízen na diskotéce v Praze a nikoli na diskotéce v Bělé pod Pradědem.

Obhájce Teryngel s obžalovaným chtěli soud zmást. Ale zarážející je i rozporuplnost obhájce a obžalovaného. JUDr. Teryngel 9. listopadu 1994: „Nešlo o to, abych zachytil události u Cimbury, ale o ilustrování stroboskopického efektu, který podstatně zkresluje vnímání jednotlivých osob. Šlo nám tedy, jak zdůrazňuji, o ilustraci takového stroboskopického efektu.“ Martin Odložil 11. listopadu 1994: „Chci se vyjádřit k tomu, že pokud byl promítnut v průběhu hlavního líčení videozáznam, na něm nebyl zachycen stroboskopický efekt.“ Obhájce se s obžalovaným špatně domluvil...

A do scénáře zřejmě nezasvětili ani diskžokeje Janču. Ten 11. listopadu 1994 uvedl: „Stroboskopické zařízení my U Cimbury nevlastníme. To zařízení, co máme, nedělá trhavé pohyby, navíc u pomalé písničky by se použití takového zařízení vylučovalo.“ Také diskžokej Muroň 9. ledna 1995 na dotaz předsedkyně senátu, zda je U Cimbury zařízení, které způsobuje stroboskopický efekt, odpovídá: „Ne, takové zařízení v té době u Cimbury nebylo.“

Martin Odložil přesto tvrdí: „Já trvám na tom, že bylo vidět špatně. Já se domnívám, že ten stroboskopický efekt tam byl při tom osvětlení, jaké tam bylo.“

A tak špatná viditelnost, kterou tak vehementně obžalovaný zdůrazňoval, měla některé účastníky diskotéky oslepit natolik, že nic neviděli, zatímco jiným měla protřít oči tak, že viděli všechno. Jak se to právě hodilo.

Z auta zmizely dokumenty o dopinkových aférách

Při posuzování stupňování agresivity Martina vůči svému otci má své místo i poškození osobního automobilu Josefa Odložila. Ve snaze zamaskovat, že okno auta už Martin vykopl, se svědci zapomněli domluvit o klíších k autu. A tak Martin je podle své výpovědi hledal a nenašel, Špiriaková napřed tvrdila, že je viděla ležet vedle těla Josefa Odložila a vzala je, později tvrdila, že jí klíče někdo dal. Svědek Řezník vypověděl, že vzal sám klíče z kapsy Josefa Odložila. Jaká byla skutečnost? V osobním automobilu Josefa Odložila – v době, kdy na nemocniční posteli sváděl marný boj o život – bez zábran jezdili sourozenci Špiriakovi, jejich bratranec Kratochvíl a... Martin Odložil. Auto jednoduše zcizili. V době, kdy ho neoprávněně používali, se z vozu „ztratily“ závažné dokumenty, které Josef Odložil shromáždil k dopingovým aférám.

Policista Brož 23. září 1993 vypovídá: „Bavili jsme se po oné události o zajištění vozidla. Sdělil jsem, že by bylo vhodné, aby vozidlo odstavil Martin Odložil na Okresní policii v Jeseníku. On mi říkal, že na chatě má otec malé dítě, že je tam samo, proto odjeli s tím dítětem něco zajistit.“

Martin Odložil 9. srpna 1993 naopak uvedl: „Vysvětlil jsem jim situaci a hlavně hlídka policie nám řekla, abychom auto odvezli někam do bezpečí s ohledem na rozbité okno a ráno abychom toto odvezli na oddělení policie.“

Na chalupě žádné malé dítě nebylo, šlo jen o záminku, jak přijít k autu těžce zraněného Josefa Odložila.

V olympijském finále v Mexiku a v mírové misi OSN v Iráku se „změkklým mozkiem“?

Od laických svědků – organizátorů a účastníků diskotéky přejdeme ke svědkům profesionálním.

Začneme u soudních znalců **Prof. MUDr. JUDr. Lubomíra Neorala, DrSc. a MUDr. Olgy Čísařové**, kteří prováděli pitvu a konečně po pěti měsících od ní vypracovali zprávu.

Neoral byl jmenován soudním znalcem o měsíc dříve, ještě za života Josefa Odložila, dostal otázky, ale na nic nereagoval, na znovu zasláné otázky pro klinickou pitvu dále mlčí, až na novou žádost vyšetřovatele koncem ledna 1994 konečně odpovídá.

Získaný čas se dobře hodil pro vypracování scénáře svědeckých výpovědí.

Zadaný úkol byl jasný. Ke zranění došlo po „nějakém dotyku, styku, posunutí“ – muselo to být zkoordinováno s vyjádřením Martina, že kdyby náhodou necítil vousy na své ruce, tak by ani nevěděl, že došlo k nějakému kontaktu s Odložilem starším. A tak chirurgicky ošetřená trzně zhmžděná rána v zadní části levé temenně spánkové krajině, zlomenina spodiny a zčásti klenby lebni, rozsáhlá ložiska zhmždění a prokrvácení spodinové partie pravého čelního a spánkového laloku mozku, zhmždění kmen mozku, výrazný otok mozku a všechna další zranění, která způsobila život ohrožující a nezvratitelný stav – byla třeba nějak vysvětlit.

Začalo se manipulovat. Závažná smrtelná zranění měla vzniknout prostým pádem Josefa Odložila na tvrdou mramorovou podlahu. Tvrzení však nemohlo obstát ve světle svědeckých výpovědí, které byly kupodivu jednotné ve vyjádření způsobu, jakým se po Martinově úderu jeho táta skácel k zemi: *padal jako deska, jako laťka, jako prkno, jako kláda, jakoby ztvrdnul, jakoby v křeči, měl ruce podél těla a padal přímo, připažil a padal.*

Je to laický popis toporného pádu, pádu bez jakýchkoliv obranných reflexů, pádu už ve stavu bezvědomí. A tak někteří znalci přispěchali na pomoc s tzv. pseudocystami v mozku. Tři drobné pseudocysty prý mohly vzniknout před několika měsíci, ale nelze vyloučit jejich existenci po dobu několika let.

Jak tedy vznikly, když ne na podkladu cévním ani traumatickém? Pak asi je třeba respektovat názor **Doc. MUDr. Eduarda Zvěřiny, DrSc., přednosta neurochirurgické kliniky Ústřední vojenské nemocnice**, který ve svém odborném posudku říká: „Dokumentace svědčí o následcích těžkého násilí s kontuzí mozku a mozkového kmene s vícečetnými ložisky krváčení a s dalšími známkami poranění neslučitelnými s životem. Pitva prokazuje následky zhmoždění v prodloužené míše, ve Varolově mostu, mozečku i v oblasti velkého mozku a bazálních ganglií. Tři pseudocystická ložiska i kdyby byla staršího data a nebyla traumatického původu z úrazu, nemohla hrát žádnou roli při úrazu a hlavně jeho následcích. Je to biologicky krajně nepravděpodobné... Považuji to za umělou konstrukci spíše právníckého charakteru, než za fakta odpovídající medicíně.“

Josef Odložil neměl u civilního lékaře přes dvacet let ani kartu. Po reaktivaci do armády byly všechny záznamy ve vojenské knížce negativní a to prošel nejpřísnějšími prohlídkami před odjezdem do klimaticky náročného Iráku, kde působil jako vedoucí humanitární mise OSN.

Po návratu z Iráku absolvoval znovu všechna lékařská vyšetření s negativním výsledkem, jeho zdravotní stav byl hodnocen nejvyšším stupněm „A“. **Prof. MUDr. František Hanzal, DrSc., soudní znalec z oboru neurologie**, píše ve svém posudku: „Tři drobné pseudocysty neměly klinicky významnou roli, byly jednostranné a nepostihly další funkčně důležité části extrapyramidového systému. U Dr. Odložila nebyly zjištěny před posuzovaným úrazem ani nejmenší známky poškození extrapyramidového systému. Kdyby trpěl zpomalením obranných reflexů, nebyl by schopen sportovní činnosti, zvláště závodního běhu, ani řízení motorových vozidel.“

Nastal čas, aby na téma cysty v mozku promluvili další svědci. **Věra Čáslavská** šla vzorem jako první. Prý byla svědkem Odložilova upadnutí někdy začátkem sedmdesátých let. Na atletickém soustředění

v Tatrách, což jeho svěřenci, kteří tam rovněž byli, vyvrátili. Exmanželka si pak „vzpomíná“ na údajný pád Odložila doma v bytě. Byl prý dokonce v bezvědomí, ale přitom rezolutně odmítl, aby zavolala lékaře...

Perfektně tuto zakázku splnil i přítel Čáslavské, svědek **Podhajský**. Neměl strach, že Josef Odložil spadne z lešení, když mu chodil pomáhat na stavbu jeho domu, ale měl strach o Josefa Odložila, když s ním jezdil na kole a na lyžích. Na dotaz soudu, zda Podhajský může jmenovat někoho dalšího, kdo by mohl jeho pochybnosti o zdravotním stavu Odložila potvrdit, v paměti tento pamětník hledal marně.

Také bývalý Odložilův soupeř, milář **Tomáš Jungwirth**, který přišel o práci televizního redaktora, s pomocí Čáslavské „zavzpomínal“ na dobu téměř před čtvrt stoletím: „Byl jsem seznámen s povahou posuzovaného případu a s tím, že podle pitevní zprávy měl Josef Odložil nálezořá ložiřka na mozku jako následek dřívějšího úrazu. Z tohoto hlediska pokládám za významné svědectví co se událo v roce 1968 na soustředění v Arménii. Závěr jsme slavili alkoholem. Pili jsme vodku, možná i šampaňské. Neuvědomuji si, že bychom byli nějak mimořádně pod vlivem alkoholu. Nikdy před tím jsem nezažil, že by Josef Odložil požíval alkoholické nápoje, byl naprosto cílevědomý sportovec, tvrdý v přípravě sám k sobě i ostatním. Při sprchování se převlékal do pyžama, zavrával a upadl směrem dozadu. Pod oknem byl ocelový radiátor s velmi ostrými hranami. Rána šla na záda a na hlavu. Podstatné je, že chvíli zůstal v bezvědomí.“

Jungwirthovi nevadilo, že žádný jiný účastník soustředění o popisované příhodě nic neví, že o ní neví dokonce ani lékař, ani trenér. Mělo se to stát v období vrcholící přípravy na olympiské hry 1968 v Mexiku.

Aleř Poděbrad, vedoucí soustředění a Odložilův osobní trenér, tvrzení Tomáše Jungwirtha označil za lež: „Na průběh soustředění si velice dobře pamatuji, protože probíhalo pro nás v nezvyklých vysokohorských podmínkách. Trénovalo se velmi intenzívně v okolí střediska, na dráze a ve 240 metrové hale. Trénovalo se dvouřázově i třífázově a intenzita byla vysoká. Nemohu zásadně souhlasit s vyjádřením pana Jungwirtha o zranění, které měl Josef Odložil utrpět, neboť jsem pevně přesvědčen, že taková nehoda v důsled-

ku pití alkoholu se nestala, protože bych o tom musel vědět a muselo by se to odrazit nejen bezprostředně ve sportovním tréninku v Cachadzoru, ale tak závažné zranění by se muselo projevit i v další nesmírně náročné přípravě na OH 1968 v Mexiku. Kontaktoval jsem další účastníky soustředění a všichni potvrdili, že si nejsou vědomi žádného takového zranění Josefa Odložila. Proto tvrdím, že příhoda uváděná Jungwirthem se nezakládá na pravdě. Josef Odložil byl znám svým vysoce cílevědomým přístupem k vytčenému cíli a tomu podřídil vše. V tom směru jsem měl jako trenér velmi usnadněnou situaci, neboť jako závodník byl Josef vzorem pro ostatní v tréninkovém úsilí, životosprávě i v osobním životě. Za celou dobu spolupráce od roku 1963 do roku 1969 jsem ani jednou nezaregistroval, že by i v malé míře během své sportovní kariéry holdoval alkoholu, že by musel z těchto důvodů vynechat trénink, apod. Výsledkem jeho odpovědného přístupu bylo nakonec probojování se na OH 1968 a účast ve finále běhu na 1500 m.“

Znalci Neoral a Čísařová, kteří ve své zprávě připustili vznik pseudocyst už před úrazem, sklízejí úrodu. Po Čáslavské a Podhajském se přibližují ke kořenům vzniku změkklého mozku, zatím jsou v období 25–30 let před jejich prvním projevem. A možná se najdou další potřební svědci.

A pak už to snad bude možné zapsat do Guinessovy knihy rekordů. Změkklý mozek byl čtvrt století v klidu a čekal na impuls Martinova útoku. Vskutku obdivuhodná konstrukce. Kéž by všichni měli tak změkklý mozek jako Josef Odložil. Kolik užitečné, prospěšné a ušlechtilé práce by s ním vykonali!

Falešní svědci to však měli špatně promyšleno. Zapomněli, že dlouhá desetiletí, kdy Josef Odložil měl podle jejich svědectví toponě padat, byl čilý, zdravý, pracoval, sportoval a to dokonce závodně a reprezentačně, studoval, lyžoval, jezdil na kole, řídil motorová vozidla. Nikdy v životě netrpěl bolestmi hlavy, závratěmi, ztrátou nebo oslabením posturálních – obranných reflexů. Ba naopak, šplhal do výšek při sbírání semen lesních stromů, trhal ovoce i na těch nejvzrostlejších kmenech. Jeho svěřenci vzpomínají na jeho vynikající fyzickou kondici, dobrý zdravotní stav a mimořádnou výkonnost.

Nejen svěřenci.

Svědectví o obdivuhodné kondici

Ke zdravotnímu stavu Josefa Odložila se vyjádřil **pplk. MUDr. Jiří Pilbauer z Ústřední vojenské nemocnice v Praze:**

„Pracoval jsem jako lékař příslušníků OSN v severním Iráku, Dr. Josef Odložil byl vedoucím českého kontingentu. Byli jsme spolu ubytováni a trávili jsme spolu téměř většinu volného času.

Pokud vím přiblížit atmosféru prostředí v Iráku, která se vlastně blížila válečné exkalaci konfliktu, pak z toho také vyplývá i náročnost psychická a fyzická k plnění daných úkolů. Nezřídka jsme byli vystaveni teplotám blížícím se 60 °C a v zimních podmínkách naopak -10 °C, bez možnosti topení a užívání vody, která byla zamrzlá. Přes toto všechno musím zcela zodpovědně konstatovat, že pan Odložil nebyl vůbec nemocen a byl ve vynikající fyzické kondici. Téměř denně jsme chodili kondičně běhat a zažili jsme situace, kdy po nás bylo i stříleno, dr. Odložil jednal vždy bleskurychle a přiměřeně situaci, včetně rychlého skrytí před nepřítelem i za cenu pádu na zem. Na rozdíl od konstatování v některých výpovědích, které navazují na údajně patologická ložiska v basálních gangliích zjištěná při pitvě dokumentačně nepřesvědčivě potvrzena, a opravňující takto disponované jedince k poruše posturálních reflexů, jsem tuto okolnost nezaznamenal ani jednou za celou dobu pobytu a to ani tehdy, kdy byl pan dr. Odložil při nějaké slavnostní příležitosti vystaven vlivu alkoholu. I za těchto změněných podmínek pracoval zcela normálně, nejevil neadekvátní reakce na požitý alkohol, natož změnu posturálních reflexů, či dokonce spontánních pádů. Byl ve výtečné fyzické kondici.“

Obdobně vynikající zdravotní stav Josefa Odložila hodnotí **plk. Josef Toman:** „S panem Josefem Odložilem jsem se seznámil v roce 1957. V této době jsem byl posluchačem Leteckého technického učiliště a on posluchačem Dělostřeleckého technického učiliště a oba jsme tyto školy reprezentovali v lehké atletice.

Nejvíce, zejména po stránce charakterových vlastností jsem pana Odložila poznal v letech 1992–1993, kdy nejprve byl poslu-

chačem jazykového kurzu ve Školícím a výcvikovém středisku Komorní Hrádek a po návratu z mírové mise v Iráku vykonával funkci náčelníka oddělení odborné přípravy tohoto školícího zařízení. Přesto, že mu v této době bylo již 55 let, měl obdivuhodně vysokou fyzickou a psychickou zdatnost, kterou si denně udržoval běžickým a posilovacím tréninkem. Bez jakýchkoliv problémů plnil stanovené normy výročního přezkušování z tělesné přípravy, které jsou pro jednotlivé věkové kategorie vojáků z povolání předepsány. Ze služebního zařazení plynula pro pana Odložila i povinnost účastnit se různých společenských akcí (návštěvy zahraničních vojenských delegací, vyřazení posluchačů kurzů, apod.). I v tomto prostředí vystupoval vždy velice společensky a s požadovanou etikou. Ani po konzumaci alkoholu, která byla součástí takovýchto společenských příležitostí, se nikdy neprojevoval agresivně. Naopak, byl velmi příjemným a vyhledávaným společníkem. Za celou dobu mé spolupráce s panem Odložilem se nestalo, že by měl nějaké zdravotní potíže (upadání do bezvědomí, toporné pády nazad). Po fyzické a psychické stránce byl zcela bez problémů.“

A ještě jedno vyjádření k psychické a fyzické kondici Josefa Odložila – od **náčelníka Školícího a výcvikového střediska Armády ČR v Komorním Hrádku, plk. Ing. Karla Janouška:**

„S přihlédnutím k jeho schopnostem, zkušenostem a charakterovým vlastnostem jsem projevil zájem o jeho zařazení na funkci náčelníka oddělení odborné přípravy. Svou vitalitou a elánem při plnění povinností dokázal strhnout i další příslušníky Školícího střediska.

Úkoly mise OSN v Iráku v době od 10. listopadu. 1992 do 29. června 1993 splnil výtečně.

Po návratu z mise byl opět zařazen na funkci náčelníka odd. odborné přípravy. Do práce se pustil s velkou chutí, měl mnoho dobrých myšlenek, chtěl využít zkušeností získaných v Iráku k přípravě nových pozorovatelů OSN. I v tomto období z něho vyzařovala energie a chuť k práci.

Nikdy jsem u plk. Odložila nezaznamenal žádné zdravotní problémy.“

Jak to bylo s alkoholem

Když ve světle znaleckých posudků nemohly obstát pseudocysty jako důvod tak závažného zranění, pro jistotu se k nim přidal alkohol – údajná podnapilost Josefa Odložila. Tvrdilo se, že „je nutné vzít v úvahu odborně vzdělanou osobu, zdravotní sestru – svědkyni Hlavatou.“ Tato Martinova kamarádka podle Neorala „posuzovala podnapilost“ Josefa Odložila, ale sama při hlavním líčení před soudem zprvu přiznala, že na diskotéce vypila nejméně čtyři velké fernety a vzápětí připustila, že velkých panáků vypila šest. Totéž množství vypila Špiriaková, zatímco její bratr, tehdy teprve 17-letý!, se ani po pěti pivech necítil být dost podnapilý, zato podnapilost u Josefa Odložila na zakázku obhajoby postřehl.

Avšak svědkyně Hlavatá, která měla dosvědčit alkoholické opojení zraněného, na otázku vyšetřovatele zda „při provádění ošetření Josefa Odložila cítila z jeho dechu alkohol,“ odpověděla „Ne, na toto jsem se nezaměřovala, plnila jsem svoji povinnost.“ Aby někdo cítil alkohol, se snad nemusí zaměřovat, když zraněnému ošetřuje hlavu, buďto alkohol cítí nebo necítí.

Kolik úsilí dalo vyšetřovateli a obhájcům obžalovaného, aby z každého svědka vydolovali alespoň nějaký projev údajné podnapilosti napadeného. Kolik svědků se zaplétalo do svých výpovědí, aby byly k obrazu žadatelů (Furiš, aj.) a nakonec se ke světu velkému překvapení dovídáme ze znaleckého posudku neurologa **Prof. MUDr. Františka Hanzala, DrSc.**, že „předpoklad potencujícího účinku alkoholu (který ostatně nebyl prokázán), na funkční deficit extrapyramidového systému je mylný. Alkohol působí i v malém množství toxicky na mozeček, který je funkčním antagonistou extrapyramidového systému. Zmírňuje svalové ztuhnutí. Tzn., že kdyby byl pan Josef Odložil podnapilý, tak by vrávorál, potácel se, snažil by se zachytit lidí nebo nábytku – prostě v žádném případě by nepadal toporně jako kláda.“

Rozporuplné znalecké posudky

A nyní začíná náš sisyfovský boj za pravdu a spravedlnost.

Jako první k tomu přispívá již dříve citovaný znalecký posudek Prof. MUDr. Františka Hanzala, DrSc. z oboru neurologie. Ve všech případech odborných znaleckých posudků se budu snažit jen o velmi stručné citace nejdůležitějších pasáží pokud možno srozumitelných pro širokou veřejnost.

Prof. MUDr. František Hanzal, DrSc. vycházel z podrobného pitevního nálezu, který předložil Neoral. „Tento pitevní nález dovozuje posoudit rozsah a charakter poškození mozku. Nesouhlasí však s patofyziologickou interpretací vzniku zjištěného poškození mozku. (Tzn., že zranění vzniklo pádem). Prvotní význam mělo zranění hlavy v levé krajině temenně spánkové, kde vznikla tržně zhmožděná rána, zlomenina lebeční kosti a krevní výron pod tvrdou plenou mozkovou (subdurální hematoma). Povaha těchto poranění nasvědčuje působení intenzivního násilí – prudkého úderu do levé poloviny hlavy tvrdým nástrojem – vzhledem k okolnostem úrazu nejspíše pěstí ozbrojenou boxerem, jak dává usoudit tržně zhmožděná rána na pomezí levé temenní a spánkové krajiny. Při vyličeném úderu došlo k posunu mozku k pravé straně s jeho nárazem na vnitřní část lebky, tedy mechanismem „par countre coup“ (princip protiúderu), což mělo za následek krevní výron pod tvrdou plenou (subdurální hematoma) a do pravého spánkového laloku (intracerebrální hematoma). Samozřejmě se přitom posunul i mozkový kmen, přičemž se rozvolnila tzv. retikulární formace s okamžitou ztrátou vědomí a decerebrační rigiditou (ztuhnutí svalů), kterou zjistil prim. Plk. MUDr. Leo Tichý z ARO Vojenské nemocnice v Olomouci.

Následky prudkého posunu mozkového kmene jednoznačně vysvětlují toporný pád k zemi v bezvědomí a bez obranných reflexů. Zjištěné drobné pseudocysty neměly klinicky významnou roli. Neexistuje ztráta obranných reflexů jako izolovaný projev poškození extrapyramidového systému.“

Jelikož si tento znalecký posudek vyžádala strana poškozená, marně žádala a prosila, aby byl pan Prof. MUDr. František Hanzal, DrSc. pozván k soudu a tam mohl své závěry obhájit. Nebylo vyhověno.

Dalším soudním znalcem, který na žádost strany poškozené vypracoval znalecký posudek, byl PaedDr. **Josef Příbyl, znalec v oboru odvětví provozování sportu**, píše: „Členové oddílů, účastníci výcviku a tréninku v bojových sportech jsou v souladu s plánem výcviku a tréninku informováni a poučováni o přípustnosti použití získaných vědomostí, dovedností a návyků v mimosportovním sebeobránném použití při napadení jednotlivcem nebo skupinou osob. Jsou poučeni o tzv. přiměřené obraně, o které hovoří zákon.

Martin Odložil absolvoval výcvik a trénink v oddíle juda Association Clubu ve Spartě Praha, věděl a znal tzv. místa na těle člověka, kde lze úderem zneškodnit protivníka, případně zeslabit jeho obranu. Martin Odložil při útoku na Josefa Odložila volil způsob a místo úderu zcela vědomě a s plným vědomím účinnosti tohoto úderu. Nešlo o náhodný úder lokálně daný tím, že by napadený náhle změnil v rámci sebekrytí svůj postoj (např. pokusem o uhnutí). Z prostudované dokumentace usuzuji, že při úderu Josefa Odložila použil Martin Odložil za účelem větší účinnosti a razantnosti úderu zpevňující předmět do sevřené ruky v pěst, tzv. boxer: prstence této zbraně byly zřejmě na vnější straně tvarovány do oblých a neostrých výstupků, které zanechaly lokálně oddělené zhmožděliny, které by nevznikly při úderu pěstí. Při použití boxeru předpokládáme uvědomělou přípravu Martina Odložila na tento úder, kdy zpravidla jde o to, jedním úderem vyřadit soupeře z další možnosti boje.“

Obžaloba zastrašuje, snímky z tomografu se ztratily

Při hlavním líčení se znalec MUDr. Neoral snažil zpochybnit znalecký posudek PaedDr. Příbyla, nevybíravým způsobem ho urážel a dokonce strana obžalovaná podala trestní oznámení na dožadatelku tohoto posudku i na samotného znalce PaedDr. Příbyla.

Způsoby zastrašování, jaké strana obžalovaného volila, neznaly mezí – další trestní oznámení podala na zpracovatele posudku Prof. MUDr. Františka Hanzala, DrSc. a jeho konzultantku. Všechna trestní oznámení však byla shledána jako bezdůvodná.

Ústav soudního lékařství v Brně dostal 6. září 1995 tři měsíce na vypracování ústavního posudku, který by odstranil nesrovnalosti a hlavně diametrálně se lišící interpretaci vzniku smrtelného zranění Josefa Odložila.

Prof. Neoral připisoval vznik smrtelného zranění pádu na zem, na rozdíl od Prof. Hanzala, který ve svém posudku tvrdí, že smrtelné zranění už vzniklo kvalifikovaným úderem.

Ústavní posudek nesrovnalosti neodstranil, nezaujal vůbec žádná stanoviska k odborným znaleckým posudkům, založeným ve spise, i když předsedkyně senátu JUDr. Alena Hudcová v žádosti zdůraznila, že závěry znalců všech posudků, i těch, které předložila některá ze stran, je s ohledem na jejich odbornosti nutno brát rovněž v potaz jako důkaz, neboť pro jejich provedení a hodnocení platí stejný režim jako pro důkazy opatřené orgány činnými v trestním řízení.

Pozoruhodný je dopis **Doc. M. Hirta, ředitele soudního lékařství v Brně**, řediteli Fakultní nemocnice v Olomouci Doc. V. Rýznarovi, ve kterém upozorňuje, že chybí dva z pěti kontrolních snímků z CT ze dne 27. 8. 1993: „Zajisté chápete, pane řediteli, že v tomto velmi choulostivém a sledovaném případě je naší preventivní povinností upozornit na jakékoliv nesrovnalosti.“ Osud těchto snímků je dodnes neznámý. Proč se ztratily a kdo měl na jejich zmizení zájem?

Z obsáhlého soudně znaleckého ústavního posudku je pro nás podstatné konstatování, že „tržné rány ve vlasaté části hlavy vznikají působením více či méně tupého násilí, střední intenzity, většinou **předmětem s tvrdším povrchem**, nelze vyloučit i tupější hranu, který po nárazu na kůži, pod kterou se zde velmi mělce nachází plochá kost, tuto kůži roztrhne právě za vzniku tržné rány.

Čtyři souběžné exkoriace (oděrky) na tváři vznikají působením násilí, orientovaným tangenciálně k povrchu kůže, kdy může jít i o škrábance nehty rukou. Pokud je zde ovšem kombinace se zhmožděním, pravděpodobněji by se jednalo o působení předmětu se **zřetelně vystupujícími nerovnostmi na povrchu**.

Co se týče ve spise projednávané otázky možnosti vzniku uvedených zranění jiným mechanismem než přímým působením násilí, jeví se znalcům tato možnost jako méně pravděpodobná. Co se týče tržné rány ve vlasaté části hlavy i oděrek na levé tváři **je zcela vyloučeno, aby mechanismus jejich vzniku byl jiný než působení přímého násilí.**

Soud nechce slyšet znalce

Byli jsme překvapeni, že 23. a 24. července 1996 při soudním jednání v Šumperku nebylo z hlediska procesního vyhověno podle § 211 Trestního řádu návrhu státního zástupce i zmocněnce poškozených na předvolání zpracovatelů ústavního posudku z Brna; a to zvláště proto, že ten rozpory neodstranil, byl nejasný a neúplný, klíčovou otázkou se vůbec nezabýval (zda smrtelné zhmoždění mozku vzniklo kvalifikovaným úderem ozbrojenou rukou nebo prostým pádem na zem). Bylo tedy více než nutné využít § 110 Trestního řádu a přizvat znalce, aby jim mohly být kladeny otázky. Považujeme za porušení zákona, že všichni odborníci, kteří vypracovali znalecké posudky, každý z hlediska své profese, nebyli přes opakované žádosti k soudu předvoláni, aby mohli svá stanoviska – nejlépe za přítomnosti MUDr. JUDr. Neorala – obhájit. Mohlo jít o profesionální konfrontaci na nejvyšší úrovni.

Na své předvolání a možnost obhájení svých stanovisek marně čekali: Prof. MUDr. František Hanzal, DrSc., znalec odvětví neurologie; PaedDr. Josef Příbyl soudní znalec z oboru sportu, odvětví provozování sportu; MUDr. Eduard Zvěřina, DrSc., přednosta neurochirurgické kliniky Ústřední vojenské nemocnice; Mjr. František Kollman mistr sportu, místopředseda komise Budo sportů ČR, nositel 5. Danu judo, 6. Danu jiu-jitsu, zkušební komisař I. třídy pro trenéry; JUDr. Zdeněk Náchodský, soudní znalec v oboru se zvláštní specializací sebeobrana, služební zákroky, vedení boje zblízka; MUDr. Oldřich Hollmotz, soudní znalec v oboru radiodiagnostika; Prof. PhDr. Vladimír Karas, DrSc. z katedry anatomie a biomechaniky Fakulty tělesné výchovy a sportu University Karlovy.

Původně v září 1994 jsme si mysleli, že bude stačit jeden soudní znalec PaedDr. Josef Příbyl, ale když ho Neoral veřejně urazil, snažil se ho znemožnit a soud ho ke konfrontaci nepozval a na jeho znalecký posudek vůbec nedbal, viděli jsme, že budeme muset hledat dál. I přes různé formy zastrašování, nevyjímaje trestní oznámení, se nám podařilo postupně získat další fundované odborníky, kteří na základě svých profesních znalostí a také občanské statečnosti byli ochotni jít do nerovného boje. Bylo to ovšem marné. Ani v jednom případě soud nevyhověl a znalce nepozval.

Těžký úder na hlavu předmětem s tvrdým povrchem

Všichni tito znalci mimo soudní síň, protože do ní nebyli vpuštěni, jednoznačně potvrdili, každý z hlediska své profese, že smrtelné zranění pohmoždění mozku bylo způsobeno kvalifikovaným intenzivním úderem do levé poloviny hlavy předmětem s tvrdým povrchem (nelze vyloučit i tupější hrany) se zřetelně vystupujícími nerovnostmi na povrchu. Viz ústavní posudek str. 188–189.

Znalecké posudky jsou vysoce fundované, jsou v nich odborná fakta, vše je doplněno výpočty, rovnicemi, vzorečky, grafy. Proto se budu snažit od každého znalce vybrat jen to nejdůležitější a nejzákladnější.

Mjr. František Kollman: „Podle dokumentace zhodnocuji, že takové zhmožděnininy nasvědčují úderu boxerem typu klasik, dostupného běžně na burze. Úder pěstí na lebeční část hlavy s rozběhem nebo zrychleným krokem, např. dvěma až třemi metry se úderná síla pěstí znásobuje. Úder boxerem v pěstí na lebeční část hlavy v pohybu útočníka. Konečná fáze: minimum – těžký otřes mozku, bezvědomí a krvácení do mozku s následkem smrti. Maximum – krvácení do mozku, okamžitá smrt. Závěrečné zhodnocení: informovanost členů oddílů a účastníků výcviku v budo – sportech:

a) jsou plně informováni o přípustnosti použití získaných vědomostí a technik;

b) každý žák budo – sportů ve druhém roce výcviku musí znát, co může svým útokem způsobit;

c) odpovědnost za své jednání má každý žák i po skončení výcviku nebo po ukončení sportovní kariéry;

d) po dvou letech výcviku každý žák musí znát choulostivá místa na těle člověka, kde lze úderem zneškodnit protivníka. Charakter útoku pana Martina Odložila na pana Josefa Odložila: musel znát důsledek svého jednání a pokud by nechtěl napadenému tvrdě ublížit, jako judista by použil chvat juda, nikoliv daleko tvrdší

úder pěstí s boxerem. Z prostudované dokumentace usuzuji, že použil Martin Odložil úder za účelem rychlé likvidace protivníka.“

Prof. PhDr. Vladimír Karas, DrSc., odborník na biomechaniku: „Za prvotní a nejvážnější mechanickou příčinu je třeba pokládat silný úder do levé strany hlavy a ihned následující „contre coup“ efekt. Tento efekt vzniká vždy při intenzivním vnějším tupém násilí, kdy dochází k náhlému a značnému zrychlení lebky a jsou prudce měněny tlakové poměry uvnitř lebky. Tlaková vlna se šíří od místa zdroje k protipólu, posouvá mozek a posléze se vrací zpět. Vzniká rychlé střídání přetlaku a podtlaku uvnitř lebky a smykové síly poškozují měkké struktury. Poškození mozku smykovými silami je závislé na intenzitě vnějšího úderu. Nalezené poškození spodiny lební frakturou má souvislost s přenosem sil od místa zdroje přes levé kostní složky lebky.

Za primární příčinu poškození lebky Josefa Odložila nelze pokládat prostý pád na záda např., po doteku či odstrčení. Tomuto zcela odporují lékařsko – pitevní nálezy na obličejové části hlavy, zejména tržně zhmožděná rána v levé části hlavy, jednostranné zhmoždění pravého čelního a spánkového laloku atd. Negativní vliv pseudocyst na motoriku Josefa Odložila by bylo třeba medicínsky doložit, jinak je tato verze bohužel spíše spekulativní. Z hlediska kinematiky je třeba hlavní pozornost věnovat závažnému tupému úderu do levé části hlavy, který byl veden pěstí a z rozběhu a jehož posuvná rychlost mohla zvýšit svojí normálovou složkou rychlost dopadu pěstí na spánkovou oblast. Je nutné ještě podotknout, že zejména údery do spánkové oblasti jsou velmi závažné. Výše kvalifikovaný úder byl jednorázový a zasazený jednou osobou.“

Profesor Karas vypočítal, že úderem pěstí byl vyvolán nitrolební a mozek zhmožďující tlak a síla potřebná k jeho vyvolání = 1050–3150 N. Ilustrativní informace dokreslující velikost sil naznačuje fyzickou zdatnost toho člověka, který úder pěstí zasadil. Podle mezinárodních výzkumů byly naměřeny tyto maximální síly u vrcholových boxerů s „osmiuncovými rukavicemi“: síla – pravý direkt: 1600–2100 N, levý direkt: 1500–2000 N, pravý hák: 2100–2800 N, levý hák: 1900–2200 N.

Profesor Karas dělá tento závěr k posouzení dynamiky úderu: „Úder pěstí do levé části hlavy, jehož síla vyvolala lékařsky nezvládnutelné poranění lebky postiženého doložitelné pitevními nálezy, byl zasazen fyzicky velmi zdatnou a snad sportovně trénovanou osobou. Musím konstatovat, že použitá intenzita násilí proti Josefu Odložilovi byla vysoce mechanické intenzity a s rozsáhlým následným vnitrolebním krvácením a strukturálními změnami.“

Ani Prof. MUDr. Vladimír Karas, DrSc., který je považován za největšího odborníka a měl vše podloženo fundovanými výpočty, rovnicemi, grafy, nebyl k soudu předvolán navzdory našim opakovaným žádostem. Prokazatelná a nevyvratitelná fakta neměla být slyšena.

JUDr. Zdeněk Náchodský, soudní znalec v oboru kriminalistika, odvětví se zvláštní specializací sebeobrana, služební zákroky, vedení boje zblízka, dospěl k obdobným závěrům: „Úder cílený do tváře poškozeného, který zasáhl jeho levou část obličeje, byl veden velkou silou... Takové údery jsou velmi tvrdé, neboť jsou umocněny velkou kinetickou energií. Po tomto úderu spadl poškozený zcela toporně vzad bez jakéhokoliv reflexního pokusu tento pád zmírnit. Tato akce jednoznačně nasvědčuje okamžité ztrátě vědomí poškozeného Josefa Odložila. Pokud by tomu tak nebylo, dalo by se předpokládat, že jako aktivní sportovec při jeho vyvážené tělesné konstituci a fyzické kondici, by alespoň pokus o zmírnění pádu učinil či naznačil.

Svědkové jednoznačně uvádějí, že spadl po úderu „jako prkno“. Proto lze tento úder považovat v příčinné souvislosti s následným poškozením mozku tak, jak je uvedeno v lékařských dokumentech a vyplývá z dokumentace a současně z popisu ošetřujících lékařů. Tržně zhmožděná rána occipit vlevo cca 5 cm, čtyři souběžné exkoriace s pohmožděním na tváři levé nasvědčují úderu vedenému pravou rukou oblečenou „prsteny“ nebo boxerem. Lze předpokládat, že útok byl zahájen situačním přepadem signalizované, tj. s náipřahem a rychlým pohybem s rozběhem či skokem, resp. výpadem vpřed pravou rukou ve směru přímém se snahou zasáhnout obličej poškozeného. Josef Odložil byl touto situací překvapen. Při použití „prstenů“ či „boxeru“ byl úder vzhledem ke

zmenšení dopadových – kontaktních ploch velmi tvrdý a zanechal výše uvedené ranivé stopy. Prsteny, boxer jsou zákeřné ruční zbraně, které lze nosit, přepravovat i držet v pohotovostní poloze skrytě či poloskrytě, takže napadená osoba nemá o jejich existenci až do zahájení bojové akce (útoky) nejmenší tušení. Jde tedy o zbraň používanou velmi operativně a překvapivě. Úderová plocha nemá žádnou plasticitu, je poměrně malá (řádově 1–2 cm) čímž způsobí lokální tlak až 6x vyšší než při úderu pěstí. Tato zákeřná ruční zbraň je vhodná pro vedení přímých i obloukových úderů. Zásahy do krajiny břišní, ale zejména do krajiny srdeční a hlavy mohou způsobit těžká až smrtelná zranění.“

Ani znalosti a přímá specializace JUDr. Náchodského nepomohly. Zase nebyl k soudu pozván a jeho odborné názory nebyly vyslyšeny. Podobně vše probíhalo u dalšího soudního znalce z oboru **různá zdravotnická odvětví se zvláštní specializací na radiodiagnostiku MUDr. Oldřicha Hollmotze**, který napsal: „U uvedeného pacienta došlo po silném úderu do levé spánkové kosti k těžké kontuzi mozku, která následkem „par contre coup“ měla za následek velký subdurální hematom vpravo s následným rozsáhlým krvácením vpravo temporálně. Akutní subdurální hematom vzniká prakticky vždy při zhmoždění mozku poškozením jeho cév (žil i tepen), které zpravidla vzniká v důsledku násilí a způsobí krvácení. Na mozku pacienta došlo k těžkým rozsáhlým změnám, které zapříčinily stav neslučitelný se životem.“

Prý šlo jen o pád na tvrdou zem

Soud nevidí a neslyší. Stále komunikuje pouze s MUDr. Neoralem, patologem, který zatvrzele trvá na svém názoru, že ke zranění Josefa Odložila došlo nikoli úderem, ale pouhým pádem na zem.

Na otázky u soudu říká Neoral, že „nezáleží na rozběhu, ale na přenesení intenzity síly úderu do místa dotyku“ a tvrdí, že není dostatek důkazů pro to, že ztráta vědomí nastala po ráně pěstí. K tomu dodává: „Při ztrátě vědomí by po úderu musela být nějaká stopa. Takový úder zanechává zpravidla nějaké stopy. Prostou dlaní alespoň výron.“ Vždyť právě největším úkolem některých znalců, zdá se, bylo zahladit tyto stopy, nemluvit o nich, jakoby nebyly, i když je všichni – kromě Neorala a Císařové – svědecky doložili. Neoral s Císařovou existenci stop po úderu železem nemožným způsobem bagatelizovali a jejich význam trapně a nedůstojně snižovali.

Jediní MUDr. Neoral a MUDr. Císařová, patologové a nikoli neurologové, na straně jedné tvrdili, že zranění nastalo pádem na tvrdou zem, na straně druhé celá řada fundovaných odborníků z různých profesí významných pro toto posouzení dokládala, že ke zranění došlo silným **kvalifikovaným úderem ozbrojenou rukou boxerem**.

O kvalitě znalců Ústavu soudního lékařství v Olomouci a o tom jak uměli přijímat názory jiných, svědčí neuvěřitelný příběh popsaný sdělovacími prostředky. Např. Mladá fronta Dnes 8. dubna 1995: „Pro vraždu olomouckého podnikatele byl rok trestně stíhán muž, na jehož oděvu našli policisté stopy krve. Znalci z Ústavu soudního lékařství v Olomouci ji totiž ve svém posudku označili za krev shodnou s krví oběti. Policisté z oboru kriminalistické techniky však tvrdili, že je to krev drůbeží. Vyšetřovatel sporné posudky dal znalcům z kriminalistického ústavu v Praze. Ti potvrdili nález severomoravských policistů. Krev, kterou soudní znalci označili za lidskou, je krev drůbeží! Znalci z Ústavu soudního lékařství ovšem trvají na svých nálezech krve lidské. „Pokud jsem tam lidskou krev našla, pak tam opravdu je“ řekla Mladé frontě DNES pri-

mářka Olga Císařová.“ Z toho, že byl nevinný člověk obviněn z vraždy a že rok kvůli „nedopatření“ strávil ve vyšetřovací vazbě, si starost zřejmě nedělala.

Dokonce konzultant z neurologie, kterého si vyžádal a přivedl Neoral – **Prof. MUDr. Urbánek** – vypovídal mimo jiné u soudu v Šumperku: „Přestože typickým mechanismem tzv. „knokoutu“ je úder na bradu, nevylučuji zcela možnost, že by značnou silou vedený úder pěstí do jiné části hlavy a obličeje mohl způsobit ztrátu vědomí ještě před pádem na zem za situace kdy by k poruše vědomí došlo bezprostředně, resp. došlo po úderu ještě ve stoje napadeného (tzn. knokaut). Bylo by nezbytné podle mého soudu, aby úder byl veden silou minimálně střední intenzity. Nemohu zcela vyloučit, že úder vedený do spánkové krajiny by nemohl způsobit pohmoždění mozku, avšak tento by musel být veden s mimořádnou intenzitou.“

K dispozici byly fotografické snímky z pitvy, přesný popis operace a lékařská dokumentace. A také základní fakta ze svědeckých výpovědí: Bylo to z běhu. Útočník se rozpřáhl a velkou silou zařatou pěstí, ozbrojenou rukou boxerem udeřil Josefa Odložila do obličeje. Ten toporně bez jakýchkoliv obranných reflexů upadl a až do smrti zůstal v bezvědomí.

Neoral v naprostém rozporu se skutečností, píše v doplňku znaleckého posudku, že „ani při velmi podrobném prostudování zdravotní dokumentace nezjistil žádný záznam, který by svědčil, že v oblasti levé líce byl porušen povrch tělní.“

Přitom operující a ošetřující lékaři shodně popsali, zakreslili a u soudu v Šumperku dosvědčili, že na obličeji byly čtyři souběžné exkoriace (druhý stupeň porušení povrchu tělního za erozemi) s pohmožděním. Závěr znaleckého posudku v rozporu se skutečností splnil zakázku pro vykonstruovaný scénář a určil za příčinu smrtelného zranění Josefa Odložila nikoliv úder, ale pád na znak na tvrdou zem.

Advokát se proti rozsudku odvolal, státní zástupce nikoli

Celé vyšetřování i soudní jednání bylo vedeno až s úzkostlivě dodržovanými právy obžalovaného. Ten se mohl na prahu soudní síně familiérně objímat se svědky a svědkyněmi, každou přestávku osnovat plány na změny výpovědí, a když náhodou přestávka nebyla a bylo třeba nějakou výpověď korigovat, obhájce obžalovaného pohotově o přestávku požádal, pokaždé mu bylo vyhověno. Soud zrovna tak vyhověl každému předvolání svědků, kteří měli svědčit ve prospěch obžalovaného. Do soudní síně byla pozvána spousta mladých lidí, kteří nic neviděli nebo nic nevěděli, dokonce byl v roli svědka pozván mladík, který právě pobýval na protialkoholním léčení. O výslech rozhodujících soudních znalců zájem nebyl.

Ve dnech 23. a 24. července 1996 při soudním jednání v Šumperku nebylo vyhověno žádnému návrhu poškozených. Dokonce ani **opatrovník siroteků jmenovaný soudem pro Prahu 4, Ing. Miroslav Ševčík, CSc.**, se nedočkal svého práva pronést závěrečnou řeč. Svou žádost opakoval písemně, žádal soud alespoň o tlumočení jeho závěrečné řeči, ani tomu nebylo vyhověno.

Pozoruhodné je, že ani soudkyně ani státní zástupce si nedělali starosti s prokazatelně křivými výpověďmi svědků. S trestními oznámeními, která byla podána poškozenými, se nic neděje. A tak se mohou všichni smát, jak pravda a láska dostává smrtelné rány. Beztrestně vítězí podvody a lži.

Od 9. května 1995, kdy jsme na znalce Neorala a Císařovou podali trestní oznámení, Policie ČR v Olomouci trestní oznámení evidovala a v pravidelných termínech nás informovala, až 26. srpna 1996 věc odložila. S tím, že proti jejímu usnesení je přípustná stížnost do tří dnů. Šlo o šibeniční termín, jak praví přísloví. Přesto se nám v daném čase podařilo naše právo využít. K našemu překvapení jsme se 11. listopadu 1996 dověděli, že si – obrazně ře-

čeno – můžeme trhnout nohou, neboť „objektem trestného činu dle § 175 trestního řádu je zájem státu na pravdivých svědeckých výpovědích a znaleckých posudcích. Z této skutečnosti vyplývá, že žádná z oznamovatelek nebyla poškozena případným jednáním shora uvedených znalců a z tohoto důvodu nejsou v daném řízení poškozenými, nýbrž pouze oznamovatelkami. Stížnost se dle § 148 odst. 1 písm. L tr. řádu zamítá. Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.“

Takže, kdo a jak hájí zájem státu na pravdivých svědeckých? Státní zástupce – nemá zájem. Soud – nemá zájem. Sirotcí – nemají nárok. Pozůstalí – také nemají nárok. A mrtvý leží v hrobě. Pod drnem je zakopána i pravda a spolu s ní spravedlnost. Nad hrobem pláče bezmocnost a beznaděj.

Podle § 125 trestního řádu jsme se měli alespoň v rozsudku dozvědět, proč nebylo vyhověno našim návrhům. Nedověděli jsme se to, i když v podstatě to víme. Musela by ta strastiplná cesta za pravdou začít znovu, od začátku. Nikoli podle smyšleného scénáře, ale podle skutečnosti.

Závěrečná řeč obhájce JUDr. Jiřího Teryngela byla učebnicovým příkladem snůšky pomluv, nactiutrhání, špinění, intrik, kamufláží, konstrukcí a lží. Samozřejmě nikoli na otcovraha, ale na zabitého! Bylo to jak když vyveze někdo žumpu. Žádné zásady, ani ty nejmenší zábrany. Při poslechu té hrůzy zůstávalo srdce i rozum stát.

Dne 24. července 1996 byl vynesен rozsudek. Nej mírnější z mírných, jaký vůbec mohl být. Při bezdůvodné překvalifikaci z paragrafu 222 trestního zákona se sazbou 5–12 let na paragraf 221 trestního zákona se sazbou 3–8 let obžalovaný dostal čtyři roky nepodmíněně ve věznici s ostrahou.

Straně obžalované a právě odsouzené se i čtyři roky za otco-vraždu zdají hodně a okamžitě se odvolává.

Státní zástupce se neodvolává, bere si po vynesení rozsudku odpolední volno a mizí z pracoviště. A my, kteří jsme přišli o man-žela, otce, bratra, strýce a také nejsme s rozsudkem spokojeni, jsme závislí pouze na něm – státním zástupci. Jedině on jako před-stavitel státu, který má střežit dodržování zákonů, pravdu a spra-vedlnost, může podat odvolání.

Po delší době, po mnoha urgencích se nechá státní zástupce do telefonu slyšet: „Nevidím důvod, proč bych se měl odvolat.“ A u státního zástupce podle českých zákonů začíná a končí právo. Proti znění rozsudku se nemůžeme odvolat ani ke Krajskému soudu. Z hlediska procesního nemáme vůbec žádná práva.

O to víc si může dovolit strana odsouzeného. Na odvolání kromě jména nebylo pravdivého vůbec nic. Odvolání odsouzeného, které podával JUDr. Teryngel, bylo založeno výlučně na menších, větších či přímo nebetyčných lžích. Tak např. všechny diagnózy nemocí, které vznikaly jako komplikace z těžkého zranění mozku v období bezvědomí těžce zraněného během jeho 35 dnů dlouhého pobytu v nemocnici, advokát opsal z pitevního protokolu a drze prohlásil, že těmito nemocemi Josef Odložil trpěl už za života. Co na tom, že tyto tak závažné „nemoci“ žádný lékař za života Josefa Odložila nepopsal?

Vrchol cynismu – „společenská prospěšnost“ smrtící rány

Obhajoba šermuje s „alkoholovou intoxikací“ zabitého. JUDr. Terýngel ji neustále zdůrazňuje, snad ve snaze potvrdit pravdivost nechvalně známého výroku, že stokrát opakovaná lež se stává pravdou. Co na tom, že přítomnost alkoholu u Josefa Odložila nepostřehla ani zdravotní sestra Hlavatá, která se mu jako první pokusila poskytnout první pomoc, ani lékař rychlé záchranné služby, ba dokonce ani operující lékař. Všichni ve svých výpovědích prohlásili, že alkohol z úst těžce zraněného při jeho ošetřování a operaci necítili.

Vrcholem cynismu obhajoby bylo konstatování, že „Okresní soud zde společensky prospěšné jednání hodnotí negativně v zájmu toho, aby mohl udržet své zcela neobjektivní hodnocení důkazní situace.“ I když je česká řeč velmi bohatá, nenajde se v ní výraz, který by dokázal vystihnout míru drzosti a otrlosti – kvalifikovaný úder ozbrojenou rukou, který způsobí smrt, je hodnocen jako společensky prospěšné jednání!

To snad moc dobře placená obhajoba nemusela klesnout tak hluboko. Prý soud nehodnotí náležitě míru zavinění. To je pravda. Ta je daleko větší. Absolvent sedmiletého výcviku bojových sportů si musí být vědom následků, které způsobí kvalifikovaným úderem se železem v ruce!

Také prý je to neadekvátní trest a z chování obžalovaného je prý „zřejmé, že nápravného působení trestem na něj není zapotřebí.“ To asi proto, „že si není vědom viny – byl svědkem smrti cizího člověka a čin by zopakoval znovu“ (citace Martinova výroku).

Kde obhajoba vzala odvahu tvrdit, že „soud zcela zřetelně přeceňuje význam následků způsobeného činu“? To už je tak zvrhlá, že chce tvrdit, že připravit ženu o manžela a dvě malé děti o tátu je pro ni přeceňováním následků?

Krajský soud v Olomouci rozsudek potvrdil

Dne 29. listopadu 1996 se u Krajského soudu Ostrava – pobočka Olomouc – konalo veřejné zasedání odvolacího soudu. Okresní státní zástupce, Mgr. Jaroslav Horák, se proti rozsudku okresního soudu neodvolal. Odvolal se odsouzený. Poškozené straně tak byla vyhrazena role pasivních a trpně přihlížejících.

Scéna to byla velkolepá – byla zajištěna účast sdělovacích prostředků, spolku Šalamoun, jmenovitě Johna Boka a Lenky Procházkové. V neposlední řadě byl zastoupen i český parlament osobně poslancem Pavlem Dostálem. Tomu věnujte, prosím, zvláštní pozornost. Pavel Dostál byl přítomen soudnímu jednání poprvé a naposled. Později se dozvíte, proč je to důležité.

Odvolat se měl podle našich zákonů právo jen odsouzený. Ještě jednou bylo zpochybněno všechno, co se zpochybnit dalo, teatrálně napadeno vše, co se napadnout dalo. Dobře věděli, že pozůstali se už nemohou nijak bránit.

Tak jsme byli svědky vystoupení obžalovaného Martina Odložila, který říká: „Já souhlasím s tím, co řekl můj obhájce, za sebe dodávám, že otcova smrt“ (vůbec poprvé použil slova otec!) „a následný odstup čtyř let od události zcela změnily můj náhled na věc. Já jsem v počátku trestního stíhání tvrdil, že bych jednal stejně, dnes mohu prohlásit, že bych postupoval jinak. Špiriakové bych opět pomohl, ale bez užití fyzického násilí. Lituji toho, co se stalo, neexistuje vyšší trest, než to, že se sám musím vyrovnat s touto situací.“

Jak velkolepé divadlo pro přítomné diváky. On, litující syn, ale v jádru jen prohnaný a prolhaný syn.

Monika podle vlastní výpovědi na místě zločinu vůbec nebyla, ale Martin přesto ze sebe dále dělá jejího zachránce a obhájce Terryngel mu v tom pomáhá konstatováním, že „Okresní soud zde společensky prospěšné jednání (rozuměj údajnou ochranu Špiriakové před Josefem Odložilem – pozn. autorky) hodnotí negativně.“

Další nehorázností obhajoby je zvrhlé tvrzení: „Vzhledem k velkému spoluzavinění poškozeného (rozuměj mrtvého J. Odložila –

pozn. autorky) v současnosti ani nelze rozhodnout o nároku Vojenské zdravotní pojišťovny a proto i odvolání tohoto poškozeného by mělo být zamítnuto.“

Přesto, že Vojenská zdravotní pojišťovna předložila Okresnímu soudu v Šumperku veškerou dokumentaci a Krajskému soudu v Olomouci originály faktur za léčení Josefa Odložila ve výši 530 088,60 Kč, nedostala ani korunu. Nároky pojišťovny je prý třeba objektivizovat odborným vyjádřením...

Podle názoru Martina Odložila a JUDr. Teryngela si těžké zranění zavinil Josef Odložil sám, takže by se měl ze záhrobní podílet na náhradě škody, které jeho bezvysledným léčením vznikly Vojenské pojišťovně!

Martin Odložil s Teryngelem navrhuje doplnit vyšetřování o řadu dalších naaranžovaných svědků a hlavně navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil k novému projednání.

„Je zapotřebí, aby věc projednal jiný senát, ale ne u Okresního soudu v Šumperku pro podjatost všech soudců, ale jiný okresní soud v obvodu Krajského soudu,“ tvrdí.

Světlym bodem jednání u okresního soudu a u odvolacího soudu v Olomouci bylo vystoupení **krajského státního zástupce JUDr. Karla Studeného**. Pro značnou obsáhlost spisu zřejmě nezaregistroval, že jeho součástí byl fundovaný, doplněný matematicko – fyzikálními výpočty a grafy znalecký posudek z oboru biomechanika a kinematika. To se může stát. Ale podstatné je, že u odvolacího soudu v Olomouci krajský státní zástupce navrhl „doplnit dokazování vypracováním znaleckého posudku z oboru biomechaniky ke zraněním obličeje poškozeného. V závislosti na závěrech vypracovaného ústavního posudku z odvětví soudního lékařství, kde znalci zmiňují, že tato zranění mohla být způsobena předmětem s nerovným povrchem. Pokud jde o znalecké posudky zmocněnce, které byly předloženy soudu, ty hodnotit jako listinné důkazy. Jestliže jsem činil důkazní návrh na doplnění dokazování, tak z toho důvodu, že podle mého by se dalo tímto způsobem objasnit, zda obžalovaný na poškozeného nevedl útok rukou zpevněnou nějakým předmětem, když tomu nasvědčují některé ze svědeckých výpovědí a další písemné důkazy.“

Podle našich zákonů, které stojí na straně lumpů, podvodníků, zlodějů, vrahů – je krajský státní zástupce příliš malý na to, aby jeho slovo něco znamenalo. Může navrhnout cokoliv, může mít jakékoliv prokazatelné důkazy – ale okresní státní zástupce Mgr. Jaroslav Horák se neodvolal a tak kromě odsouzeného, kromě jeho obhájce, matky, sestry, dědečka, babičky, druha, družky, manželky, manželky, syna, dcery, nemá nikdo jiný nárok odvolání podat. Taková je naše demokracie. Lumpové a zločinci se radují, obětí a pozůstalým zůstávají oči pro pláč.

Krajský soud v Olomouci potvrdil rozsudek Okresního soudu v Šumperku. Protože je to rozhodnutí poslední, proti němuž není žádné odvolání, roztáčí se kolotoč, z míst nejvyšších – až z Hradu.

Každý odsouzený by nastoupil do výkonu trestu. Nikoli Martin Odložil. Vždyť přece patří mezi elitu. Sice mezi vrahy, ale přece jen elitu. Na něho se zákony nevztahují.

Kampaň spolku Šalamoun a Kanceláře prezidenta republiky za udělení milosti

Spolek Šalamoun spolu s Kanceláři prezidenta republiky rozjíždí velkou kampaň. Každý dělá co může. Žádná špinavost není pro ně dost špinavá, využívají se všechny možné i nemožné prostředky. Pořádají tiskové konference, vydávají prohlášení, tisknou články. Zásobují tisk, rozhlas a televizi. Mají na pilno, protože poslední pojistkou, která zabrání Martinovu nástupu do vězení, je prezident republiky. A ten leží ve vážném zdravotním stavu v nemocnici. Čeká na operaci plic. Budoucnost hlavy státu je nejistá...

Proto bez zábran a skrupulí, bez ohledu na morálku a etiku se rozjíždí mašinérie, na jejímž konci se čeká milost. Jen aby ji prezident stihl podepsat! Jeho podpisem jsou si všichni jisti. Ani předvánoční čas, ani to, že prezident republiky je i na boží hod napojen na lékařské přístroje a z nemocnice ho nepouštějí domů, není překážkou. Ba naopak, čím více je ohrožen prezidentův život, tím více graduje jeho uhánění.

Normální smrtelník žije v představě, že spolek Šalamoun, chrabrý a neúnavný bojovník za nezávislost justice, je sám nezávislý. Občan také předpokládá, že instituce deklarující boj za právo a pravdu se objektivně seznámila s celým případem a nikoli pouze s jeho vykonstruovanou verzí. O pravdivou verzi, doloženou úředně ověřenou dokumentací, však Šalamoun neprojevil zájem. Sama Lenka Procházková několikrát až štítivě odmítla nabízené dokumenty.

Do hry vtáhla Chartu 77. Zřejmě nás chtěla přesvědčit, že ideály, za které chartisté bojovali od roku 1977, mají i po dvaceti letech stejnou hodnotu jako zločin. Pro odsouzeného Martina se angažují známé tváře: Chramostová, Moučková, Landovský, Vaculík, Ruml, Binar, dokonce Dana Němcová! Korunu všemu dává pražský biskup Václav Malý. Že by z jeho plamenných revolučních projevů vypadly hned dvě z deseti božích přikázání – Nezabiješ! a Cti otce svého

i matku svou!? Uvažovala jsem o shodě jmen, ale dva biskupy toho jména snad nemáme. Už jsem se lekla, že kromě všech těch olympioniků, poslanců, signatářů Charty 77, ba dokonce tří desítek klinických psychologů, jsem se stala obětí mystifikace i já. Přes třicet psychologů, to asi zorganizovali nějaké sympozium – a svůj podpis dali za někoho, koho v životě neviděli. Všichni ho svorně litují.

Podle denního tisku žádost o Martinovu milost podepsalo dvaatřicet olympijských vítězů! Tolik jsme jich nikdy neměli, možná se však někteří kvůli tomu dočkali předčasného vzkříšení. V podstatě však s jejich peticí souhlasím. Už v roce 1994 pod názvem *Olympionici brání svoji předsedkyni* přijali výzvu, aby „věc posoudil nezávislý soud a aby vycházel z důkazů, na základě bezpečně ověřených faktů, svědeckých výpovědí, aby se nedával prostor dohadům a osočování.“

JUDr. Chalupová z Kanceláře prezidenta republiky se přes sdělovací prostředky snaží získat širší podporu veřejnosti pro milost. Nezávislé soudy otcovraha odsoudily a hradní úřednice za peníze daňových poplatníků organizuje kampaň za jeho osvobození! Z dotazu, kdo žádá o milost a jak argumentuje, se Chalupová vykrouť: „Z povahy věci i z usnesení trestního řízení vyplývá, že řízení o udělení milosti je neveřejné.“

K žádosti o milost se přidalo několik studentů právnické fakulty. Pozadu nezůstali někteří novináři. Povrchní a chybné informování veřejnosti jsem bláhově sváděla na jejich nepřesnost. Až jsem ke svému zděšení zjistila, že takřka všechny zprávy přebírají ze servisu státní agentury – České tiskové kanceláře.

Masivní kampaň za milost má svůj plán, graduje před jednáním Krajského soudu v Olomouci a vrcholí její obhajobou, když se milost dostane do palby kritiky široké veřejnosti. Prim hraje Lenka Procházková ze spolku Šalamoun, která pořádá tiskové konference a vyhlášenými argumenty neúnavně zásobuje sdělovací prostředky.

Jak Věra Čáslavská (ne)zasahovala

V předvečer odvolacího soudu vydává Věra Čáslavská prohlášení, ve kterém je pravdivý jenom její podpis. Naše replika na její lež se zveřejnění nedočkala.

Tvrdí, že celé čtyři roky mlčela a snažila se nezasahovat do vývoje událostí. Už ono osudné ráno po tragédii však obcházela svědky a snažila se jim vštípit svoji verzi tragédie. 18. srpna 1993 informovala média, že „podnapilý Odložil upadl zničehonic na kamennou dlažbu a poranil si mozek.“ Jakékoliv cizí zavinění vyvrátila. 13. září 1993 ve Lžích pokračuje prostřednictvím ČTK: „Nikdo a tím méně můj syn, není v trestní věci, v níž probíhá vyšetřování, obviněn.“

Dne 8. října 1993 Čáslavská prostřednictvím ČTK oznamuje, že podala stížnost na advokáta Evy Odložilové, který navrhoval vazbu pro Martina Odložila, aby obviněný nemohl ovlivňovat svědky. Ani to Čáslavská zřejmě nepovažuje za zasahování do věci. Vyšetřovací vazba na Martina uvalena nebyla, se svědky se scházel jak chtěl a jejich výpovědi ovlivňoval, četné doklady o tom jsou ve vyšetřovacích a soudních protokolech.

Další pokus o neomalený zásah do procesu měl podobu dopisu. Čáslavská ho poslala předsedkyni Okresního soudu v Šumperku. V něm obvinila příbuzné, přátele a známé Josefa Odložila, že se prý snaží zdiskreditovat její rodinu, zničit život jejího syna bez ohledu na to, zda je vinen či nikoliv. Důvodem letité závnosti a nenávisti podle Čáslavské je prý ona sama a Martina používají jako prostředek ke svým záměrům namířeným proti její osobě. Mluví o nevybíravé kampani, o nenávisti, touze po pomstě.

Bylo to falešné a účelové prohlášení, snad mu ani sama nevěřila. Naše rodina si Věry vysoce vážila, oceňovala její mimořádné gymnastické úspěchy a obdiv celého sportovního světa, sdíleli jsme s ní obrovskou radost z jejích zlatých olympijských medailí a měli ji lidsky rádi, ale nemohli jsme nevidět, k čemu vede její zásadně chybné pojetí výchovy dětí. A v tom jsme jí – jak se žel

ukázalo v tragédii, která nemohla nikoho v žádném zlém snu napadnout – vůbec nekřivdili.

Také její další prohlášení, vydané v dějišti olympijských her v Atlantě, zpochybnilo objektivitu soudního líčení a rozsudku: „Mrze-lo mě, že soud proběhl právě v období olympijských her, nevím, zda to nebyl záměr. Věřila jsem v nevinu svého syna a věřím v ni i nadále. Nevěřila jsem, že by soud mohl takto rozhodnout, ne-věřím, že rozhodoval nestranně. Spoléhám na objektivitu odvolacího soudu.“

Věra Čáslavská kritizovala, že soud nepřizval další soudní znalce. Ano, tento požadavek měl i státní zástupce, ale ani jemu ne-bylo vyhověno. Obžalovaný Martin Odložil však doplnění dokazování nenavrhoval. Bylo v jeho zájmu soud co nejrychleji ukončit a neriskovat zauzlení procesu.

Věra Čáslavská přesto napsala: „Jak to, že si soud z množství svědků vybral pouze dva, kteří vypovídali v Martinův neprospěch. Takových otázek je více a já na ně marně hledám odpověď. Věřím, že odvolací soud v Olomouci tyto otázky spravedlivě zodpoví.“ Soud samozřejmě vyslechl nikoli dva, ale desítky svědků. Řa-da z nich vypovídala křivě.

Dostálova svědomitá cesta do pekla

Pro milost se angažoval i zástupce modré krve Schwarzenberg. Byl hradním kancléřem, když Čáslavská na Hradě působila jako poradkyně. Polínko přidal poslanec za ČSSD Pavel Dostál. Přímo z poslanecké sněmovny Českému rozhlasu selhal: „Zúčastňoval jsem se všech procesů od samého začátku. Na základě právních expertů jsem tam viděl právní pochybení a využil jsem své občanské právo prostě přidat svůj podpis jako svobodný člověk na petici a pan prezident má z ústavy právo udělit milost.“ Nic proti tomu, ale proces se vlekl téměř čtyři roky a Pavel Dostál byl přítomen nikoli pokaždé, ale pouze jednou.

Obrátila jsem se na tehdejšího předsedu poslaneckého klubu ČSSD Stanislava Grosse v přesvědčení, že mu bude záležet na morálním profilu členů jeho strany. Dopis o Dostálově lži jsem mu předala v parlamentu. Odpověď jsem nikdy neobdržela. Proto jsem zajela na Dostálův předvolební mítink v Zábřehu na Moravě. Shodou okolností deník Právo v ten den zveřejnil celostránkový rozhovor s Dostálem. Kandidát poslanecké a vládní existence redakci řekl, co dokonce dala do palcového titulku: „Politik, který se vzdá svého svědomí, je na cestě do pekla.“ Na mítinku jsem se tak ryzího politika zeptala, zda za součást svědomí považuje pravdomluvnost. Bez váhání odpověděl, že ano a vzápětí veřejně zalhal, že prý u všech soudních líčení byl osobně přítomen. Přímo na mítinku se přihlásili svědci, kteří se zúčastnili všech soudních procesů, a Dostálovo tvrzení zpochybnili. Jednu výslužku jsem si z mítinku přece jen odnesla: „Celá vaše rodina na mne pořádala hon. Možná, že to byli vaši lidé, kteří mě pořezali.“ Mravokárce a moralista koledoval o milost pro vraha a podle zásady, že nejlepší obranou je útok, truchlící pozůstalé obvinil, že ho po Malé Straně honili s žiletkou, a ještě si věří, že není „na cestě do pekla“.

Pavel Dostál se stal ministrem kultury České republiky a jako člen české vlády v Právu pod titulkem *Odložil a Vopička* napsal: „Špinavé prádlo se snažila některá média uplatnit. A také se zno-

vu lže, tak jako se např. lhalo při udělení milosti Martě Chadimové. Udělení milosti je ústavní pravomocí hlavy státu, ze které se nemusí nikomu zodpovídat. Přesto je všeobecně známo, že prezident přistupuje k udělování této své privilegie velice zodpovědně a konzultuje jednotlivé žádosti o milost s odborníky. Nejde tedy o žádný Havlův rozmar.“

Jsou známy desítky až stovky milostí, které Havel udělil navzdory zamítavému stanovisku Ministerstva spravedlnosti a přes nesouhlas odborníků. Dále Dostál píše: „A přitom nejde o nic jiného, než aby syn slavných rodičů měl při udělování milostí stejná práva jako např. neznámý pan Vopička z Libně.“ Myslí si snad někdo, že neznámý pan Vopička z Libně by za prokázanou otcovraždu dostal milost?

Ještě jednou Pavel Dostál: „A pokud se týče zločinu a trestu, pak ten, kdo o celé kauze Odložil junior versus Odložil senior něco ví, mi jistě potvrdí, že Martin si svoje peklo prožil.“

Ano, muselo to být skutečné peklo proplouvat úskalími vytáček, vylhaných a vykonstruovaných výpovědí a nakonec jako pravý pekelník bez obalu prohlásit: „Byl jsem svědkem smrti cizí osoby, udělal bych to znovu.“

Radek John hledal jinou zeměkouli

Redaktor Českého rozhlasu pan Zelenka mi volal, zda bych byla ochotna zúčastnit se za pozůstalé živé besedy na téma udělení milosti Martinu Odložilovi. Okamžitě jsem přislíbila účast. Za nějakou dobu mi rozhlas oznámil, že rozhlasová beseda se konat nebude, jelikož se nepodařilo sehnat ani jednoho zástupce druhé strany. Do studia odmítl přijít odsouzený, jeho příbuzní, obhájce, a nikdo z žadatelů o milost, účast zásadně odmítli zástupci spolku Šalamoun v čele s Lenkou Procházkovou.

V dením tisku vyšla spousta zavádějících až lživých článků. Jejich autoři, aniž by znali nebo v životě viděli odsouzeného Martina Odložila, ho nekriticky hájili a jeho hrůzný čin ospravedlňovali. Jeden příklad za všechny: „Martin vedl bezvadný život, poslat do vězení člověka, jemuž chybí potřebná otrlost, znamená psychicky, případně fyzicky ho zničit, všichni věděli, že syn nechtěl otce zabít, už vědomí co učinil, musí být pro něho zdrcující.“

Olga Sommerová v televizním pořadu Genus o Věře Čáslavské medituje: „Čtyři roky nepodmíněně s ostrahou mi připadá jako snaha zničit ve vězení člověka čistého a kvalitního.“ Cožpak tito soudci soudců nečetli a neviděli na obrazovkách televize obviněného, jak s úsměvem na tváři říká: „Sebe chápu jako člověka, který se stal svědkem smrti cizí osoby a znovu bych se zachoval stejně.“

Sommerová praví: „Něco podobného se totiž může kdykoliv přihodit každému z nás.“ Dopravní nehoda, při níž nechtěně zaviníme smrt, to se vsutku může stát. Ale že by se každému z nás mohlo přihodit, že zabijeme otce nebo matku?

Když ve všech sdělovacích prostředcích běžela masivní kampaň za milost pro Martina Odložila, zkoušela jsem jak je to u nás v praxi se svobodou slova a tisku. Se zlou jsem se potázala. O konkrétní úředně ověřené argumenty až na výjimky neměl nikdo zájem.

Největší zklamání a rozčarování jsem zažila s Radkem Johnem z TV Nova. Obrátila jsem se na něj s důvěrou jako na člověka, který pro mne ztělesňoval boj za pravdu a spravedlnost.

Na můj dopis po několika urgencích mi Radek John sdělil do telefonu: „My to dělat nebudeme. Pro nás už je to pozdě. Kauza stará tři roky“ (i když to bylo bezprostředně po odvolacím soudu a uprostřed vrcholící kampaně za udělení milosti). Kdyby se to stalo včera, kdybychom byli první.“ První by byli, což o to, první v odhalování skutečné pravdy a toho se nejspíše lekli. „Nepletou si mě s nějakým ombudsmanem, jó – opravdu ne. Jestli si mě pletete s nějakým ústavním činitelem, nejsem jím. Nevlastním nějakou televizi. Je to marné doprošování. Bezvadný, ježíšmarjá nejsem pán bůh na obláčku, vopravdu ne. Dobře, oznamuji, že nejsem pán bůh v nebi. Tak co, tak se z toho mám zbláznit? Dali jsme přednost jiným námětům. Pojdme emigrovat do nějaký jiný země, najděte nějakou jinou zeměkouli, kde se tohle dít nebude! Takové je rozhodnutí, bo já víc udělat neumím. Tak jo. Mějte se dobře.“

Milost pro Chadimovou: „Vašek to zařídí!“

Cause Josefa Odložila předcházela causa Marty Chadimové. Tady nešlo o život, ale o nemovitý majetek nepředstavitelné hodnoty na lukrativním místě, které má vysokou polohovou rentu. Chadimové ani její rodině nemovitosti na Hradčanech nikdy nepatřily. Disidentka se je pokusila získat podvodným způsobem i za cenu padělaní úředních dokladů. Havel nenechal soud ani dokončit a ženě, která se pokusila okrást stát a římskokatolickou církev, udělil milost. Když bylo nad nebesa jasné, že soud Chadimovou uzná vinnou z podvodu, Havel nepočkal ani na vyhlášení rozsudku. Udělení abolice na základě osobních známostí a vazeb z disidentu obě causy spojuje.

Miroslava Bukvicová Václavu Havlovi mj. napsala: „Nevěřím si, že by se Vám můj dopis dostal do ruky, na rozdíl od přátel pí Marty Chadimové, kteří mají navíc ještě i možnost se s Vámi kdykoli setkat. Přesto jsem se rozhodla Vám napsat.

Rozhodně Vám nechci upírat právo udělení milosti, konečně s tím jsme v případě Marty CH. počítali, ale až po řádném vynešení rozsudku. Tím, že jste tak učinil dřív a přerušil stíhání, se jasně ukázalo KDO se bojí pravdy a KDO nechce, aby vyšla najevo. Vaše heslo: Láska a pravda vítězí nad lží a nenávistí se stalo trpkou ironií a spíše by mělo znít, že: Lež, podvody a známosti zvítězí nad láskou, pravdou a spravedlností.

Řekl jste, že k rozhodnutí Vás vedla především snaha zajistit průchod spravedlnosti. Tu jste naopak umlčel. Průchod spravedlnosti přece rozhodně nezajistíte, když věc nenecháte vyšetřit. Tím dáváte najevo něco zcela jiného a svědčí to o dvojím metru pro spravedlnost.

Je mi smutno, že jsme ztratili toho nejskvělejšího prezidenta jen proto, aby vyhověl přátelům z disentu. A to je zlé, protože Vaše filozofické úvahy a projevy, které jsem tak dychtivě četla a schovávala si je, se rázem stávají prázdnými frázemi. Právě tak, jako Hovory z Lán, na které jsem se vždy těšila a natáčela si je. Na všechna svá slova o právu, pravdě, spravedlnosti, svědomí i nezávislé justici jste bohužel v tomto případě dokázal zapomenout a zprone-

věřil se jim. Věděla jsem, že světská spravedlnost často selhává, ale Vy jste byl určitým světélkem, které však nyní zhaslo.“

Havel podle svých slov udělil Chadimové abolicí na základě jejího špatného zdravotního stavu, který „je takový, že se nemusí M. Chadimová dožít ani rozsudku“.

Skutečnost byla samozřejmě jiná. Popsal mi ji 22. srpna 1995 v dopise Dr. Radovan Hendrych:

„Vážená paní, snad přijmete omluvu, že reaguji, ač jinak nezúčastněn, na Vámi uveřejněný otevřený dopis Václavu Havlovi.

Vede mne k tomu několik skutečností, na předním místě upřímný obdiv nad statečnou otevřeností daného dopisu, za který musíte u slušných lidí sklidit obdiv i dík. To Vám chci touto cestou a formou vyjádřit i já.

O paní Chadimové jsem neměl ponětí až do okamžiku, kdy jsem navštívil jedno přelíčení. Byl jsem šokován. Něco takového jsem netušil. Nepravidelně jsem se potom k soudu dostavil nejméně desetkrát. Novinářek, která tam byly zřejmě zcela obligátně, jsem se ptal, zda byla během procesu řeč o vydání posudků z oboru psychiatrie. Byl jsem ujištěn, že nikoliv. Na širší společenské vazby obžalované jsem vůbec nemohl pomyslet, ač bylo zřejmé, že jde o jednu z disidentských krasavic.

O přestávce v jednání se „diváci“, ale i Chadimová, státní zástupkyně a obhájci odebrali na chodbu. Přátelé obžalované se dali poznat podle tykání, oslovení křestními jmény, vizáže, oblečení, chování a vyjadřování. Někteří připomínali bezdomovce a pobudy z hlavního nádraží. To je ovšem subjektivní.

Ohromující pro mne bylo, když jeden z těchto zjevů v souvislosti s procesem a právě předneseným svědectvím nahlas prohodil: „Ať se vykecají, jak chtějí, nakonec to Vašek zařídí!“ Chadimová v tom hloučku stála (tehdy ještě nebyla ve vazbě) a reagovala úsměvem.

Naivně jsem se zeptal, kdo má být ten Vašek a co má zařídít. Sklidil jsem bouřlivý smích. S pocitem trapnosti (dotyčný mně se zjevným pohrdáním tykal) jsem se vzdálil a řadu dnů jsem do soudní síně nevšel.

Dnes vidím, že ten člověk vlastně řekl to, co předem věděl, anebo zasvěceně vyřkl neomylnou prognózu.

Ohlasy tisku na Havlovy milosti

Český týden, Jan Bednář:

Jen moudrý státník dovede vyslechnout nepříjemnou pravdu a neobklopovat se pouze příkyvovači. S ubíhajícími týdny a měsíci letošního roku začíná být čím dál jasněji, že náš prezident nejedná vždy tak, jak bychom si přáli a jak jsme očekávali před jeho zvolením do úřadu prezidenta nového Českého státu. Právo prosazovat svůj názor má samozřejmě každý občan včetně prezidenta. Ale je-li jeho postoj v trvalém rozporu s tím, co si přeje většina občanů, vzniká otázka, koho ve své funkci prezidenta zastupuje, hledáme v jeho současných projevech – ztrácí se pod nánosem banalit a frází. Dokonce lze pochybovat i o jeho demokratickém přesvědčení o smyslu pro spravedlnost.

Rovnost, Ivan Kříž:

Až mě zamrazilo, když jsem si zkraje února přečetl v Rovnosti ohlasy na rozhodnutí prezidenta udělit milost odsouzenému Martinu Odložilovi. Jak dovedou být naši mladí přísní, žasl jsem zpo-la (a zpola jim přitakával). Také se mi nelíbilo, jak Václav Havel na kritiku svého kontroverzního rozhodnutí reagoval. Nemyslím si, že publicisté věděli o případu Odložil zase tak málo, aby k němu nemohli vyslovit názor. A jestliže pan prezident ví něco, co nám ostatním zůstalo utajeno, proč nám to neprozradil? Proč své rozhodnutí srozumitelně nezdůvodnil, když dopředu věděl, jak sám připustil, že vzbudí ve veřejnosti nevoli?

Nad čím mi však zůstává rozum stát, je petice Martinových spolužáků z právnické fakulty plzeňské univerzity. Kdyby to s ním totiž spolužáci mysleli opravdu dobře, poradili by mu, ať přestoupí na jiný obor. Na jeho místě bych si vybral třeba lesnictví a našel si pěkně odlehlou hájovnu. Protože jaký život čeká právníka (soudce, prokurátora či advokáta) s cejchem otco-vraha na čele? Ten totiž Martinu Odložilovi prezidentská milost nesmazala.

Respekt:

Václav Havel pořádal v den udělení milosti M. Chadimové na Hrádečku svou „Žebráckou operu“. Přesto stačil prostudovat 4 000 stran soudního spisu. Spis byl kanceláří prezidenta zapůjčen na 2 dny.

Mladá fronta Dnes, Ivan Jemelka:

Havel v záležitosti Chadimové jednal tak, jako kdyby o této mlčky předpokládané podmínce (obvyčejně konzultuje udělení milosti s ministerstvem spravedlnosti) nic nevěděl. Tedy jako by byl dávším českým králem, který se nemusel z ničeho zodpovídat, neboť co on řekl bylo správné.

Nový čas (Slovensko):

Český prezident Václav Havel nechtě oslovil institut politicky chráněného trestného činu. Každý zloděj a každý vrah jehož případ je složitý a dlouho projednáváný a který má žaludeční vředy, může dnes právem očekávat prezidentovu milost, nebo zastavení trestního stíhání své osoby. Zejména pokud byl disidentem nebo se za něj bývalí disidenti přimluví.

Právo, Jan Vyklický, člen Evropské asociace soudců:

Základní otázka zní: „Kdo je tady od toho, aby dbal na spravedlnost. Jestliže řekneme, že je to justice, a já si to také myslím, pak to znamená, že je třeba zvyšovat odpovědnost soudců, a nikoliv přenášet výkon spravedlnosti na někoho jiného. Prezident má právo milostí a milost není totéž co spravedlnost. Milost může být nespravedlivá. Je to určitý pozůstatek z doby feudalismu. Když tady nebude, tak to nebude vadit soudcům, ale ani veřejnosti. Nikdo kromě omilostněných ji podle mne nebude postrádat.

Mladá fronta Dnes, Pavel Kalina:

Špatný vtíp o klásteru, jenž zešílel. Milost byla po staletí udílena těm, co se ke svým činům přiznali a litovali jich, ne těm, o jejichž vině ještě ani nebylo rozhodnuto. Jako člověk doufám, že Bůh odpouští. Jako občan vím, že mocní neodpouštějí. Jako historik se domnívám, že Václav Havel znevážil pověst České republiky jako privátního státu a měl by zvážít setrvání ve vysoké politice.

Haló noviny, M. Jelínek:

Zcela jasně představili Šalamouni své názory na tiskové konferenci v den, kdy byla obžalované udělena milost. Dovolávali se na společné působení V. Havla a manžela M. Chadimové v disentu. Nelze vyvozovat, že příslušnost k disentu nebo pracovní zařazení Chadimové v prezidentské kanceláři je více než ústava a zákony? Rozhodně není náhoda, že titíž Šalamouni – John Bok a spol. byli iniciátory při udělení milosti J. Wonkovi. Dá se konstatovat, že tu působí jakési disidentské bratrstvo vzájemné pomoci a ochrany, jehož členové jsou si vědomi, že si mohou dovolit vše. Bude-li nejhůř zasáhne prezident.

Slovo, Eliška Horelová:

Z páně prezidentova přeteklého poháru je mi teď velice hořko. Je to rána do vazů naší justici, je to utvrzení občana v názoru, že spravedlnosti je v tomto světě pramálo a že zase mají někteří občané výsady. I soucítění musí mít hranice, pokud pan prezident nechce zpochybnit principy, které by měly být základem této společnosti, o nichž tak často hovoří.

Telegraf, Ivan Jemelka:

Prezident Havel si stojí na svém. Tvrdí, že udělením milosti Chadimové zbavil českou společnost bludu o nekritizovatelnosti soudců. Lidé si prý pletou pojem spravedlnost a jejich nástroje.

Respekt, V. Mlynář:

Prezidentská milost, tedy odpuštění trestu, který byl provinilci po právu uložen, je pozůstatkem královských výsad v demokracii. Týká se to i práva odejmout soudu případ (zastavit trestní stíhání) a znemožnit tak de facto hledání spravedlnosti.

Mladá fronta Dnes, Martin Komárek:

Václav Havel se opět může stát nejmocnějším mužem v republice. Prezidentské právo udílet milost dává Havlovi zdánlivě zahnanému do kouta, možnost stát se znovu nejvlivnější osobou.

Český týdeník, Petr Šafránek, Josef Kudláček:

Lže prezident ČR Václav Havel vědomě, nebo je „pouze“ obětí informační blokády? Člověk Václav Havel už není mezi námi. Zbyl tu PREZIDENT. Kdosi, komu se přenáramně zalíbilo v jeho úřadě. Kdosi, kdo pod majestátem svého úřadu ztratil schopnost soudně uvažovat. Kdosi, kdo ve svých projevech řeší celoplanetární problémy lidské civilizace, ale není schopen vidět (a tím méně reagovat) na lež a špínu pouhých několik set metrů od svého sídla. Ne nadarmo se říká, že největší umění je umění odejít včas. Václav Havel svou šanci propásl již před lety. A tak se z milovaného prezidenta – autority – očividněji stává smutná karikatura sebe samého. Je nutné konstatovat, že Václav Havel se dnes již stal pro mladou demokracii České republiky nebezpečím.

Český týdeník:

Na Hradě se ale dějí věci! Dozvěděli jsme se např. černé na bílém, že Václav Havel se neřídí vlastní vůlí, nýbrž tím, co mu kdo poradí.

Česká televize:

Interview s prezidentem (7. 11. 1996). V. Havel: „Musí být věci cti lidí dodržovat právní systém. Jsem zneklidněn tím, jak se případy vlečou a ztrácejí, ale justice se teprve učí.“

Právo, Šárka Neumannová:

Nikoliv antické, ale partnerské drama.

Případ dostal od počátku publicitu ve sdělovacích prostředcích už proto, že se jednalo o syna „naší paní Věry“ – kteréžto láskyplné označení se Věře Odložilové – Čáslavské dostalo od sympatizující československé veřejnosti z dob jejího nejvyššího sportovního triumfu na olympiádě v roce 1968. Na straně jedné klan Martinovy matky, včetně přátel mladého provinilce, kterým jaksi nedošlo, že jen udeřit otce je fakt sám od sebe odsouzeníhodný nejen pro vyznavače Desatera. Na straně druhé rodina Josefa Odložila, spolu s jeho sestrou, kteří se nedokázali smířit, že smrt nebude potrestána po právu a ztvrdí zákulisní tlaky. Emoce jistě na obou stranách, kde však jen jedna mohla konečný soudní verdikt pokládat za spravedlivý.

Ať již jako jednotlivci, nebo skupiny či spolky, ti co dnes žádají zmírnění trestu pro Martina Odložila nebo udělení prezidentské milosti, se dopouštějí povyšování emocí nad právo a zločinu nad rovností před zákonem všech občanů státu. Jako každá matka chce to nejlepší pro své dítě, ale to neznamená, že ho budu chránit i tam, kde za svou chybu musí nést také odpovědnost. Neunést trest za zločin, jakkoli ho budu pokládat „za souhru náhod“, znamená, že nejsem společensky zralý jedinec.

Mohu souhlasit s plédováním Lenky Procházkové, že je nutno při posuzování okolností a tragédií lidských osudů „zbavit se okoralosti mysli a okoralosti srdce“, leč nikoli, jak se Procházková domnívá, že to platí pro osoby činné v trestním řízení, ale pro rodiče, kteří dokáží, a bohužel to bývají především matky, svou nenávist k partnerovi přenést i do srdcí dítěte.

Nemohla bych být soudcem. Pokud by však podle mých představ existovala absolutní spravedlnost, pak by si trest musela odpykat matka a nikoli syn.

Blesk:

Soudkyně v Šumperku JUDr. Hudcová, která vynesla rozsudek nad Martinem Odložilem: „Pokud budou i v dalších případech hodnotit rozhodnutí nezávislého soudu nějaké spolky, tak u nás nemusejí být nezávislé soudy.“

Mladá fronta Dnes, Jan Rubický:

V obou causách, jak u Chadimové, tak u Odložila, vystupují na scéně někteří členové Charty 77. Nechápu, proč tito lidé podporují podvodníky a vrahy, když od vzniku Charty bojují za spravedlnost a lidská práva?

Svobodná Evropa, Jiří Ješ:

Přicházím pozdě. Když v pátek dopoledne vydala ČTK zprávu, kterou jste právě slyšeli, měl jsem svůj komentář už hotový.

Psal jsem v něm, jak olympionici, chartisté, čelný sociálně demokratický poslanec a členové Spolku na podporu – pozor – nezávislé justice s příznačným jménem Šalamoun žádali, aby Mar-

tin Odložil byl uchráněn od čtyřletého trestu odnětí svobody. Ta petice asi urychlila prezidentovo rozhodnutí.

Když čtu jména hlavních signatářů a zřejmě iniciátorů petice, zůstává mi rozum stát – biskup Václav Malý, Vlasta Chramostová, kníže Karel Schwarzenberg, Jiří Ruml, Pavel Landovský a nastojte dokonce i Ludvík Vaculík, který měl před časem jako jeden z mála odvalu vyslovit proti veřejnému mínění už natahujícímu mol-dánky nad padesátiletým trestem pro jednoho našeho pašeráka heroinu v Thajsku tuto tvrdou větu: „Neměl pašovat!“

A tady najednou taková starost o jiného mladíka, který v hospodě jedinou ranou skolí vlastního otce a jehož po téměř čtyřletém důkladném šetření dva nezávislé soudy uznají vinným, že tím svému otci způsobil smrt. Ale i kdyby nezpůsobil – přinejmenším vztáhl ve zlém úmyslu na otce ruku a porušil tím, pane světící biskupe, Boží přikázání „Cti otce svého a matku svou,“ které – není-liž pravda – stojí v Desateru ještě před zdánlivě kategoričtějším „Nezabiješ!“. Ptám se Vás, pane poslanče Dostále, s nímž jsem si mnohokrát v různých věcech dobře porozuměl, ptám se Vás, pane Jiří Rumle, který jste mi před rokem předal první udělenou cenu Ferdinanda Peroutky, ptám se vás všech signatářů té pochybné petice, zdali si dovedete představit sami sebe, že byste někdy takto udeřili svého otce. Já si to představit nedovedu.

Takže o spravedlnost vám zřejmě nejde, to byste museli pro-
cedit aspoň slovo lítosti také nad tím ne právě bezvýznamným mrtvým a nad jeho pozůstalými a ne pouze nad jeho provinilým synem. O co vám tedy jde, když ne o spravedlnost? Snad o křesťanské odpuštění? Pak se ptám, proč? Odpouštěli byste s tak lehkým srdcem jinému rváči, který by na tomtéž místě učinil totéž?

Musím se právem domnívat, že byste se chovali jinak, kdyby šlo o někoho jiného než o syna Věry Čáslavské! Chápu toto vaše hledisko a byl bych rád, abyste si je jednou i vy v plném rozsahu uvědomili, protože je ve vašich kruzích silně vyvinuté a vy je dokonce považujete za ctnost. To hledisko se dá vyjádřit slovy: Jsme tu především proto, abychom pomáhali svým přátelům. Jenže já jsem se mnohokrát v životě přesvědčil, že tato zdánlivá ctnost mů-

že být matkou těžké nespravedlnosti, pokud je nadřazena pohledu objektivnímu.

Svou peticí ještě více zpochybňujete už tak nevalnou důvěru veřejnosti k nezávislým soudům a škodíte tak nejen této společnosti, ale v konečných důsledcích i Martinu Odložilovi, který je morálně i právně povinen, aby se v izolaci, sám nad sebou řádně zamyslel a vyslovil teprve pak – po výkonu trestu – případnou lítost nad činem, který spáchal. Z hlediska vyššího principu mravního je to jediná šance, která mu zbyla.

Tak tedy končí připravený text. Mezitím přišla ta zpráva o rychlém udělení milosti. Litera zákona nebyla v nejmenším porušena, nicméně otcovražda uznaná dvěma soudy nebude potrestána ani jedním dnem vězení. Připadám si proti „davu“ signatářů a proti hlavě státu nesmírně sám. Je mnohem snadnější po vzoru Zolově horovat za propuštění nevinně odsouzeného Dreyfuse než volat po zavření vinného Odložila. Jemu je dnes možná veselo, mně nekonečně smutno, neboť mám pocit, že nenávist k vlastnímu otci zvítězila nad pravdou a spravedlností.

Lidové noviny, Jefim Fištejn:

Z pěti stovek individuálních milostí, které Václav Havel udělil od svého nástupu do úřadu českého prezidenta, ta pro Martina Odložila byla, po mém tušení, rozhodnutím nejméně snadným. Činil ho asi s přetěžkým srdcem, jako by dobrovolně nakládal na svá bedra neúnosný balvan, s nímž od nyníška bude muset nějak žít a úřadovat. Musel totiž vědět, že to omilostnění je z každého dostupného hlediska vadné a k jeho, prezidentově újmě. Musel vědět, co se nazířít řekne, a nebude to jen pivní tlach.

Že není občan jako občan. Že není čin jako čin, zvláště ten trestný. Že někdo zplesniví v base a nemusí být zrovna otcovrahem, kdežto někdo jiný jím může třeba být a stejně si píská, poněvadž má v podhradí zastání a na Hradě přimluvu. Že dva nezletilí sirotci nikomu nestojí za řeč, protože není matka jako matka, a ta jejich neměla k nikomu blízko, až na jejich zabitého otce, což bude pro ně, až vyrostou, špatné doporučení. Tak nějak se řekne v hospodě a možná i více od plic, natvrdo.

Blesk, František Vonderka:

Havlovo milosrdenství tentokrát mnohde vyvolalo rozpaky i rozhořčení. Argumentem nejsou ani slova o tom, že pachatel je mladý a má život teprve před sebou. Takových delikventů je více a milost kvůli tomu nedostali. Martin Odložil přitom ani nenastoupil do vězení.

A tak je milost mnohými spíše chápána jako gesto vůči jeho matce Věře Čáslavské, jejím zásluhám a známostem.

Je smutné, že tak může být i dnes vykládána instituce milosti prezidenta republiky.

Večerník Praha:

Bude jednou z pachatele žalobce? Také Pavel Šourek, atletický trenér a bývalý svěřenec Josefa Odložila, s milostí nesouhlasí a Večerníku Praha řekl: „Ta amnestie na mne působí jako jedna velká protekce od paní Čáslavské, která je s panem prezidentem kamarádkou. Je to zvěrstvo, když si uvědomím, že Martin, který byl podmínečně vyloučen ze školy za inzultaci učitele, studuje Právnickou fakultu a jednou z něj třeba bude žalobce.“

Mladá fronta DNES, Martin Schmarz:

Prezidentova milost Martinu Odložilovi se zařadila mezi ty, nad nimiž nezbývá než vrtět hlavou. Čím si zdravý mladík, bývalý boxer, jenž jedinou ranou srazil svého otce, jehož neměl rád, a přivodil mu tím smrt, zasloužil milosrdný zásah hlavy státu?

Je v prezidentově moci udělit milost komu chce, stejně jako je jeho výsostným právem pomlčet o důvodech, které ho k tomu vedly. A nutno říci, že Havel se poučil z negativních reakcí na své pokusy objasnit některé kontroverzní amnestie a k případu Odložil mlčí.

V právu udělovat milost se prezident rovná králům. Nicméně pokud nemáme demokraticky zvolené hlavy státu chápat jako rozmar všemocného panovníka, je snad na místě žádat, aby důvody jim udělených milostí, byť nevyřčené, byly obecně pochopitelné, takové, jež alespoň podstatná část veřejnosti může sdílet.

Na Odložilově omilostnění nelze nalézt nic, co by ze zásahu nejvyšší autority činilo akt lidskosti, s nímž se lze bez problémů ztotož-

nit. Ide o banální případ zabití, pachatel je duševně zdravý, v plné síle a pravomocně odsouzen k nijak neobvykle vysokému trestu.

Ať tak, či onak, bude pro většinu lidí obtížné, ne-li zcela nemožné s Havlovým rozhodnutím souhlasit.

Blesk, Anketa na téma Souhlasíte s udělením milosti Martinu Odložilovi?

Jaroslav Dubový (54), strážný:

„Proboha, vždyť je to návod na zbavení se rodičů. Také vůči ostatním je to nespravedlivé. To by takhle mohl propustit z vězení polovinu otcovrahů. Jednou omilostnil Chadimovou a teď Odložila. To už o něčem svědčí.“

Karolína Ivanová (16), studentka:

„Myslím si, že mladý Odložil si milost rozhodně nezasloužil. Vždyť byl řádně odsouzen a podle mého názoru ještě mírně. Kdo zabije, měl by sedět.“

Filip Hájek (19), zedník – obkladač:

„Je to úplná blbost, že prezident udělil milost člověku, který zabije svého tátu. Já bych mu dal aspoň deset let. Když mladý Odložil neumí pít, nemá se opíjet, a když už něco udělal, má za to být potrestán.“

Jana Kupčíková (40), prodavačka:

„Takové rozhodnutí se mi nelíbí. Kdyby se to stalo někomu jinému, určitě by milost od prezidenta nedostal, ale protože je to syn paní Čáslavské, je to jasná známka protekce. Je známo, že Havel s Čáslavskou jsou přátelé.“

Právo, Tomáš Rychlý:

Milost prezidenta nebo panovníka? Ústava stanoví, že prezident republiky není z výkonu své funkce odpovědný. To znamená, že ho za jeho rozhodnutí nelze žalovat ani v občansko-právním, ani obžalovat v trestním řízení s výjimkou vlastizrady. To neznamená, že by nemohla prezidentova rozhodnutí být podrobena veřejné kritice a že by občané nemohli posuzovat každý jeho krok – včetně milosti pro syna Věry Čáslavské Martina Odložila.

Martin Odložil – pokud je známo – dostal milost ničím nepodmíněnou. Přestože svým jednáním způsobil nejvážnější možný následek – smrt člověka, svého otce.

Martin Odložil – pokud je známo – není ani starý, ani nemocný. Smrt otce, kterou podle výroku soudu zavinil, zcela jistě nelze dobrovolně uhradit.

Vznikají-li důvodná podezření, že prezident nepostupuje neutrálně, ale straní lidem blízkým, měl by se český Parlament zamyslet, jak jeho výsadu omezit – např. spolupodpisem předsedy vlády – nebo zda ji zcela nezrušit. Jestliže se právo prezidenta mění v nevyzpytatelnou milostivost panovníka, nemá zákonodárce důvod váhat.

Podezření, že při udělování svých milostí přeje lidem slavným a vlivným či přátelům a přátelům přátel, by prezident rozptýlil tím, kdyby o důvodech všech udělených milostí – včetně Odložilovy – zveřejnil co nejvíce podrobností. Jinak hrozí, že se prezidentská milost v očích veřejnosti změní v sice ústavně zakotvenou, ale jinak neodůvodněnou výsadu.

Mladá fronta DNES:

Prezident Václav Havel mohl udělit milost Martinu Odložilovi buď kvůli tomu, že se mu nezdál zcela korektní přístup soudu k projednávání jeho případu, nebo i proto, že chtěl zbavit psychického utrpení jeho matku, olympioničku Věru Čáslavskou. Hrad však o důvodech k udělení milosti na rozdíl od několika předchozích případů mlčí. Podle ústavy má právo omilostnit kohokoliv a bez udání důvodu.

Spolek pro obranu nezávislé justice Šalamoun a Věra Čáslavská sice kritizovaly soudy za procesní pochybení, někteří právníci se však domnívají, že prezident vzal při svém rozhodování o milosti v potaz spíše pobyt olympioničky v pavilonu číslo 23 pražské Psychiatrické léčebny Bohnice.

Jeden z prezidentových spolupracovníků uvedl, že hlavním impulsem k Havlovu rozhodnutí zřejmě nebyly chyby soudců. „Spíše to byl špatný psychický stav paní Věry Čáslavské,“ řekl pracovník Hradu, který chtěl zůstat v anonymitě.

Václava Havla pojí s Věrou Čáslavskou i osobní vztahy, protože byla několik let jeho blízkou spolupracovnicí. Necelé tři týdny po svém prvním zvolení v prosinci 1989 si ji prezident vybral jako poradkyni.

Havlův mluvčí Ladislav Špaček však odmítl, že prezidenta vedlo k udělení milosti pro Odložila osobní přátelství. Takové případy u prezidentových milostí prý nehrají žádnou roli.

To, že prezidenta vedly k udělení milosti osobní důvody, si myslí také právní zástupce Martina Odložila Jiří Teryngel. „Domnívám se, ho k tomu vedla jednak naše stížnost ohledně procesních nedostatků a jednak vážný stav Věry Čáslavské,“ řekl Teryngel. Dodal však, že nikdo z rodinných příslušníků kvůli vztahům Čáslavské prezidenta o milost nepožádal.

John Bok včera řekl, že spolek Martina nepovažoval za zločince a chtěl mu dát možnost dostudovat vysokou školu.

S prezidentovou milostí zcela nesouhlasí blízcí příbuzní Josefa Odložila. Jeho sestra Miloslava Ševčíková včera zaslala prezidentovi otevřený dopis, ve kterém podrobila jeho rozhodnutí ostré kritice.

Haló noviny, Bohumil Hanuš:

Jsou mezi námi rovní a rovnější. Po přečtení sobotního denního tisku, byl jsem mírně řečeno šokován zprávou, že prezident republiky Václav Havel udělil milost Martinu Odložilovi, synu olympioniků Josefa Odložila a Věry Čáslavské, který měl vůči svému otci vypěstovanou takovou zlobu a nenávist, že ho neváhal zabít, nebo řečeno bez zábran, zavraždit.

Udělení milosti tomuto člověku mě rozrušilo o to více, že jsem v Josefu Odložilovi měl přítele a dobrého kamaráda, který i přes své chyby a nedostatky vždy hájil a bojoval za pravdu a čistotu v životě a sportu a který miloval své děti. Udělení milosti jeho synovi považuji nejen za zneuctění památky Josefa Odložila, ale i za urážku nás, jeho přátel a kamarádů.

Vůbec nepochybuji, že udělování milosti je výsadní a nezadatelné právo prezidenta republiky dané mu ústavou. Nemusí se nikomu zodpovídat či zdůvodňovat svoje rozhodnutí. Zároveň však nepochybuji ani o tom, že ani prezident demokratického státu ne-

má právo význam institutu udělování milosti zpochybňovat, znehodnocovat či dokonce degradovat ho udělováním milosti vrahům, zabijákům, zlodějům a podvodníkům.

Udělení milosti Martinu Odložilovi, který byl nezávislým soudem uznán vinným z ublížení na zdraví s následkem smrti, byť se jedná o syna paní Čáslavské, bývalé olympijské vítězky, předsedkyně Českého olympijského výboru či spolupracovnice pana prezidenta, svědčí o tom, že Václav Havel i v tomto směru prosazuje svoji charismatickou filosofii, zvláště když je pod tlakem svých známých, svých přátel a přátel jejich přátel či kamarádů z disentu.

Žijeme-li v právním státu či se k němu strastiplně dopracováváme, jak to často zdůrazňuje právě pan prezident, tak by především on měl být garantem a nositelem uplatňování a prosazování základních právních, ale i mravních a etických norem.

Při hlubším posuzování uvedené kauzy se musím zamyslet i nad skutečností, že pro udělení milosti člověku, který sprostě a bez zábran zabil svého tátu, orodují a škemrají takové významné osobnosti jako bývalý kancléř prezidenta republiky Karel Schwarzenberg, vynikající sportovec minulých let Emil Zátopek, glosátor deníku Právo poslanec Pavel Dostál a jiní. Zároveň si v této souvislosti kladu otázku, proč se v uvedené kauze tak výrazně angažuje spolek na podporu nezávislé justice Šalamoun, když daleko závažnější případy nespravedlnosti nechává bez povšimnutí.

Posuzuju-li podstatu celého případu, přicházím k nezvratnému závěru, že se v něm odráží nejen skutečný mravní stav naší společnosti, ale především politická kultura a politický takt našich vládnoucích představitelů. Tento případ znovu potvrzuje, že jejich oblíbená hesla, jako například „padni, komu padni“, „všichni jsme si rovni“ apod., jsou balastem, kterým vymývají mozky občanům v předvolební kampani.

Skutečnost je však taková, že mezi námi rovnými jsou i rovnější, pro které platí různá privilegia, včetně odpovídajícího pojmání práv. O tom mě opět přesvědčila cauza Martina Odložila, syna významné osobnosti Věry Čáslavské.

Špígl, Ivo Havlík:

Do naší redakce docházejí spousty dopisů, které reagují na udělení milosti Martinu Odložilovi. Člověka, který zabil svého otce, čtenáři nazývají otcovrahem a nechápou, jaké důvody vedly prezidenta k jeho omilostnění. Ve svých dopisech porovnávají jeho případ s jinými, ve kterých se pachatelé dopustili mnohem menších přečinů a jsou stíháni, souzeni a odsouzeni. Již původní trest pro Martina Odložila většině našich čtenářů připadá mírný – 4 roky vězení za zavinění smrti vlastního otce. Prezidentova humanita proto mnohé z nich zaskočila.

Mladá fronta DNES:

Odložilova soudkyně odmítla nátlak. Šumperská soudkyně Alena Hudcová, která loni poslala Martina Odložila za smrtící útok na otce na čtyři roky do vězení, se včera ohradila proti postojům Spolku na podporu nezávislé justice Šalamoun, který loni zpochybnil její verdikt a vyzval prezidenta, aby dal Odložilovi milost.

„Nevím, zda jsou ve spolku Šalamoun odborníci, kteří jsou schopni se k něčemu takovému vyjádřit, když spis o případu podle mě ani neviděli. Nehodlám s nimi proto vůbec polemizovat,“ řekla soudkyně. Hudcová přirovnala působení spolku Šalamoun k hlasu lidu v padesátých letech, kdy se odehrály procesy, o jejichž výsledcích nerozhodovala spravedlnost, ale spíše veřejné mínění.

Špígl:

Místopředseda vlády Josef Lux (KDU-ČSL) zpochybnil rozhodnutí prezidenta Václava Havla, který před dvěma týdny omilostnil Martina Odložila, syna olympioniků Josefa Odložila a Věry Čáslavské.

„Pan prezident má právo amnestie a plně mu náleží, ale já osobně mám v této (Odložilově) věci problém toto právo akceptovat,“ řekl bez dalšího komentáře Lux.

Udělení milosti Martinu Odložilovi vyvolalo řadu záporných reakcí. Některé hlasy mimo jiné poukazovaly na to, že Věra Čáslavská byla blízkou spolupracovnicí Václava Havla.

O milost pro Martina Odložila požádal spolek na podporu nezávislé justice Šalamoun. K žádosti se kromě řady olympioniků a poslance ČSSD Pavla Dostála připojilo i několik desítek signatářů Charty 77.

Spisovatelka Eva Kantůrková píše vdově

Vážená paní Odložilová,

váhám vstupovat do veřejných věcí, které zavánějí aférou, taky jsem nechtěla reagovat na milost prezidenta republiky Martinu Odložilovi hned, protože ohromení může být osidnou reakcí. Zůstaly mi však dvě povinnosti, které musím splnit, aby mi nezůstal pocit neodčinitelného dluhu.

Především cítím povinnost vyslovit Vám svou solidaritu. V celém těžkém případě jste vy vynikala silou i zdrženlivostí. Velice jsem si vážila Vašeho odhodlání brát se za čest Vašeho zabitého muže, představovala jsem si, kolik Vás to muselo stát sil, vyrovnat se nejen s jeho ztrátou, ale ještě jej muset bránit. A zároveň jsem oceňovala, že jste spolehla na odborné posudky lékařů a na nezávislé rozhodnutí soudu, neobvolávala jste vlivné lidi ani nepsala do novin, nedala se filmovat.

Vaše odvaha byla důstojná a vrátila lidem víru, že i bez mocných konexí se může člověk domáhat spravedlivého řešení těžkých a složitých konfliktů.

Za druhé bych Vám ráda napsala, že nesouhlasím s peticí organizovanou Lenkou Procházkovou a Johnem Bokem, a že jsem ji odmítla podepsat. Píšu Vám proto, že vznikl dojem, jakoby signatáři Charty 77 houfně hájili milost pro Martina Odložila. Není to pravda, sama vím o lidech hluboce lidských a mravných, kteří petici prezidentovi nepodepsali.

Lenka Procházková psala o soudu nad Martinem Odložilem jako o antické tragedii, ale to je omyl. Oidipus zabil otce aniž věděl, že to je jeho otec, a když si svůj skutek uvědomil, vypíchal si oči. Oidipovský mýtus je o jednom z hlavních lidských a civilizačních tabu, které Martin Odložil porušil, ale brání se za to nést odpovědnost. Myslím si, že v čase rozkmitání základních hodnot, které nás všechny postihuje, by měla být vytyčována jasná hranice mezi tím, co je a co není dovoleno, co si zasluhuje soucit a co odsudek.

Vážená paní Odložilová,
neodradily mě podpisy vlivných lidí pod peticí, Ludvíka Vaculíka nebo biskupa Václava Malého, a taky nebudu komentovat milost udělenou prezidentem republiky. Je to něco, co do tohoto dopisu nepatří a co se Vás – ani mě, která stojí na Vaší straně – až tak netýká. Je to jejich věc, tak jako bylo Vaší věcí nevzdat se a chtít spor spravedlivě objasnit. Je to pro Vás malá útěcha, muže Vám to nevrátí, ale věřte mi, je to velká posila pro lidi, kteří jsou víc a víc znechucováni mravně rozháranými a mocensky laděnými poměry v naší zemi.

Přeji Vám všechno dobré a Vaším dětem taky.

Vaše

*Eva Kantůrková,
31. ledna 1997*

Z dopisů prezidentu republiky

Pane prezidente,

moc Vám přeji, že po dvou životních ranách, smrti manželky a nemoci, které Vás potkaly v minulém roce, můžete říci: „...neznamenaly pro mne kupodivu jen velké trápení, nevedly k pouhému pocitu, že svět je ke mně nespravedlivý nebo dokonce k pocitu marnosti a beznaděje.“

Žel něco podobného nemohu říct já. Kromě jiných problémů jsem v posledních letech zažila tři velké životní rány, po kterých mi zůstal pocit absolutní bezmoci, nespravedlnosti a beznaděje.

Proč se svým trápením zatěžuji Vás, osobu nejvyšší, ke které-mu mnozí lidé vzhlížejí jako k symbolu boje za pravdu, právo a spravedlnost? Byl jste to právě Vy, kdo v novoročním projevu řekl: „Byl bych rád, nejlépe jak budu schopen, byl tím, na koho se můžete spolehnout.“

Nechci rozšířit řady Vašich „také přátel, rádců a poradců“, kteří Vás se sladkým úsměvem a poklepáním po ramenou ujišťují o Vaší pravdě. Nechci, abyste dopadl jako ten monarcha v pohádce Císařovy nové šaty. Myslím, že k tomu nemáte daleko. A nyní, proč jsem také já, dnes mohu říci bláhově až naivně, spoléhala na Vás.

Když před třemi a půl roky uštědřil vlastní syn svému otci kvalifikovanou ránu (po sedmiletém výcviku v bojových sportech) rukou ozbrojenou boxerem a otec po 35 dnech zemřel – byla to pro mne a mnoho dalších – obrovská životní rána. Druhá o nic menší následovala – když ani viník, ani nikdo z jeho zázemí neprojevil třeba jen kousíček lítosti a smutku. Ba naopak, útočník ostentativně 23. září 1994 u Okresního soudu v Šumperku prohlašuje: „Musím říci, že vlastně si nejsem vědom toho, že bych jednal jakkoliv proti svému svědomí nebo proti svému přesvědčení a musím uznat, že bych vlastně dneska jednal úplně stejně. Já jsem ho nepovažoval za svého otce, prostě já jsem si vytvořil takový vnitřní pocit, že jsem bez otce, panu Josefu Odložilovi jsem vykal, říkal jsem mu pan Odložil. Snažil jsem se k němu vytvořit

takový vztah, jaký mám doposud, jako k cizímu člověku. Byl jsem svědkem smrti cizí osoby."

Kdyby se Vám tomu náhodou vzhledem k vašim zásadám a představám nechtělo věřit, mohu posloužit magnetofonovým záznamem (já se Vám přiznám – že si to také musím občas přehrávat, i když jsem to na vlastní uši slyšela, abych se ubezpečila, že je to skutečně možné).

Následovaly tři a půl roku, kdy soudy dospěly k závěru, jaký je Vám možná znám, a který pouze částečně trestal skutečnou vinu. Pravda je dodnes tabu. Nemohli, nechtěli a nesměli být slyšeni všichni ti špičkoví odborníci, kteří potvrzovali z hlediska své profese útok ozbrojenou rukou. To je ta obyčejná pravda, právě ta, kterou máte Vy tak rád.

A nyní přichází ta třetí, opravdu krutá rána – kterou jsem bohužel dostala od Vás. Ano, od Vás vážený pane prezidente.

Po třech a půl letech, když se nám maličkým a obyčejným nepodařilo zvítězit nad obrovskou přesilou slávy, moci a peněz, jste byl Vy poslední nadějí. Doufali jsme na základě Vaší novoroční výzvy, že uděláte něco pro to, aby „tu a tam přece jen zvítězila pravda a láska nad lží a nenávistí“, protože jste k ušlechtilému konání vyzýval všechny občany země.

Potom jste udělil milost Martinovi Odložilovi.

Oznámení v televizi, že prezident nehodlá ke svému rozhodnutí dát žádný komentář, má dvojí možné vysvětlení. Budto Vám šikovní andersenovští hradní krejčí ušili takové šaty, že jste se stal jejich obětí, anebo, a to nechci ani domyslet, nejste obětí mystifikace jako vaši přátelé z Charty, jako olympionici a kliničtí psychologové a jednáte vědomě nespravedlivě.

Pan Landovský nebyl asi ani plně při smyslech. Při vyhlášení Vaší milosti zcela otrle prohlásil: „To je pro mě přesně případ pro milost, chmmm, myslím, že když někdo zabije tátu pěstí, tak je to dost velký trest samotný čin.“ Kdyby to mělo platit, to byste si pak měl nechat předtisknout formuláře pro udělování milosti.

Mám toho ještě mnoho na srdci, ale pro nedostatek prostoru považuji za nutné Vám říci, že o mstu nám nikomu nejde, jen o pravdu a spravedlnost, trůfám si říci, že já to myslím s Martinem určitě

lépe, když chci odhalit pravdu, než všichni ti, kteří mu vymysleli ten hrůzný scénář. A nyní je v něm jako v zajetí. Nejde mi o dlouhý trest, jen o takový, aby měl čas a možnost dospět k tomu, že řekne čistou pravdu. Snad pochopí, že odhalování pravdy je v jeho prospěch, aby nežil jako doposud v představě, že stokrát opakovaná lež se stává pravdou, a že o pravdě rozhoduje sláva, moc a peníze.

Přeji mu, aby k tomuto poznání ve vlastním zájmu dospěl co nejdříve a po hlubokém zamyšlení nad životem by mohl pokračovat jako užitečný člen společnosti.

I když nikdo z Vás ani slůvkem nevzpomněl na dva malé nevinné sirotky Honzíka a Andrejku, stejně jsem přesvědčena, že zásluhou všech těch signatářů milosti budou největší jiní chudáci, a to paní Čáslavská a její syn Martin – oba dva se stanou štvanci vlastního svědomí. Já bych jim sice přála úlevu, ale oni sami se přesvědčí, jak neúčinná bude náplast milosti.

Osud těchto upřímně míněných slov je v rukou těch, kteří Vám buďto budou chtít otevřít oči, postarat se o Váš bezpečný sestup, snad už z vrcholu, na který jste se dostal nepoučen z hrůz a následků masové amnestie po Vašem zvolení, přes takové výstražné mezníky jakým bylo udělení milosti Chadimové, až k udělení milosti Martinu Odložilovi.

Ne kvůli nám, ale Vy přece chcete občanskou společnost posílenou vírou a nadějí, a ne pocitem absolutní bezmoci.

*Miloslava Ševčíková,
sestra Josefa Odložila*

* * *

Vážený pane prezidente, před několika dny paní Chalupová z Vaší kanceláře informovala zástupce tisku, že Kancelář prezidenta republiky obdržela 89 žádostí o milost pro Martina Odložila. Žádosti jsou založeny na přesvědčení, že „vzhledem k svému charakteru se (Martin Odložil) nemohl úmyslně dopustit tak těžkého zločinu, že muselo jít o souhru náhod“.

Uváděné články, byť jednoznačně orientované na ochranu odsouzeného a proti „zlým pomstychtivým příbuzným“, kteří měli

být víceméně zodpovědní za rozhodnutí nezávislého soudu, jsou svým způsobem poučné. Jednak ukazují na to, kdo skutečně vede a diriguje mediální kampaň v této kauze a jednak vypovídají o morálních vlastnostech pisatelů, o jejich pojetí objektivnosti a spravedlnosti.

Pokud jde o hlavní zdroj informací, z kterého čerpají, a paní Věru Čáslavskou v jedné osobě, o jejíž obhajobu podle našeho názoru především jde, musíme žel konstatovat, že na jejím prohlášení, zpochybňujícím rozhodnutí soudu, je pravdivé jen to, že „kdyby Martin nebyl synem slavných rodičů, celá tato nešťastná událost by byla řešena bez senzacechtivých článků v novinách, bez emocí a spravedlivě“.

Plně s tím souhlasíme a jsme přesvědčeni o tom, že nebýt zainteresovanosti paní Čáslavské, Martin by byl odsouzen už dříve a dostal by trest vyšší, takový, jaký tento zavrženíhodný čin zasluhuje.

Pokud jde o aktivitu spolku Šalamoun, resp. články dalších autorů, psaných v uváděném duchu, zastáváme názor, že jenom nesprávná a neobjektivní informovanost je vedla k publikování takových závěrů. Jinak bychom si museli myslet, že ač o morálce a spravedlnosti tak rádi a zasvěceně píší, sami se chovají nemorálně, neobjektivně a nespravedlivě vůči postiženým a poškozeným, vedení snahou zavděčit se mocným a populárním lidem za každou cenu.

Jak jinak si vysvětlit hodnocení Olgy Sommerové, že rozsudek „čtyři roky nepodmíněně s ostrahou mi připadá jako snaha zničit ve vězení člověka čistého a kvalitního“, anebo Ivana Klímy, že „poslat sem (do vězení) člověka, jemuž chybí potřebná otrlost, znamená psychicky případně i fyzicky ho zničit“, resp. „všichni věděli, že syn nechtěl otce zabít, připravil ho však o život“. Lze o něm rovněž říci: „Už vědomí co učinil, musí být pro něho zdrcující.“

Cožpak tito soudci soudců nečetli a neviděli na obrazovkách televize postoje obviněného, kdy s úsměvem na tváři říká, že „sebe chápe jako člověka, který se stal svědkem smrti naprosto cizí osoby, že by se zachoval stejně“. To není otrlost? Nesvědčí o jeho otrlosti skutečnost, že krátce po tragédii opakovaně navštěvuje hospodu, ve které svému tátovi způsobil smrtelné zranění a ba-

ví se tam s kamarády? Vypovídá to snad o charakteru, kvalitě a čistotě člověka? Cožpak neví, že po zemřelém tátovi zůstali dva sirotci, v té době roční Honzík a čtyřletá dcera Andrejka?

Ano, i my jsem zavrhovali myšlenku, že Martin chtěl tatů úmyslně zabít. Takového syna by si ani jeden z rodičů nezasloužil. I když – pokud by soud důsledněji sledoval stopu ublížení ozbrojenou rukou, a takové indikace tady jsou, možná bychom byli sami svou naivitou překvapeni.

Ještě jedna poznámka ke spolku Šalamoun na podporu nezávislé justice. Jak směšné a licoměrné je celé snažení spolku, když jeho zástupce Lenka Procházková opakovaně odmítla setkat se s příbuznými, kteří neusilují o nic jiného, než přispět k nezávislým postojům spolku, a chtějí jí poskytnout podrobné materiály.

Příbuzní Josefa Odložila nejsou lidožrouti ani krvežízniví a už vůbec ne pomstychtiví. Je to hloupé a směšné obvinění. Vždyť se jedná o jeho syna, kterého miloval. Víme jen, že tento brutální čin se nesmí zahladit a nemůže zůstat nepotrestán. Nesmí vytvořit precedens pro jiné mladé a nerozvážené, které by podobným způsobem napadlo řešit problémy svých rodičů.

Vážený pane prezidente, obracíme se na Vás s touto stručnou informací, abychom přispěli k objektivnímu posouzení celé záležitosti a chceme Vás rovněž požádat abyste zodpovědně zvážil žádost o milost pro člověka, který vědomě vztáhl ruku na svého tatů a připravil ho o život, abyste nedovolil zvítězit lži a nenávisti.

Eva Odložilová, vdova

Miloslava Ševčíková a Marie Jakubíková, sestry

* * *

Vážený pane prezidente, zářezující je množství olympijských vítězů žádajících o milost pro Martina Odložila.

Olympijský vítěz, či držitel jakékoliv olympijské medaile, je jistě národním hrdinou, vzorem pro ostatní, symbolem čestnosti spojovaným s olympijskou myšlenkou, jeho názor má větší váhu než názor obyčejného člověka. Mezi tyto olympijské medailisty patřil i vynikající atlet Josef Odložil.

Znal jsem za své atletické kariéry osobně „trenéra Odložila“, kterého jsem několikrát týdně potkával na stadionu. Nikdy jsem u něho netrénoval, ale možná že jsme se trochu poznali při brigádě na dokončení harrachovských můstků před mistrovstvím světa v letech na lyžích 1981. Tehdy jsme na stavbě veřejného osvětlení v areálu můstků s krumpáčem v ruce strávili několik dní jako zástupci střediska vrcholového sportu Sparta, protože všichni „chytřejší“ se z účasti na brigádě vymluvili.

Nepochopitelná je organizovaná účast olympijských vítězů žádajících prominutí trestu Martinovi Odložilovi. Vždyť on nikdy nebyl olympijským vítězem, olympijským medailistou ani reprezentantem naší vlasti. Proč žádají omilostnění člověka, který podle rozhodnutí soudu zavinil smrt jednoho z nich – držitele stříbrné olympijské medaile, Josefa Odložila.

Jestli jsou jejich činy vázány na přátelství s matkou Martina Odložila, Věrou Čáslavskou, potírají základní principy olympismu a sportu vůbec – rozvoj těla i ducha. Když nyní bojují vahou své autority, musí vědět, že se nejedná o fér hru. V mých očích klesá potom jejich hodnota, měřená dosaženými výsledky, na olympijské vítězství pouze vytrénovaných svalů, což je smutné zjištění.

Ing. Vladimír Musil, Praha

* * *

Vážený pane prezidente, pana Odložila jsem znal jako čestného a upřímného člověka. Po rozchodu s paní Čáslavskou nikdy nepřestal mít zájem o své děti. Zajímal se o to, jak se učí, měl zájem se s nimi pravidelně stýkat. Je pravda, že tento zájem nebyl opětován. Byl jsem svědkem setkání Josefa Odložila a jeho syna Martina, když se Martin ke svému otci choval velmi arogantně a urážlivě, přesto se mu pan Odložil snažil pomoci. Tato snaha se mu stala osudná.

Chápu snahu paní Čáslavské očistit svého syna a pomoci mu. Kam to však povede? Podle mého názoru by měl být potrestán alespoň tak, jak rozhodl soud.

Prosím Vás, abyste pečlivě zvážil udělení milosti Martinu Odložilovi.

Ing. Pavel Šourek, bývalý čs. reprezentant v lehké atletice

* * *

Vážený pane prezidente, k následujícím řádkům mě vedou dva závažné impulsy.

Prvním byl Váš novoroční projev, který musel k přemýšlení vyprovokovat snad každého občana naší republiky, a druhým výrazným impulsem, ale protikladným k Vašemu projevu, je novinářská zpráva „O milost Martinu Odložilovi prezidenta požádalo 89 lidí,“ kterou jsem si přečetl v Právu 7. ledna 1997.

Možná má posloužit zoufalé matce Martina Odložila, o čemž svědčí i údajné podpisy 32 olympijských vítězů, kteří se na Vás s podporou o udělení milosti obrátili. V tomto případě by museli podporu vyjádřit i zahraniční olympionici, neboť českých olympijských vítězů tolik nežije.

Vážím si všech našich olympioniků, kteří v životě dosáhli něčeho tak fantastického, jako je vybojování zlaté olympijské medaile. Avšak stejně tak jsem přesvědčen, že nelze akceptovat jakoukoliv formu preference jejich rodinných příslušníků.

Miroslav Maňásek, Praha

* * *

Pane prezidente, v novoročním projevu jste nás, občany, požádal, abychom všechno trpké, nechutné, odpudivé a nespravedlivé s čím se v našem veřejném životě setkáváme, nepřijali jako něco co prostě být musí, protože svět je špatný a jiný ani být nemůže.

Současně jste nás ubezpečil o vašem názoru, že vůbec nezaškodí abychom udělali něco pro to, aby tu a tam přece jen zvítězila pravda a láska nad lží a nenávistí. Neuplynul ani měsíc od této výzvy a dal jste nám názorný a jasný příklad, jak si to představujete.

Dnešním udělením milosti pro Martina Odložila se Vám podařilo postavit se na stranu lží a nespravedlnosti. Shodil jste autoritu nezávislého demokratického soudu, pošlapal jste naději jako jediný a skutečný zdroj vůle k životu.

Povzbudil jste mládež tohoto státu – pravda, alespoň tu část, za kterými stojí známí populární rodiče – že v našem státě se konstituuje vrstva nedotknutelných, kteří mají vždycky pravdu, i když ji zrovna nemají.

Ano jsme si vědomi toho, že máte právo udělovat milosti a nikdo Vám to neupírá. Měl byste však s tímto právem zacházet mnohem zodpovědněji, nepoužívat ho v závislosti na tom, kdo mi je bližší a koho mám rád, ale udělovat milost tomu, kdo si ji alespoň trochu zaslouží.

Pokud chcete abychom si Vás, my občané, mohli vážit a brát vážně Vaše výzvy k morálce a spravedlnosti a nechápali je jako prázdná slova a gesta, měl byste i s právem na udělení milosti zacházet tak, jak se v demokratickém státě na prahu 21. století patří, a ne jako středověký monarcha.

Zastáváme názor, že jste ublížil nejenom nám, příbuzným Josefa Odložila, kterých se to bezprostředně dotýká, ale i miliónům čestných a poctivých lidí se smyslem pro spravedlnost.

Příbuzní Josefa Odložila

* * *

Pane prezidente, udělil jste milost Martinu Odložilovi, ale neřekl jste proč. Já jsem se bláhově domnívala, že spravedlnost alespoň někdy zvítězí a že Vy jste jejím garantem, ale zřejmě jsem se hluboce mýlila. Martin Odložil je vinen. Zákeřně zaútočil na svého otce a způsobil mu smrt. Ačkoli většina svědků patřila k Martinovým přátelům nebo známým, byla po 3 letech jasně prokázána jeho vina. Ale on dostává milost. Proč? Protože lidé z okruhu přátel a známých paní Čáslavské Vás požádali o jeho osvobození? Lidé, kteří vědí o celém případu pouze to, co jim tato dáma uznala za vhodné sdělit? Nebo snad proto, že paní Čáslavská byla Vaší poradkyní a nyní je tak nešťastná? Já jsem byla také nešťastná, ale nikdo se mě na to neptal a ani jsem neměla potřebu to sdělovat světu. Mě ale netíží svědomí a mám 2 krásné děti, které se snažím vychovávat k lásce, čestnosti a ohleduplnosti. Takže jsem na tom o poznání lépe než paní Čáslavská.

To ovšem nic nemění na tom, že má představa o spravedlnosti je zřejmě naprosto jiná než Vaše. Skoro to vypadá, že tu jsou opět rovnější mezi rovnými a spravedlivější mezi spravedlivými – prosím vyvedte mě z mého omylu, je-li to omyl.

Co tedy napsat na závěr? Snad jen to, že si myslím, že já i mé děti a všichni ti, kteří měli Pepíka rádi, si zaslouží vědět, proč jste osvobodil člověka, který úmyslně ublížil druhému člověku tak, že vše skončilo smrtí.

Ve svém novoročním projevu jste mluvil o pravdě a lásce. V tomto případě, bohužel, i Vaší zásluhou zvítězila lež a nenávist.

Eva Odložilová,

vdova a matka dvou dětí, které nemají otce

* * *

Vážený pane prezidente, jako hlavu státu a prezidenta ČR Vás respektujeme, ale jako člověk jste prohrál u nás tímto neuvážejícím činem, protože jste nás neodpuštělně, citelně v hloubi duše zklamal. Dobře víme, jak je nejbližším příbuzným ze strany Josefa Odložila a vdově paní Odložilové, která zůstala se dvěma dětmi Andrejkou a Honzíkem bez manžela a děti bez otce.

Klademe si otázku, kam jsme vlastně za 8 let po listopadové revoluci došli, když se za zabití otce uděluje milost.

Bývalí svěřenci – běžci Josefa Odložila

* * *

Jako rána holí na mne zapůsobila zpráva, že jste udělil milost Martinu Odložilovi, který byl uznán vinným z ublížení na zdraví s následkem smrti svému otci a odsouzen na 4 roky odnětí svobody. Tímto rozhodnutím jste doslova znehodnotil třiletou práci těch, kteří se tímto otřesným případem zabývali. Už několikrát jste nám ukázal, že pravda a spravedlnost v naší společnosti téměř nemají místo. Opět tu máme dvojí metr. Stejný čin, přečin či zločin vlastně není stejný, protože záleží na tom, kdo se ho dopustí a jak vlivné má známé.

L. Venc, Praha

* * *

Pane prezidente, 29. září 1995, v pátek v podvečer, za chladného větrného počasí jsme stáli kousek od Vás u radnice v Jeseníku. Hovořil jste k nám plný humanity. O krásném kraji, kde žijeme, o problémech, novém úřadu apod., vše v kratičké návštěvě. V této době jste nám byl milým, přítomným hostem. Vaše osobnost je však v rozporu s humanitou v kauze otcovraha.

Nyní – 24. ledna roku 1997 – to otrásló krajem pod Pradědem. Vše bylo zdánlivě dobře promyšlené, zdánlivý klid z Vaší strany už dozrál. Dějiny si Vás najdou. Váš čin, počín bude zasazen do čarodějnických procesů na Jeseníku. Proklet jste nejen v kraji pod Pradědem.

Rozhořčení občané pod Pradědem

* * *

Považujeme za nutné upozornit na širší souvislosti tohoto případu. Tragédie nezačala až na taneční zábavě, ale mnohem dříve a předcházelo jí dlouhodobé „úspěšné“ popouzení syna proti vlastnímu tátovi. Tento společensky patologický jev se šíří jako nákaza, zdá se, že již stává společenskou normou, a to i zásluhou benevolence státních institucí – orgánů péče o děti, soudů, policie a státního zastupitelství.

Prezidenta republiky vyzýváme, aby nedevalvoval význam aboličního institutu, jeho nadužíváním ve prospěch svých přátel.

„Qui parcit nocentibus, innocentes purit“ – Kdo šetří viníky, trestá nevinné.

Zmocněnci sdružení:

*Vlastimil Brůček, Oldřich Mezl,
Ing. Jiří Kohutka, Luboš Patera*

* * *

Pane prezidente, jsem zvoleným přísedícím u Krajského soudu v Praze a případ Odložil jsem dost sledoval. Víím tedy, co mravenčího úsilí stálo soud spravedlivě rozhodnout. Sama výše tres-

tu je v této cause co nejnížší možná. Desítky lékařských zpráv, hodnocení soudních znalců. Celý soud stál cca 10 mil. Kč. A ty byste měl zaplatit z vlastní kapsy, pane prezidentě.

Udělením milosti ve zmiňované cause jste těžce a závažně pochybil. Dal jste svobodu cynickému otcovrahovi, který svého činu nelitoval. V létě jsem se stavil na pivo v hospodě U Cimbury. Ná-zory místních? Opět má pravdu nezapomenutelný, jedinečný Karel Kryl svým výrokem k Vaší osobě – dramatik má zůstat za scénou!

Jiří Bartoš, Neratovice

Lidé píšou novinám

Vážená redakce, blíží se druhé výročí od tragické události, která se stala v hostinci U Cimbury v Domašově v Jeseníku. Uběhly dva dlouhé roky a přesto viník chodí po svobodě, ba dokonce studuje Právnickou fakultu v Plzni. Martin Odložil pořádá večírky, dobře se baví a chodí s ironickým úsměvem na tutéž diskotéku, kde zabil svého otce. Mezi lidmi našeho kraje není žádným tajemstvím, že Martin při napadení svého otce použil ocelového boxera. A dokonce se ví, že přímí účastníci diskotéky o tom informovali Policii ČR. Ale nebyl zájem jít po této stopě, protože by to znamenalo, že syn Věry Čáslavské je vrahem svého otce. Vyšetřování by netrvalo tak dlouho, mladí účastníci diskotéky by si nezatažovali své svědomí křivými výpověďmi a už tak zaneprázdněný soud by se mohl věnovat jiným případům. Že by bohyně spravedlnosti na svých váhách nerozeznala, co má větší váhu, jestli peníze, moc, prominentní postavení, protekce, arogance, zlo a zákeřnost, nebo čest, morálka a čisté svědomí?

Veselý, Jeseník

* * *

Nárůst zločinnosti, rozbití Československa, vrahům amnestie. To všechno má na svědomí Václav Havel. Vrah dostane za 3 vraždy pár roků a ještě se drze odvolá. M. Odložil dostal za vraždu otce 4 roky, a že je Havel přítel Čáslavské, tak dostane milost. Co to jsou za sportovce a další lidi, kteří žádají milost za otcovraha Odložila? Za vraždu dostal jenom 4 roky, vždyť už to je k smíchu. Já bych mu dala trest nejvyšší. Věra Čáslavská syna pěkně vychovala, když vztáhla ruku na tátu. Četla jsem, že studuje práva. Potěš nás, pánbůh!

Hana Tauberová, Brno

* * *

Dne 21. 1. jste vytiskli článek „Milost pro M. Odložila“. Velmi mě překvapilo, že biskup Malý nezná přikázání „Cti otce svého i mat-

ku svou". Zřejmě konečně dostal svoje, tak zapomněl i na toto. Nevím kolik otcovské lásky má pan Landovský po všech aférách. Paní Čáslavské může být hanba, že zneužívá svého postavení. Co vlastně z jejího syna bude, když matka všechno vyžehlí? Divím se, že Charta na její hru přistoupila. Vždyť jsou to věřící lidé. Nebo věří, že se jim to hodí? Nebo je milost jen pro vyvolené?

J. Váchová, Ostrava 1

* * *

Právě jsme sundali ze zdi obrázek pana prezidenta, který tam visel celých sedm let. Zneuctěním památky paní Olgy, jeho předčasným sňatkem a udělením milosti z protekce otcovrahovi se potvrdilo už pár dnů po jeho novoročním projevu, že jeho krásná slova o pravdě a lásce jsou pouhými slovy.

Karla Řápková, Praha

* * *

Čtu, že Martin Odložil u Okresního soudu v Šumperku 23. 9. 1994 prohlásil, že si není vědom, že by vlastně jednal proti svému svědomí, a že by dnes vlastně jednal stejně.

Snad víc není potřeba dodávat, aby se člověku neudělalo špatně.

Václav Herman, Lány

* * *

Tak nám prezident udělil další milost, tentokrát synovi své blízké spolupracovnice a jistě přítelkyni. Jsem přesvědčen, že pro drtivou většinu občanů milost nepochopitelnou.

Přiznám se, že mi to vyrazilo dech, i když mne o morálních vlastnostech pana Havla zatím nikdo nepřesvědčil. Slova, která říká, nic neznamenaají.

Nevím, kolik máme u nás ve vězení lidí, kteří zabili svého tatů. Asi jich moc není. Přesto jim doporučuji, aby požádali o milost prezidenta republiky.

Mnozí občané postupně zjišťují, že s morálním profilem bývalých disidentů a bojovníků za svobodu to nebude tak slavné, když se jich tolik podepsalo pod žádost o vrahovu milost.

Bedřich Chasák, Rychnov nad Kněžnou

* * *

Velice mne rozhořčilo udělení milosti prezidentem republiky Martinu Odložilovi. Je to plivnutí do tváře soudcům a všem slušným lidem této země. Vždyť otcovražda je snad nejtěžší zločin, který lidstvo zná. Moc si prezidenta vážím a obdivuji se mu. Jak já mu přál po těžké operaci Dášu. A on to takhle zbabrá těžko pochopitelnou milostí. Jako červená niť se táhnou jeho milosti privilegiovaným Šimůnkům, jeho známé disidentce, která – zdá se – chtěla mnichům ukrást klášter. A teď to gesto vůči paní Čáslavské, která byla jeho poradkyní.

Josef Koudelka, Brno

* * *

Syn Čáslavské nemá co dělat na vysoké škole, kde studuje práva. Je to výsměch českému právu a všem soudcům v této zemi. Proto se u soudu smál, protože už věděl, že sedět nepůjde.

Alena Stříbrná, Praha 4

* * *

Prezidentův mluvčí L. Špaček prohlásil, že si prezident může dělat, co se mu zlíbí a nikomu do toho prý nic není. Tato jistota má háček – práva a povinnosti prezidenta jsou specifikovaná v Ústavě ČR v hlavě třetí. V plnění povinností má podle ústavy prezident neomezený prostor, práva rozhodovací má omezena na minimum, a to článkem 54, odst. 3. Uvedený odstavec odpírá prezidentovi právo na osobní odpovědnost za jeho rozhodnutí z výkonu funkce. Tato osobní odpovědnost je podle mezinárodního práva nezbytná k tomu, aby rozhodnutí prezidenta mohla mít právní sílu. Právně i laic-

ky řečeno, vše, co doposud prezident rozhodl, je na vodě. Ústavu ČR hlavu třetí vypracovali s týmem Jan Kalvoda a Václav Havel.

JUDr. Jaroslav Novotný, Praha

* * *

V těch vašich novinách pořád píšou lidi proti Václavu Havlovi a těm jeho milostem. Mě taky pustil po revoluci. Předtím sem s nim nákou dobu seděl. Chci těm vašim škrabáčkům říct, že kriminál není pro normální lidi. Ta milost tomu Vodložilovi zachránila život. Otcovrah by to měl v kriminále těžký asi jako prznitel dětí. To jenom vodhaduju, protože sem se za celou dobu, co sem proseděl v lochu s podobným hajzlem, nesetkal.

Navíc by to měl takovej rozmazlenej bobánek těžký i po tý takzvaný sexuální stránce. Voni sou kriminály teď lepší. Nedělá se, je video, a tak, ale furt je tam moc nadrženejch chlapů. To se nezměnilo. Dát se musíš. Po dobrým nebo po zlým. Prostě kriminál je jinej svět. Kdo to nezažil, těžko chápe. Ta milost byla dobře promyšlená a lidi by měli pochopit, že se vo tom panu prezidentovi blbě mluví, ale fakt toho kluka dá se říct, že zachránil.

A pokud ten budoucí právník nebude úplná svině a nezmění si jméno, bude to mít těžký i mezi normálníma lidma. To sem vám chtěl napsat, že pravda je vždycky složitější než si nějaký noviny myslej.

Josef Jurča, bezdomovec

* * *

Nemohu pochopit, na základě čeho žádají o milost pro jmenovaného někteří olympionici a dokonce signatáři Charty 77. Jenom z ohledu na Věru Čáslavskou jako nejúspěšnější olympioničku? To je špatná solidarita. Martin Odložil je dospělý a nese odpovědnost sám za sebe. Jestliže se dopustil ublížení na zdraví s následkem smrti a k tomu ještě vlastního otce, tak by měl nést důsledky tohoto jednání tak jako každý jiný občan, který se dopustí trestného činu. Zákony mají platit pro všechny stejně, ne jen pro ty, kteří nemají vlivné rodiče.

Eva Hellerová, Karviná – Ráj

* * *

Causu Martina Odložila sleduji od jejího začátku a bohužel dopadla tak, jak jsem tušila. Zbytečná soudní stání a vyšetřování, která jdou z kapes nás, poplatníků. Nebylo by snazší, aby případy, na kterých je náš pan prezident zainteresován, nebyly vůbec vyšetřovány a předány soudu, ale aby je rovnou řešil se svými nejchytřejšími v hradní kanceláři? Jistě by to pro své kamarády udělal s radostí a ušetřené peníze by se mohly předat nemocnicím.

Mám syna ve věku Martina Odložila, tak moc dobře chápu, jak jeho matce je, ale to, že se stal otcovrahem, má za následek hlavně její špatná výchova, omlouvání a krytí všech jeho chyb, nedůslednost. Právě proto propadal u maturity, proč by se snažil. Maminka ho na práva stejně dostala. Jak je té druhé rodině, kde zůstaly dvě malé děti, tyhle sobce už nezajímá. Je mi z toho všeho nanic.

Marie Horáková, Brno

* * *

Dospělý syn vztáhne ruku na vlastního otce s následkem smrti. Je to zločin, ať argumentujete čímkoliv. Poslankyně J. Petrová (ODS) v televizní besedě řekla: „Zločin, který není potrestán, zůstává zločinem.“ Jednoduchá a moudrá slova. Dospělý mladík čin spáchal, trest nepřijal. Milost udělená na požádání druhých zpochybnila pohled na právo a spravedlnost.

B. Zahradníková, Sternberk – Úvoz

* * *

Nepovedený synáček vyrůstal v bezpracné pohodě pod hlavičkou své populární matky. Když se mu někdo postavil a chtěl z něho udělat řádného člověka, musel zemřít. Nejsmutnější je, že rukou svého syna. Je to odporné.

Manželé Kadlecovi, Krásné Březno

* * *

I když dostal milost a nemusel do vězení, Kainovo znamení mu nikdo nesmaže. Pane biskupe Malý, co tomu říká Bůh, Váš představený, že dáte přednost cestě nespravedlnosti a protekce? Jak se to srovnává s vaším posláním hlásat lásku k bližnímu svému? Je podivné, kam dali přimluvci rozum a smysl pro fair play? Martin Odložil je sice asi obětí matčiny výchovy, přesto ho nic nemůže omluvit, neboť vztáhl ruku na otce, který mu neublížil.

I. Šutrová, Varnsdorf

* * *

Před 29 lety jsem prožila tragédii, kterou nyní prožívá paní E. Odložilová, jenom s tím rozdílem, že se jednalo o smrt bratra. Omylem uštědřená rána pěstí do hlavy, po které následoval pád – taktéž toporný a bez jakéhokoliv náznaku obranné reakce. Po operaci mozku následovalo 19 dnů bezvědomí a smrt v devatenácti letech. U soudu bylo řečeno, že toporný pád byl pravděpodobně způsoben úderem na krční tepnu, čímž došlo ke krátkému bezvědomí a tím i pádu bez jakékoliv obranné reakce. Jestliže M. Odložil dělal karate a judo, musel si být vědom toho, že úder do hlavy může mít tragické následky.

Kdysi jsem si paní Časlavské velice vážila. Proč nedovedla vychovat své děti v duchu dobra a pracovitosti? Snad chtěla, aby měly lehčí život. I v něm ale existují určitá pravidla férovosti. Jakým právem přenášela svou nenávist vůči bývalému muži a otci svých dětí do jejich duší a nenávist spíše živila, než zmirňovala? Myslím, že vina z této zbytečné smrti padá i na ni.

Hana Rožcová, Most

* * *

Stále se musíme zamýšlet nad lhostejností, suverenitou a chladem, s jakým mladý pán sedí na lavici obžalovaných se žvýkačkou v ústech, jak jste psali. Na to se nedá nic říci, jen třikrát fuj! Alespoň trochu úcty by měl mít.

J. Faitlová, Brno – Židenice

* * *

Před několika lety bylo deklarováno, že naše společnost bude budována na přísně právním a spravedlivém základě. Jak s touto snahou konvertuje udělování milostí i u trestných činů, pro které nejsou zřetele hodné důvody? Zřejmě proto není zachován ani obvyklý postup, tj. nežádá se stanovisko ministerstva spravedlnosti. Náš občan, mající smysl pro právo, nepochopí, proč bylo hromadně amnestováno 20 000 vězňů. Stejně tak nechápe, proč amnestii dostala podvodnice Chadimová, cyklista Šimůnek, nebo Odložil, který byl navíc přijat ke studiu právnické fakulty. Jen těžko si lze představit, jak takový „právník“ bude hájit spravedlnost.

V. Beneš, Praha

* * *

Nesmírně mne pobouřila milost udělená Martinu Odložilovi. Pokud dítě zvedne ruku na svého rodiče, svědčí to o jeho velmi nízkém charakteru. Má-li přitom dokonce na ruce takzvaného boxera, činí tak zřejmě s úmyslem mu ublížit. V tomto případě je jasné, že Martin Odložil nechtěl svého otce pohladiť. Když už neměl k svému otci úctu, měl ji mít alespoň ke své matce, jež by dnes byla ušetřena psychického zatížení, kterému ji vystavil. Za svůj čin je plně zodpovědný. Tím, že nechce nést odpovědnost, zůstane v povědomí občanů zvýhodněným otcovrahem.

Iva Janoušková, Černošice

* * *

Jestli si pan prezident takto představuje pravdu a lásku, pak pánbůh s ním. Ale potom by si místo Martina měla jít do vězení sednout jeho matka, která ho k nenávisti k otci vychovala. Nevěřím na její zhroucení. Jiné matky se také hrouť nad činy svých dětí, které milost nedostanou, protože nemají protekci. Manželka pana Odložila se dvěma dětmi na tom určitě nebyla psychicky po

smrti muže v pořádku, ale na ni nikdo ohled nebral. Myslíte, že je v naší zemi demokracie? Možná ano, ale jen pro někoho.

Květa Vacková, Praha

* * *

Myslím si, že vinu na tom nese i jeho matka Věra Čáslavská, která nedokázala vychovat své vlastní dítě k úctě k rodičům. Boží přikázání zní: cti otce svého i matku svou. Proto je nyní paní Věra nemocná na duši, protože co syn způsobil, je i její vina. Po zbytek života Martina Odložila bude pronásledovat, že zabil svého otce. A to je horší než vězení.

Jana Kolářová, severní Čechy

* * *

Já osobně bych paní Čáslavské přidala do její sbírky medaili ještě jednu. A to medaili „černou“ za špatnou výchovu syna, který si myslí, že mu všechno projde. I přes udělenou milost je tu ještě soud poslední a to soud boží. Může se stát, že i na svou matku vztáhne nevychovaný syn ruku. Prezidentovu amnestii nechápu.

M. Příkrylová, Praha

* * *

Vztáhne-li syn ruku na otce s evidentním úmyslem mu těžce ublížit, měla by být sankce vůči němu mnohem tvrdší než v jiných případech ublížení na zdraví. Udělením milosti M. Odložilovi dostal humanitní portrét Václava Havla povážlivou trhlinu.

Rudolf Dočkal, Ústí nad Labem

* * *

Myslím, že bůh je spravedlivý. Ten umí ohodnotit čin, jako je zabití otce. Ale já osobně si myslím, že není etické, že pachatel studuje práva. To už je moc. Snad se najde někdo, kdo oddělí zá-

sluhy paní Čáslavské pro reprezentaci vlasti a její špatné metody při výchově syna, které vedly až ke smrti jeho otce.

Pravoslav Těšínský, Jičín

* * *

Pane prezidente, není to tak dávno, co jste v nemocnici bojoval o život. Většina lidí si přála Vaše uzdravení. Josef Odložil bohužel svůj boj nevyhrál. Po celou dobu úřadování hlásáte, že láska musí zvítězit nad lží a nenávistí. Jak je tedy možné, že jste udělil milost lháři a podvodníkovi? Paní Čáslavská, ptali se vás, jak to děláte, že zvládáte tak velké množství práce a povinností. Odpověděla jste, že díky sportu máte široká ramena. Kde jsou vaše ramena právě teď, kdy máte nést odpovědnost za výchovu svého syna?

Iva Květová, Mrsklesy u Olomouce

Informační svoboda pod pokličkou Hradu

Česká republika je signatářkou Listiny základních práv a svobod, kterou jsme přijali jako součást české ústavy a hlasitě doma i ve světě hlásáme, že u nás je zaručeno všem občanům základní právo na svobodu tisku a projevu.

Moje zkušenosti jsou jiné. Kolikrát jsem se musela stydět, jak cynicky a arogantně někteří novináři jednají s občany a jak lživě informují své čtenáře.

Některým redakcím nedělalo potíže zveřejnit dezinformace, neměly žádný zájem o dokumenty, které lživé informace vyvracely. Je zajímavé, že právě ty redakce, které se nebály uveřejnit pravdu, jsou neustále ponižovány a uráženy mamutími tiskovými giganty a jejich informace jsou snižovány jako bulvární.

Po letech zkušeností jsem dospěla k tomu, že svoboda tisku je pouhá fráze, je výsadou mocných, kteří na základě svého postavení mají přístup ke všem médiím, bohatých, kteří pomocí finančních prostředků ovládají nejen tisk, televizi, ale dokonce policii a justici.

V dobách monarchistických vlád, kdy se u moci střídaly různé šlechtické rody, naši moudří předkové vymysleli dutou vrbu, které se svěřovali se svým trápením a strastmi. Od té doby se mnoho nezměnilo.

V polistopadové sametové euforii se připravovala nová Ústava. Podílel se na ní samotný Václav Havel. Omylem nebo záměrně vznikl článek 54 Ústavy „Prezident republiky není z výkonu své funkce odpovědný.“ Článek 62 říká, že prezident republiky odpouští a zmírňuje tresty uložené soudem, nařizuje, aby se trestní řízení nezahajovalo, a bylo-li zahájeno, aby se v něm nepokračovalo, a zhlazuje odsouzení.

A tak litera zákona v cause Martina Odložila byla naplněna a milost mu byla 24. ledna 1997 udělena. Nic víc vás nesmí zajímat.

Z kanceláře prezidenta republiky jsme se dozvěděli, že „z povahy věci i z ustanovení trestního řádu vyplývá, že řízení o udělení milosti je neveřejné“.

Toto ustanovení se asi výjimečně nevztahovalo na masivní kampaň za udělení milosti, kterou prostřednictvím sdělovacích prostředků, včetně veřejnoprávních médií, organizovala Kancelář prezidenta republiky.

„Pan prezident se může rozhodnout, jak uzná za vhodné. Prezidentovo právo dané mu Ústavou není ničím omezeno, prezident nikomu v této věci neskládá účty. Nic to na neodvolatelnosti prezidentova rozhodnutí nezmění. Proti prezidentovu rozhodnutí není odvolání, lze ho jen respektovat a vyrovnat se s ním,“ byli jsme poučeni hradním vykladačem.

V televizním vystoupení Václav Havel řekl: „Vždycky když popodpíšu určité milosti, tak rozešlu do všech redakcí výklad jakýsi. Nejsem povinen nikomu nic vysvětlovat, ale když oni ten a ten případ náhodou oživějí, tak pak ho stejně musíme vysvětlovat a dostáváme se do jakési obranné pozice, tak je lepší to vysvětlit předem a vše, nejen ten jeden či dva co vyberou nahodile ze všech, že jo, ale vše jim vysvětlíme předem.“

Prezident nemínil nic vysvětlovat ani předem a už vůbec ne ex post. Celou řadu zvrácených milostí nikdy neodůvodnil, ani tehdy, když o to byl požádán. Teprve po schválení zákona o přístupu veřejnosti k informacím dává kancelář prezidenta krátké vysvětlení na internetu. Několikrát jsem prezidenta republiky žádala o základní informace na okraj nejkontroverznějších milostí – vyjmenovala jsem je – avšak marně. Z Kanceláře prezidenta republiky mi odepsali: „Pokud jde o informace poskytované na webových stránkách Hradu, nelze hovořit o odůvodněních. Jde o stručnou souhrnnou informaci o důležitých skutečnostech, týkajících se konkrétních udělených milostí. O pořizování podobných souhrnných informací zpětně se zatím neuvažuje. Pokud by tomu tak bylo, informace by byly samozřejmě poskytovány bez uvedení jmen a dalších identifikačních údajů, s ohledem na ochranu osobnosti. Tento institut nám také brání poskytovat jakékoli osobní údaje, obdobné těm, které jsou zveřejňovány na webových stránkách, bez souhlasu příslušných osob.“

Odpověď prezidentovy kanceláře na moji žádost je tedy v příkrém rozporu s Havlovým tvrzením, že „je lepší to (rozuměj amnestii – pozn. autorky) vysvětlit předem a vše“.

Sledujete, kolik ohleduplnosti až útlocitu je projevováno vůči podvodníkům, zlodějům, násilníkům a vrahům? Společnost sice nese následky jejich hrůzných činů, ale dál ji už nesmí nic zajímat. Ledaže by pan vrah laskavě dovolil zveřejnit, proč mu pan Velkomožný, Všemohoucí a Všehoschopný udělil milost. Dnes, kdy se odtajňují spisy staré desítky let a dávají se zcela k dispozici široké veřejnosti, se odmítají zveřejnit fakta pár let zpět. Jaký je rozdíl mezi zločiny a křivdami starými a zločiny a křivdami čerstvými? Jakým právem je i nejbližší rodině, pozůstalým po zabitém upírána možnost dozvědět se o těch vysoce lidských a humaních pohnutkách, které jeho Veličenstvo vedlo k tomu, že udělil milost za odpuzující otcovraždu?

Hrádeček šíří éterem „vlnky“, zatímco Martin by zabil znovu

V rozhovoru z Hrádečku, který vysílala Česká televize 1. dubna, Václav Havel na dotaz, zda milost udělenou Martinu Odložilovi ne hodnotí po negativních ohlasech jako chybnou, odpověděl rezolutně: „Rozhodně ne! Rozhodně ne!“

Vše prý udělal po zralé úvaze, po zvážení všech souvislostí. Při státnických povinnostech – v Praze zrovna pobýval německý kancléř Kohl – Havel stihl za pouhé čtyři dny prostudovat přes 2000 stran soudních spisů a rozhněvat se: „Ten chlapec byl běžně označován za otcovraha dříve než byl souzen.“ Ano, za otcovraha Martina považovali jeho vrstevníci, kteří hrůzný čin viděli, nebo jiní lidé, kteří sice nic neviděli, ale měli v ruce Ústavní posudek soudního lékařství z Brna, v němž se na straně 189 píše, že příčinou smrti Josefa Odložila byla kvalifikovaná rána „předmětem s tvrdším povrchem (nelze vyloučit tupější hranu), se zřetelně vystupujícími nerovnostmi na povrchu.“

Prezident přesto řekl: „Existují právnické expertizy, které tvrdí, že kauzální spojitost mezi tou ranou, co zasadil svému otci, a smrtí jeho otce nebyla dostatečně prokázána, soud mohl podléhat atmosféře.“ Ano, soud byl pod tlakem... Martinových ochránců.

Pan prezident řekl: „Je mnoho dalších aspektů věci, proč jsem se rozhodl tuto milost dát.“

Že by třeba jedním z oněch polehčujících aspektů byla Martinova lež, že „byl v jiné místnosti u výčepu, když pan Josef Odložil spadl“?

Nebo jeho pozdější přiznání, učiněné až pod tíhou svědeckých výpovědí, že v tanečním sále byl, ale...: „V době, kdy jsem jej já viděl ležet na zemi, tak já osobně jsem byl na parketu, tančil jsem, najednou mne něco nebo nějaký zvuk přiměl otočit se a v tu dobu jsem viděl, že Josef Odložil leží na zemi, to jsem byl od něho na vzdálenost asi čtyři metry.“

Nebo tím aspektem pro pana prezidenta byla až třetí Martinova verze. V ní se už přiznal, že otce udeřil, ale prý kvůli „nutné obraně“ své přítelkyně Moniky Špiriakové?

Zvláště z hlediska hluboce mravního by však pana státního prezidenta měl zajímat jiný aspekt – ztěží pochopitelná Martinova upřímnost. Z očí do očí soudu bez zardění přiznal, že by neváhal zabít ještě jednou: „Nejsem si vědom nějakého provinění. Pokud bych se nyní dostal do stejné situace, jednal bych stejně. Vůči poškozenému jsem neměl pocit, že by to byl otec. Ani, že bych jej měl ctít. Sebe chápu jako člověka, který se stal svědkem smrti cizí osoby.“

Po tom všem pan prezident ještě tvrdí: „Věděl jsem velmi dobře, že se veřejné mínění obrátí proti mně, ale já mám dojem, že bych velmi špatně plnil svoji funkci nebo jiné ústavní povinnosti, kdybych prostě kopíroval předpokládané vlnky veřejného mínění a podle toho se choval.“

Pan prezident ve svém velikášství šel až tak daleko, že řekl: „Prostě vo 10 procent klesne popularita a co? Je důležité, že jsem se zachoval správně.“

Pan prezident se ptá: „Kam bysme to došli, kdybychom naslouchali hlasům z ulice.“ Zapomněl, že díky volání ulice *Havel na Hrad!* na Pražský hrad došel.

Po bouřlivé reakci veřejnosti na udělenou milost se ozval sám odsouzený a k němu se přidal jeho obhájce. Redakci Špíglu žádali, aby zveřejnila jejich vyjádření. Šéfredaktor Ladislav Froňek odpověděl, že stránky jeho deníku jsou otevřeny pro vraha i jeho advokáta. Už se však neozvali. Pokud nepočítáme ničím nepodložený výkřik „Paní Ševčíková vědomě lže!“, který Martin poslal redakci telegramem České pošty.

Televizní kamery snímají potlesk pro vraha

Česká televize 21. června 1999 vysílala publicistický pořad Na hraně. Martin Odložil v něm veřejně prezidentu republiky poděkoval za udělení milosti a zdůraznil, že se nikdy předtím nedopustil žádného trestného činu.

Opět na veřejnosti lhal. Ve výběrové škole zaútočil na svého profesora těžkým medicinbalem, způsobil mu závažné zranění, které si vyžádalo třítydenní pracovní neschopnost. Dosvědčuje to dokumentace odborného lékaře, současného předsedy Českého olympijského výboru prof. MUDr. Milana Jiráska.

Otcovrah před televizními kamerami Václavu Havlovi poděkoval, televizním divákům přitom tuhla krev v žilách:

„Tenkrát se mi bohužel stalo to, že stala se mi moje životní tragédie, prostě, zabil jsem svého otce. A Václav Havel to, ten maraton, který jsem prožíval do nějakého 23. roku věku, ukončil svojí milostí. Od té doby, co se mi stal tento trestný čin, který jsem podle soudu spáchal, jsem žádný jiný trestný čin nespáchal. A pro mne, protože jsme začali u svobody, je pan prezident Václav Havel člověk, který mi dal svobodu a nejen osobní, jestli mi rozumíte. A proto bych mu tady za to chtěl veřejně poděkovat.“

Mladí lidé, přítomni ve studiu zatleskali! Je mi jich upřímně líto, tleskali vrahovi a nejvyššímu ústavnímu advokátovi jeho hrůzného činu.

Od prehistorických dob je otcovražda nejzavrženíhodnější zločin – dokonce u lidské spodiny. Jak hrdě zabití svého otce vrah omlouvá tím, že jiný trestný čin nespáchal...

Proč by se měl stydět, když mu Václav Havel vzkazuje: „Je mytologie o tom, že dávám nerozvážné milosti, aniž znají ty případy, aniž o nich cokoliv vědí, tak jenom prostě se to jenom vžilo od první amnestie do teď, že jsem takový trošku bláznivý prezident, který prostě dává milosti známejm, anebo strašlivým vrahům neodůvodněně, nebo, že jsem člověk soucitný nesmyslně. Samozřejmě, že to tak není.“

S tím lze jen souhlasit, že to tak není – protože bláznivý člověk by se měl léčit a neměl by rozhodovat o osudech jiných. Od soucitného člověka se očekává, že projeví soucit nad vdovou, sirotky, rodiči a nebude demonstrovat zvrácený soucit s vrahem.

Kdo si dovolí o milosti pro otcovraha pochybovat, bude panem státním prezidentem poučen: „Představte si, že třeba v novinách Blesk vyjde na celou stránku povídání o mých milostech. Je to jeden blábol za druhým. Kdybych já na celou stránkou napsal odpověď, kde vysvětlím ty jednotlivé kauzy, kriteria, tak ten Blesk na mně vyplázne jazyk. Tam, kde není dostatek přirozeného sebevědomí, tam nastupuje pýcha, a my, když se porozhlédneme po novinách a po té politické aréně, tak vidíme spíš projevy pýchy než projevy sebevědomí. Já to sebevědomí chápu nikoliv jako, že se ten člověk vytahuje nad ostatní a prsí se, ale jakousi základní jistotu o tom, že vím co dělám, vím proč to dělám, v cosi věřím, ani se tolik netrápím tím, že se to někomu nelíbí, třeba a zároveň jsem stále otevřený, stále jsem schopen naslouchat a kdykoliv jsem schopen říci, že v tom či onom jsem se mýlil nebo změnil názor. To dělá člověk sebevědomý. Člověk pyšný nikdy nedozná vlastní chybu, vlastní omyl a vymějšlí složité konstrukce, v nichž obhajuje absolutně všechno co kdy udělal, že?“

Charakteristika pyšného člověka se všemi průvodními jevy je přímo fotograficky přesným dokumentem Havlovy postavy – bohužel tak osudové pro náš národ. Daly by se najít desítky konkrétních příkladů, kdy o různých otázkách rozhodoval samolibě bez konzultací s odborníky, kdy velmi často při svých zahraničních cestách pronášel veřejné projevy, jejichž obsah byl v protikladu k názorům našeho parlamentu, senátu či vlády. Omlouvám se, pokud mi unikla nějaká veřejná omluva prezidenta Havla, ale kromě jeho omluvy sudetským Němcům za to, že byli rozhodnutím vítězných mocností nad hitlerovských fašismem přesídlení z českého pohraničí do Německa, neznám jiný případ Havlovy omluvy. Když tvrdí, že někdo vymějšlí složité konstrukce pro zamaskování chyb, mluví o sobě.

Jak dopadla stížnost pro porušení zákona

Chtěli jsme využít mimořádného opravného prostředku a podali jsme stížnost pro porušení zákona ministryni spravedlnosti Vlastě Parkanové.

Uvedu jen některé citace z podání. „Vážená paní ministryně, dovolujeme si se na Vás obrátit jako na poslední naději v boji za pravdu a spravedlnost. Celé roky jsme jako rodina poctivě a trpělivě využívali jen velmi omezená práva poškozených v očekávání, že naše oprávněné požadavky budou vyslyšeny. Leč marně. A protože staré české přísloví praví, že „naděje umírá poslední“, tak se s touto nadějí obracíme na Vás. Jsme pevně přesvědčeni, že bude dáno slyšení pravdivé verzi tragické události a ne jen té vykonstruované, podle které se postupovalo až doposud. Víme, že život mrtvému nemůžeme vrátit. A právě proto, že se mrtvý nemůže bránit, považujeme za svou morální povinnost pokusit se dokázat, že i u nás, v rodící se demokracii, je již nezávislá justice, jejíž zásluhou vítězí prostá pravda jen svou vlastní vahou nad prominentním postavením, nad silou moci a peněz.

Porušení zákona spatřujeme především v tom, že orgány činné v trestním řízení ani soud nechtěly zjistit, kdo a proč měl tak eminentní zájem a hlavně takovou moc, že protizákonně vydal zákaz jakékoliv foto a videodokumentace zranění na obličeji pana Josefa Odložila. Šlo o jasný záměr zamezit jakékoliv dokumentaci stop, které odpovídaly použití boxeru. Soud dokonce nevyhověl ani opakované žádosti o předvolání ošetřující lékařky Josefa Odložila, která byla ochotna svědčit o stopách zranění a oficiálním zákazu foto a videodokumentace.

Všichni odborníci, kteří vypracovali znalecké posudky každý z hlediska své profese, nebyli přes opakované žádosti k soudu předvolání, aby mohli svá stanoviska nejlépe za přítomnosti prof. Neorala obhájit. Mohlo jít o profesionální konfrontaci na nejvyšší úrovni.

Svého práva pronést závěrečnou řeč se přes opakované žádosti nedočkal ani opatrovník siroteků jmenovaný soudem pro Prahu 4

Ing. Miroslav Ševčík, CSc. Žádal soud alespoň o tlumočení jeho závěrečné řeči, ani tomu nebylo vyhověno.

Podle § 125 trestního řádu jsme se měli alespoň v rozsudku dovědět, proč nebylo vyhověno našim návrhům. Nedozvěděli jsme se to, i když v podstatě to víme. Musela by začít strastiplná cesta za pravdou znovu od začátku. A ne podle předloženého scénáře, ale podle skutečnosti.

Prezident z titulu svého neomezeného absolutistického monarchistického práva kultu osobnosti tuto cestu ukončil. Je to zatím jeho neomezená pravomoc a je to věc jeho morálky, mravnosti a svědomí jak se s tím vypořádá.

S milostí prezidenta jsme se vypořádali, jen jsme museli od základu přehodnotit jeho slova a činy. Nejde nám o vysoký trest pro viníka za každou cenu, ale jde nám spíše o to, aby se mohl Martin Odložil nad svým činem zamyslet a pak se mohl pohybovat s klidnějším svědomím než dosud mezi slušnými lidmi a aby se mohl klidněji podívat do očí svým budoucím dětem.

Boj za pravdu a spravedlnost nevzdáme a využijeme všechny možnosti, které nám náš právní řád dovolí, aby spravedlnost zvítězila. Pevně věříme, že ve Vás najdeme ochránce práv siroteků i ostatních poškozených a zásluhou Vaší se znovu udělá další krok k získání důvěry v nezávislou justici u všech prostých občanů, kteří očekávají, jak tento nerovný boj dopadne.

Mnoho lidí nás zrazuje, že nemáme šanci, ale ještě více lidí nás podporuje a věří zároveň s námi, že se snad všichni nezáleknou toho obrovského a mocného pozadí, jaké tento případ má. Doufáme, že za Vašeho pochopení a porozumění přispěje Nejvyšší soud k poznání pravdy.“

Z odpovědi **JUDr. Vlasty Parkanové ministryně spravedlnosti**: „Současná právní úprava řízení o milost samozřejmě může doznat změn, osobně ji však považuji za odpovídající, včetně vlastního rozhodnutí, které je výsadním ústavním právem hlavy státu. Proto změnu zákona (Trestního řádu) ve Vámi naznačeném směru nehodlám iniciovat.

V souvislosti s Vámi uvedeným případem úmrtí PhDr. Josefa Odložila bych Vás chtěla ujistit, že jsem velmi pečlivě zvažovala, zda

v trestní věci proti Martinu Odložilovi, vedené u Okresního soudu v Šumperku pod spisovou zn. 2T82/94, podám proti rozsudku stížnost pro porušení zákona. Vámi požadované podání tohoto mimořádného opravného prostředku, jehož cílem měla být změna právního posouzení skutku obviněného, však nebylo z formálních důvodů možné, neboť proti rozsudku Okresního soudu nepodal státní zástupce odvolání v neprospěch obviněného. Nemohl tedy ani Krajský soud rozsudek Okresního soudu v neprospěch obviněného změnit.

Pokud by však vyšly najevo nové skutečnosti, které soudu v čase jeho rozhodování nebyly známé a svědčí v neprospěch obviněného, mohl by okresní státní zástupce v Šumperku podat Okresnímu soudu návrh na povolení obnovy v trestní věci Martina Odložila. Máte-li podobné důkazy k dispozici, doporučuji Vám navrhnout státnímu zástupci případné podání takového návrhu.“

Samozřejmě, že takové důkazy máme, ale o mimořádném, úplně posledním opravném prostředku má paradoxně rozhodovat tentýž okresní státní zástupce, který neměl zájem se už dříve proti vyhlášenému rozsudku v zákonem stanovené lhůtě odvolat.

Od Ústavního soudu jsme dostali odpověď, že z hlediska lidského nás chápou, ale že případem se nemohou zabývat z čistě procesních formálních důvodů. Všechno ztroskotalo na okresním státním zástupci.

Nezbylo nám než podat návrh na obnovu řízení. Naše kalvarie opět začala u státního zástupce.

Znalci: v ruce byl boxer nebo prstýnky

K návrhu na obnovu řízení je potřeba dodat nové důkazy. U Okresního soudu při původním řízení bylo předloženo sedm soudně znaleckých posudků fundovaných odborníků, kteří každý z hlediska své profese jednoznačně popsali mechanismus vzniku zranění Josefa Odložila. Nebylo jim dáno žádné slyšení, na rozdíl od v podstatě opačného jediného soudně znaleckého posudku JUDr. MUDr. Neoral a MUDr. Císařové. Pro soud ani státního zástupce absolutní nepoměr 7:1 nic neznamenal. Pro obnovu řízení jsme předložili další čtyři soudně znalecké posudky, na jejichž vypracování se podílelo sedm odborníků.

Doc. PhDr. Ivan Fojtík, Csc. z Fakulty tělesné výchovy a sportu University Karlovy z katedry Technických a úpolových sportů: „Způsob vzniku souběžných exkoriací je úderem pravou pěstí opatřenou tzv. boxerem. Charakter poranění mozku může nasvědčovat tomu, že útočník provedl úder za současného pohybu celého těla. Intenzita úderu kohokoliv, kdo se pravidelně zabývá tělesným cvičením nebo soustavně fyzicky pracuje, je ve srovnání s člověkem, který toto nečiní, až na výjimky vyšší.

Bojové sporty přispívají k větší intenzitě úderu spíše vyšší celkovou zdatností. Člověk provozující některé z bojových sportů po dobu několika let, zná citlivá a snadno zranitelná místa lidského těla i důsledky jejich zasažení. Sportovci věnující se bojovým sportům jsou poučeni o etice a právních důsledcích svého jednání. Pokud se konfliktní situace mezi muži řeší krajním způsobem, je cílem 3/4 všech případů hlava, kterou útočníci nejspíše považují za centrum osobnosti napadeného.

Řešení situace úderem se obecně považuje za tvrdší řešení, než užití porazů (jaké se provádějí např. v judu nebo zápase, ačkoliv i užití porazu může být fatální, pokud je házený veden do pádu na šíji nebo je hosen na hlavu). Úder je také nejkratším řešením takovéto situace.“

Ing. Petr Koktan – soudní znalec z oboru kriminalistické mechanoskopie: „Uvedené skutečnosti plně potvrzují již uvedená kon-

statování, že zhmožděniný – otlaky v levé tváři osoby na předložené fotografii byly vytvořeny pevným předmětem zaoblených tvarů s několika výstupky v rozteči minimálně desítky milimetrů. Této charakteristice jako předmětu odpovídá „boxer“ nebo „prstýnky“.

Bc. Jaromír Doležel – diplomovaný trenér bojových umění – Fakulta tělesné výchovy a sportu University Karlovy – 3. dan: „Obviněný Martin Odložil Josefa Odložila fyzicky napadl a zranil úderem pěstí zpevněné pomocí tzv. „boxera“ do obličeje. Po úderu následoval toporný pád poškozeného na podlahu. Poškozený byl od tohoto okamžiku v hlubokém bezvědomí a na následky vzniklého zranění dne 10. 9. 1993 zemřel.

Teoreticky i z vlastní dlouholeté praktické zkušenosti v oblasti bojových umění vím, že jedním z nejčastějších a zároveň velmi podceňovaným způsobem útoku je úder pěstí do obličeje (nejen holou rukou, ale i za pomoci různých pomůcek). Je svou nebezpečností srovnatelný s běžnými ozbrojenými útoky včetně střelných zbraní. Vždy lze předpokládat riziko těžké újmy na zdraví. Úder pěstí zpevněné „boxerem“ se vyznačuje tzv. odstupňovaným účinkem. I laik tak dokáže např. rozbít kamennou desku a nemusí ani znát techniku správného úderu (ale ta se u Martina Odložila, který sedm let praktikoval bojová umění, dá předpokládat). Jde totiž o úder velmi malou plochou na dutý kostěný útvar – hlavu, který patří do kategorie úderů smrtelných. Tato informace se objevuje i v každé učebnici sebeobrany. Martin Odložil znal anatomii lidského těla do té míry, aby si uvědomil, že cílem jeho úderu je místo ležící pouze 2,5–3 cm pod povrchem těla a tudíž úder může být i smrtelný.

Při zásahu pociťuje napadený místo normálního silového nárazu jakoby výbuch uvnitř těla. Pěst a zápěstí se maximálně zpevní a úder prochází celou paží útočníka. Lze ho umocnit navíc i pohybem útočnickova těla – pěstí je pak energie přenesena na cílovou plochu. Následně dochází k deformačním účinkům uvnitř hlavy.

Martin Odložil ve své výpovědi poukazuje na to, že sedm let cvičil judo a že by dal přednost chvatu. Není to ale pravda. I v judo se učí nejen chvaty, porazy, přehozy, páky a škrcení, ale v rám-

ci sebeobranu i údery a kopy z jiu-jitsu (předchůdce juda), po sedmi letech musel velmi dobře vědět, že rychlé údery trvají kratší dobu než nejrychlejší porazy, páky a škrčení. Přímý úder je běžně proveditelný za 0,12–0,15 sec. a kop za 0,15–0,18 sec. Naproti tomu provedení porazu trvá 0,50–0,55 sec. Navíc bránit se proti nečekanému úderu je daleko obtížnější a náročnější na reakci napadeného.“

Česká Muay-Thai asociace: Byl to těžký K.O. na hlavu

Další fundovaný odborný posudek vypracovala **Czech Muay-Thai Association, Česká Muay-Thai asociace – CMTA** – která na své schůzi prostudovala svěřenou dokumentaci společně. Posuzování byli přítomni: **Jan Dominec** – výkonný prezident CMTA; **Petr Macháček** – čestný prezident CMTA, prezident České asociace ultimátních zápasů, trenér státní reprezentace thajského boxu, v minulosti i aktivní závodník karate; **Rudolf Vácha** – trenér státní reprezentace thajského boxu, trenér Vale-tudo, v minulosti aktivní závodník v zápasu judo; **Jan Vávra** – trenér státní reprezentace thajského boxu, trenér Vale-tudo, v minulosti ligový boxer.

Vydali toto stanovisko: „Zranění jsme posuzovali podle předložených fotografií a lékařských zpráv Záchrané služby Jeseník, nemocnice Olomouc, pitevního protokolu a chorobopisu Vojenské nemocnice Olomouc. Všechny podklady pro námi vyslovené závěry čerpáme z naší dlouholeté praxe a pohybu mezi plnokontaktními úpolovými, chcete-li bojovými sporty. Za dobu našeho působení u thajského boxu a ostatních sportů jsme viděli jistě tisíce zápasů, u kterých jde o to předčit soupeře rychlostí, silou a chytrostí.

V našem sportovním odvětví dochází k vítězstvím zvaným K.O. knock-aut. Jedná se o způsob výhry, kdy soupeř v důsledku tvrdého úderu, techniky, není schopen pokračovat v boji. Zpravidla se jedná o úder na hlavu protivníka. Ze zkušeností víme, že úderem na hlavu soupeře bývá K. O. nejtěžší. Za celou dobu našeho působení u úpolových sportů jsme viděli jen velmi málo knock-autů, u kterých by jeden ze soupeřů spadl k zemi toporně, v křeči. Jsou to nejtěžší K.O. a ta se stávají velmi výjimečně.

Konkrétní příklady, které máme živě v paměti nebo byly zaznamenány na videu, nás napadly asi čtyři. U tří z nich se jednalo o techniku nohou, kdy protivníka zasáhla holeň soupeře do krku nebo

spánkové oblasti a u jednoho byl úder, tzv. backfist, veden z otočky a tím byla síla ruky umocněna rotací těla a nakročením.

Byly nám předloženy dvě fotografie k prohlédnutí. Jednomyslně jsme se shodli, že rány, které jsou patrné na tváři, nejdou způsobit holou rukou a ani zatnutou pěstí. Při zápasech Vale-tudo nemají soupeři na rukou žádné chrániče ani rukavice a nikdy nelze dosáhnout holými klouby takto pravidelné kresby čtyř souběžných čar. Bylo-li toto zranění způsobeno úderem ruky, musela být opatřena s největší pravděpodobností boxerem nebo jiným tvrdým předmětem.

Boxer, ale i nakročení nebo rozběh, sílu úderu samozřejmě zvětšuje. Je-li takto udeřena nekrytá část hlavy a to jakákoliv oblast, je nanejvýš pravděpodobné, že dojde ke zranění a pádu k zemi. Ke zvýšení síly útoku může přispět trénink judo nebo jiného úpovitého sportu.

Ne všichni naši závodníci začínali s tréninkem Muay-thai, někteří z nich si přinesli předpoklady z jiných sportovních odvětví. Konkrétně zápasníci, judisté nebo karatisté mají velmi slušné předpoklady pro rozvoj v thajském boxu. Ale i mimo budo sporty je předešlý trénink přínosem. Každý sport rozvíjející dynamickou sílu samozřejmě zvýhodňuje při obraně nebo útoku trénovaného.

Ve všech plnokontaktních sportech se žáci učí útočit na slabá místa soupeře a judo určitě není výjimkou. Zároveň se učí, jak se takovým útokům bránit a odvracet případná nebezpečí. Jistě se najdou výjimky, ale nikdo z našich sportovců, kteří dosáhli nebo chtějí dosáhnout nějakého úspěchu, nebude svoje dovednosti zkoušet v běžném životě. Riskují nejen zranění soupeře, ale i zranění sebe sama. Tvrdý úder pěstí bez rukavice vedený na hlavu soupeře, může nezřídka skončit zlomením prstů nebo zápěstí útočníka.

Z našich bohatých zkušeností si trouláme tvrdit, že útok z rozběhu na nechráněnou část hlavy s rukou opatřenou boxerem rozhodně může způsobit stav bezvědomí a přivodit velmi vážné zranění."

Návrh na obnovu řízení

Představte si váhy spravedlnosti. Na jedné misce společný znalecký posudek MUDr. Neorala a MUDr. Čísařové. Na druhé misce 11 znaleckých posudků, na jejichž vypracování se podílelo čtrnáct fundovaných odborníků. Jedenáct posudků se shoduje v tom, že útočník z běhu ozbrojenou rukou boxerem napadl Josefa Odložila, srazil ho k zemi – Josef Odložil padal v bezvědomí, ze kterého se už nikdy neprobral. Zranění utrpěl rukou útočníka.

Na rozdíl od tohoto jednoznačného vyjádření posudek MUDr. Neorala tvrdí, že mohlo dojít k nějakému *dotyku, styku, posunutí, Josef Odložil spadl na tvrdou zem a zranění si způsobil tímto pádem.*

Jeden člověk se může někdy mýlit – snad i dva se mohou mýlit, ale cožpak je možné, aby se mýlilo čtrnáct zpracovatelů v jedenácti posudcích? Přes opětovné žádosti nebyl žádný zpracovatel opačných posudků, než onoho jednoho, pozván k soudu, aby mohl své závěry obhájit! Slyšeli jsme jen byrokratickou odpověď o formálních, procesních důvodech.

Po letech marných bojů a nadějí jsme od okresního státního zástupce Mgr. Jaroslava Horáka, téhož, co nepodal odvolání u Okresního soudu v Šumperku, obdrželi – dá se říci předpokládanou – odpověď s jednoznačným závěrem:

„Po prostudování spisového materiálu včetně Vámi zaslaných vyjádření jsem tedy dospěl k závěru, že nejsou splněny podmínky povolení obnovy řízení a že tedy nelze podat návrh na povolení obnovy řízení v neprospěch obviněného.“

S touto odpovědí jsme se nesmířili a na Krajské státní zastupitelství v Ostravě, pobočka Olomouc jsme podali návrh na přezkoumání rozhodnutí okresního státního zástupce v Šumperku.

Krajské státní zastupitelství dozor přijalo, ale po několika urgencích nám oznámilo, že spis nemá k dispozici, že se nenachází ani v Šumperku, ani v Olomouci, veškerý spisový a dokumentační materiál je od roku 1998 na Obvodním soudu pro Prahu 6. Ani po několika urgencích ho ze soudu pro Prahu 6 na Krajské státní zastu-

pitelství v Olomouci neposlali. Bylo třeba několikrát osobně navštívit soud pro Prahu 6, než spis byl do Olomouce odeslán.

Proč spis ležel u soudu v Praze 6? – Prý proto, že odsouzený Martin Odložil dosud Vojenské pojišťovně, u níž byl Josef Odložil zdravotně pojištěn, neuhradil 530 000,- Kč. I když k náhradě škody Vojenské pojišťovny byl odsouzen, nezaplatil ani korunu.

Z popisované situace se dá dovodit, že šumperský okresní státní zástupce spis nemohl v roce 2001 v Šumperku prostudovat, jak tvrdil, když spis už od roku 1998 ležel v Praze. Nejen obviněný a někteří svědci, ale dokonce státní zástupce je přistižen při lži.

Krajská státní zástupkyně JUDr. Alice Zatloukalová se s postupem okresního státního zástupce v Šumperku ztotožnila a náš podnět odložila.

Protože staré české přísloví praví, že „naděje umírá poslední“, tak ani my zdánlivě beznadějný boj nevzdáme a obracíme se na Vrchní státní zastupitelství v Olomouci. Žádáme ho, aby přezkoumalo rozhodnutí krajské státní zástupkyně JUDr. Alice Zatloukalové.

Na pochopení se nám ani tady nepodařilo narazit. Dostali jsme vyrozumění, že „naše podání postupují zpět pobočce Krajského státního zastupitelství (té, nad kterou jsme žádali dohled), k vyhodnocení. Zároveň nás upozornili na „možnost odložení podnětu jmenovanou pobočkou bez dalšího našeho vyrozumění, budou-li shledáno, že náš podnět neobsahuje žádné nové skutečnosti.“

Jak se cítí práce odborníků – zpracovatelů odborně znaleckých posudků? K původním sedmi znaleckým posudkům jsme předložili další čtyři úplně nové znalecké posudky. Ale to prý nejsou „nové skutečnosti“.

Za deset let od tragédie se nenašel nikdo kompetentní, kdo by se k předloženým faktům vyjádřil. Nikdo je nepotvrdil, nikdo je nevyvrátil, nikdo je nebral v úvahu. Na potvrzení nemají odvahu, na vyvrácení nemají argumenty. Kde a na koho se může normální smrtelník obrátit v době, kdy se na každém kroku skloňuje „dostupnost a vymahatelnost práva“?

Mohu po deseti letech marného, úporného boje za pravdu a spravedlnost říci, že řadový občan České republiky je bez šancí, absolutně bezmocný a nicotný. Přestože se omílá „svoboda pro-

jevu a slova", na bezpráví nemáte možnost ani upozornit, vašimi starostmi a problémy se nikdo nezabývá, na vaše otázky nikdo neodpovídá. Nemáte šanci se odvolat a vůbec ne dovolat. Přesto to nevzdám. A do svého posledního dechu, do vlastní smrti budu bojovat za pravdu a spravedlnost. Z principu.

Na paměť velkého sportovce

Díky iniciativě a obětavosti mého syna Ing. Miroslava Ševčíka, CSc. a Ing. Pavla Šourka, bývalého svěřence a kamaráda mého bratra, se podařilo založit Memoriál Josefa Odložila. Od roku 1994 je v Praze organizován velký lehkootletický mítink. V prostředí stadionů na Strahově a na Julisce, kde můj bratr tak rád trénoval a závodil, se schází světový lehkootletický výkvět, aby uctil památku jednoho z nich – atleta velkého svými výkony, ale především svým srdcem a duší. Za podíl na přípravě memoriálu patří dík Zdeňku Fatorovi, Václavu Fišerovi, Františku Fojtovi, Janu Liškovi, Zdeňku Mazurovi, Jaroslavu Priščákovi, Bedřichu Skálovi, Radku Skoumalovi, Vlastimilu Šebelovi, Pavlu Tunkovi a dalším.

Jeseníky patřily k velkým láskám Josefa Odložila. Po tom co jsme tam prožili kouzelné dětství, se do tohoto kraje můj bratr rád vracíval, s rodinou i sportovci. Se svými svěřenci v Jeseníkách nejen trénoval, ale také stavěli posedy, krmelce, zakrmovali zvěř, vysazovali lesní stromky. Znali téměř každou lesní cestičku, hřebeny a vrcholy hor. Aby v tomto překrásném kraji zůstala památka a vzpomínka na Josefa Odložila stále živá, zorganizoval Pavel Dědic, jeho dobrý kamarád a přítel, veřejné závody v běhu pro všechny kategorie. V září se scházejí sportovci, aby vzájemně změřili své síly. Na startu jsou celé rodiny od malých capartů, přes školáky, omladinu, dospělé až po seniory. Vděk a uznání si zaslouží hlavní organizátoři a sponzoři, mj. Pavel Dědic, Miroslav Ševčík, Hugo Turza, Sportovní škola Nábřeží Jeseník v čele s učitelem Markem Felnerem, Láďou Krčmářem a Karlem Šteflem. O spokojenost vyhladovělých strávníků, účastníků a návštěvníků závodu se obětavě stará Vlasta Gavendová.

Zůstaly vzpomínky

Dopis Marie Obdržálkové nalezený v pozůstalosti:

Vážený pane Odložile, děkujeme Vám za léky, které bychom bez Vás nebyli sehnali. Váš hluboce lidský přístup k naší těžké situaci nás opravdu dojal. Jsou tedy ještě dobří lidé, kteří pomohou i těm zcela bezvýznamným jako jsme my. Víme, že jsou to léky velmi drahé, vlastně nedostupné. Pokoušeli jsme se je shánět přes cizinu, samozřejmě legální cestou z Vídně, kde stojí jedna dávka 6000 šilinků. Jejich sehnání by bylo touto cestou nejen zdlouhavé, velmi drahé, ale ještě navíc složité.

Vaše pomoc je pro nás nadějí – v této hrozné době – kdy chceme věřit a doufat, že snad nám tento lék pomůže zachránit dceřin život.

Z celého srdce Vám děkujeme za nabídku pomoci i v budoucnosti. Jsme Vám opravdu velmi vděční za obětavý a citlivý přístup k nám.

V Otrokovicích 8. června 1987

P.S. Omlouvám se za zpoždění dopisu, ale nebyla jsem schopna v zoufalství odpovědět dříve. Děkuji za veškeré pochopení.

Zdeněk Fator:

Pepíka jsem znal od roku 1958 a mohu s čistým svědomím prohlásit, že byl jedním z lidí, kterých si člověk musí vážit. Byl tvrdý k ostatním stejně jako k sobě. Ale záludnost či faleš mu byly cizí. Zažil jsem s ním mnoho nezapomenutelných chvil.

Neznám člověka, který v 55 letech byl v takové kondici jako Pepík. Nikdy si nestěžoval na zdravotní obtíže.

Bolest po jeho odchodu nelze vyjádřit. Netoužím po Martinově skalpu. Ten si svůj čin bude promítat v hlavě a klidu nikdy nenajde. Mám syna, kterého miluji stejně jako miloval Pepík Martina, ale kdyby takto pochybil, nikdy bych ho neopustil, považoval bych za správné, aby za svůj čin nesl odpovědnost a mohl ve zbytku života mít trochu čistý stůl.

To co se stalo, je tragédie mnoha lidí. Pepík chybí a dal bych za to třeba svoji sbírku autogramů, podpisy sbírám 50 let, kdyby Pepík mezi námi byl.

Měl jsem tě, Pepíku, moc rád a nikdy na tebe nezapomenu, zůstalo po Tobě velké bolavé prázdno. Zdravím tě tam u nebeských bran.

Pavel Dědic:

Pepu přitahovala atmosféra a způsob života v našich Jeseníkách. Naše práce i koníčky a dokonce i rodinný život byl hustě protkáan sportem, partou a v neposlední řadě tvrdou prací a to vše souviselo s kamarádstvím a spoleháním se jeden na druhého.

Při jedné z běžeckých soutěží na 1500 m na stadionu v Jeseníku byl jako časoměřič a rozhodčí přítomen souboji o poslední body mezi družstvem „starých pánů“ a Napajedly. Rozhodující bod měl určit celkového vítěze. Naše stará parta měla nastoupit proti druholigovým hráčům Napajedel. Těsně před startem došlo k indispozici jednoho borce. Náhradníkem byl Pepa, který měl již padesátku za sebou, neměl čas se svléknout a byl nucen nastoupit v obleku a polobotkách. Po startu se za společensky oblečeného Pepu zavěsila dvojice z Napajedel, pro nezasvěceného diváka to vypadalo jako by dva honící psi štvali svou oběť. Pravidelně se míhající límce saka se rychle vzdalovaly oběma pronásledovatelům, a o vítězi nebylo pochyb.

Měli jsme s Pepíkem společnou jednu zálibu – šachy. Když přijel do Jeseníků, neváhal v pozdních nočních hodinách překonat zasněžený hřeben a ze své chalupy v Bělé si přišel zahrát. Věděl, že jako chatař mohou zasednout k šachovnici, až se hosté uloží ke spánku. Naše souboje se mnohdy protáhly až do ranních hodin.

Jednou v zimě před chatou ležela hromada zasněženého koks-u. Kdo podlehne v nočním šachovém maratonu, koks složí do kotelný... Několik hodin trvalo, než z remízových partií se štěstí přiklonilo ke mně a o půl páté ráno bylo na Pepovi, aby koks sklídil. Hned se dal do práce, ale já jsem nemohl nechat kamaráda na holičkách. Hluk a rachot probudil celou chatu a se svítáním přibývalo nadšenců, kteří se k nám připojili, před snídání už koks byl

za dohledu dam všechen v kotelně. Dodnes hosté na chatě vzpomínají na toho, kdo se do jejich mysli zapsal tím, jak se vyroval s porážkou na šachovnici.

Jan Liška:

Když jsem v roce 1957 po absolvování Fakulty tělesné výchovy a sportu přišel do Košic na vojenskou školu, začal jsem uplatňovat moderní pohled na vojenskou tělovýchovu. Josef byl – pokud šlo o sport – vůdčí osobností posluchačů školy.

Začali jsme spolupracovat s civilním atletickým oddílem Vysoké školy technické. Podařilo se dát dohromady skupinu posluchačů a trénovali jsme na městském stadionu, což bylo příjemné, protože opustit z jiného důvodu bránu školy nebylo jednoduché.

Už tehdy se ukazovalo, že nejnadanějším a nejsvědomitějším v tréninku je vytáhlý mladík – Josef Odložil. Z místních atletů a našich vojenských posluchačů se vytvořila bezvadná parta, začali jsme za civilní oddíl závodit a postoupili do nejvyšší soutěže.

Josef reagoval vynikajícím způsobem na všechny tréninkové podněty, ale dovedl také přemýšlet. A tak se vytvořil mezi námi vztah důvěry.

První záblesk úspěchu byl v Praze na tzv. běhu „únoráku“ ve Stromovce. Na startu tradičně stávala celá čs. běžecká špička. Josef tam vyhrál běh mílařů. Utvrdili jsme se v přesvědčení, že jdeme správnou cestou a byli jsme nadšeni z úspěchů.

Dostal jsem konečně v Košicích byt, manželka se za mnou přestěhovala s dvěma kluky a Josef se stal jakoby členem rodiny. Synové ho měli rádi, on je rozmazloval, nosil jim čokoládu a různé dobroty. O víkendu jsme chodili společně k řece, věděl jsem o jeho prvních láskách a nesmírné snaze něco v atletice dosáhnout.

Po absolvování školy dostal umístěnku do Olomouce, odkud do Košic přišel. Nastala doba čilé korespondence. Já napsal tréninkový plán, Josef iniciativně něco změnil, odtrénoval, svoje poznatky a pocity popsal a poslal zpět, tak to šlo pořád dokola. V létě, když začaly závody, jezdil do Košic nočním vlakem. Z nádraží přišel k nám domů, kluci už se na něho těšili.

Obrat od experimentálního amatérismu k dogmatickému profesionalismu nastal po Josefově úspěšném startu na Memoriálu Evžena Rošického. Vyhrál hlavní závod na 800 m. Přestoupil do Dukly Praha, kde ho začal trénovat Aleš Poděbrad a přivedl až ke stříbrné medaili na OH v Tokiu.

Já jsem začal trénovat dalšího Jozefa – Plachého. Často jsme se sešli na různých soustředěních. Spolupracovali jsme jako trenéři – kolegové, když jsem se z Košic přestěhoval do Prahy a začal působit v Dukle. Josef už absolvoval FTVS a pracoval na významném projektu. Osobní zkušenost s běžeckým tréninkem spojil s vědeckým pohledem. Aktivně jsem se na jeho výzkumu podílel a závěry z něho jsem uplatnil v publikaci Běhy na střední a dlouhé tratě.

Pepan, jak se podepisoval na dopisy, byl cílevědomý, přesný, důsledný, ale také tvrdohlavý, paličatý. Tyto vlastnosti člověk musí mít, aby se stal šampiónem. Příprava může probíhat kolektivně, za pomoci a diskuse trenéra nebo kamarádů, ale v závodech se každý musí spolehnout na sebe.

U Josefa převažovaly kladné povahové rysy. Nemohu proto pochopit, co se v Bělé pod Pradědem odehrálo a jaké to mělo důsledky. Často váhám, zda se to opravdu stalo.

Jozef Plachý:

Rok po tokijské olympiádě jsem se seznámil s vynikajícím člověkem, Josefem Odložilem. Poznali jsme se na soustředění v Houšťce, spolu jsme pak startovali na mnoha zahraničních a domácích závodech, včetně olympiády v Mexiku v roce 1968.

Pepík byl o jedenáct let starší. Přezdíval mně Plašan. Vděčím mu za přátelské rady, které mi spolu s trenérem Liškou nezištně předával, ale především za opravdové kamarádství.

V krvi měl trochu vojenský dríl – což mně někdy vadilo, ale jinak to byl nesmírně citlivý člověk. Měl v sobě smysl pro spravedlnost, nesnášel křivdy a podrazy.

Do dnešní doby by se asi moc nehodil, vždy šel do každé bitvy po hlavě, i s anabolií ve sportu. Věřu moc podržel, když v roce 1968 podepsala 2000 slov. Za normalizace si tím vykoledoval vyhazov z armády.

Někdy mi úplně vyrazil dech. Šli jsme po Praze a Pepík vběhl do knihkupectví a koupil mi knihu. Chtěl mi udělat radost.

Josef a Věra... Oba jsem měl moc rád. To, co se stalo, cítím jako obrovskou nespravedlnost vůči jednomu z největších československých sportovců.

Nemohl jsem mlčet k tomu, jaká se kolem Pepíka po tragické události, která ho stála život, rozehrála atmosféra. Někteří novináři z něho udělali obyčejného opilce a děvkaře. Jakým právem lhali a ubližovali jeho památce?

Pro své mravní zásady jsem protestoval proti omilostnění Martina Odložila. Spolu s dalšími sportovci jsme iniciovali protestní petici. Zakázali nám ji publikovat. Petice na podporu Věry Čáslavské zveřejněna být mohla. Od hlavy státu jsme odpověď nedostali. Pochopil jsem, že si nejsme rovni.

Po Pepíkově tragické smrti jsem se s některými kolegy rozešel. A oni, snad z vlastního studu nad sebou, se rozešli se mnou.

Pepík Odložil byl můj velký životní kamarád, on byl rodák z Moravy, já ze Slovenska. S dojetím jsme po našich vítězstvích vzdávali čest československé vlajce a byli jsme rádi, když za zvuků české a slovenské hymny stoupala na stožár.

Miroslav Krsek:

Na seznámení s Pepíkem si pamatuji dodnes. Bylo to na Spartě v roce 1972. Učaroval mě jeho stisk ruky a srdečný úsměv. Byl jsem tehdy delegátem sjezdu JZD a Pepík právě začínal jako trenér Sparty. Poslal jsem mu moji fotografii, aby mě poznal. Já už měl jeho knihu *Josef Odložil vypráví* a snil jsem o tom, aby mě trénoval. Prání se mi splnilo.

Na té fotografii jsem vypadal jako kulturista. Na vesnici jsem jezdil s traktorem a ve svých 21 letech jsem běhal hůř než dorostenci. Když Pepík viděl moji fotografii, chtěl mě poslat do party diskařů, které trénoval Ludvík Daněk. Říkal, že na běžce se nehodím, ale zkusí to se mnou.

Byl pro mě pan trenér, táta a posléze vynikající kamarád. Prožili jsme spolu 20 let sportovního života. Každý rok jsme jeli na soustředění do Jeseníků. Pepík ten kraj miloval. Měl tam mnoho

přátel a chalupu. V Bělé pod Pradědem je pohřbena jeho maminka, kterou měl moc rád. Vyprávěl mi, jak spolu jeli z Otrokovic do Prahy a ona vzala každého stopaře a odvezla ho až domů. Říkala, že dobrých lidí může být plná chalupa a dva co se nesnesou, si překážejí i kdyby se jeden schoval na půdu a druhý do sklepa.

Měli jsme podobné osudy. Oba jsme se dvakrát oženili a z každého manželství máme 2 děti. Byli jsme si navzájem na svatbách.

Už 10 let není mezi námi. Ale v mém srdci a mysli žije stále. Díky, Pepíku, za to co jsi mě naučil. Já tvoje zásady předávám dál. Říkal jsi: můžeš se stát mistrem světa, ale ne bez trpělivosti. Jako vytrvalec musíš čekat nejméně deset let. Když se zraníš, trénink začíná od začátku. Forma je ošidná věc. Buď nedotrénuješ nebo přetrénuješ. Každý sportovec je originál a umělec. Je tisíc povolanych a jeden vyvolený. Velký výkon se skládá z maličkostí a detaily rozhodují.

Nejlépe to vyjadřuje norská motlitba: „Pane dej, abych v boji který jde životem, projevil odvahu. Mám-li vyhrát, ať je to podle pravidel a má čest a víra se drží vysoko. Mám-li prohrát, dopřej mi tolik síly, abych dokázal pozdravit vítěze až půjde kolem.“

Já na Tebe Pepíku nikdy nezapomenu a dá-li Bůh, jednou se setkáme.

Edmundo Lopéz de la Rosa:

Měl jsem tu čest, že mně profesor Josef Odložil trénoval v Mexiku v letech 1979–81 v bězích na 800 a 1500 m. Jsem dojat zjištěním že mezinárodní lehokoatletický mítink v Praze nese jeho jméno. V každém případě si to Josef Odložil zaslouží. Lidé jako já nemohou na drahého a milovaného profesora nikdy zapomenout.

Pavel Šourek:

Pod Pepovým trenérským vedením jsem si vylepšil všechny osobní rekordy. Zažili jsme hodně legrace i nepříjemné pocity prohry. Pepa neznal žádné překážky, které by se nedaly překonat.

Jednou jsme vyrazili ze Švýcarsky na jeho chalupu do Bělé. Nikoli po značkách. Přimo lesem. Z kopce kolem skal dolů do údolí. Já jsem vždy s běžkami zápasil, a tak to bylo pro mne utrpení. Když kolem proběhl kamzík a já si ho spletl s muflonem, Pepa

měl z toho legraci. Večer na chalupě pak vyprávěl, že jsem potkal hrocha.

Strávili jsme spolu spoustu času nejen na tréninku. Společně s ním jsme prožívali jeho rozvod s paní Čáslavskou i druhou svatbu. Domnívám se, že ho rozvod, i když si to nikdy nepřipustil, silně poznamenal. Už se nemohl podílet na výchově svých dětí. V té době mu hodně pomáhala jeho druhá manželka Eva. Když mu přivedla na svět dceru Andreu, byl jako vyměněný.

Prožili jsme společně listopad 1989. Na Václavském náměstí i na Spartě. Vzal si za úkol zlikvidovat státem řízený doping. Narazil na velké nepochopení. Především u sportovců, i když nechtěl odhalovat, kdo bral zakázané prostředky. Byl proti tomu, aby sportovce někdo k dopinku nutil a vyhazoval je z reprezentace za to, že se nechtějí zapojit do tzv. podpůrného programu. To se mu nakonec podařilo.

Pepa byl osobnost, na kterou se nedá zapomenout. Byl tvrdý k sobě i ke svému okolí. Věřil si, že když se do něčeho pustí, že to zvládne. Nikdy nepřál „hodně štěstí“. Byl přesvědčen, že úspěch si musí člověk zasloužit. Tak jaképak štěstí. Vlastně... Na podzim 1987 se do tréninkové skupiny vrátil Honza Kubista. Po čtyřech letech. Ty čtyři roky se Honzovi nějak moc nedařilo. Vystřídal několik trenérů a jeho výkonnost nebyla zdaleka taková jako v roce 1983, kdy zaběhl československý rekord. Hned napsali plán na olympiádu do Soulu. Oba věřili v úspěch. Honza na olympiádu odjel v životní formě, ale vypadl už v rozběhu. Lékaři mu potom zjistili mononukleózu. S Pepou jsme se shodli, že Honza potřeboval trochu štěstí...

Začátkem devadesátých let se Odložil vrátil do armády. Pokoušel se reformovat armádní vrcholový sport, ale neustále narážel na nechuť cokoli měnit a dostával se do konfliktů s armádní byrokracií. Využil nabídku na službu v mírových silách v Iráku. Když se vrátil, jeho vlastní syn mu způsobil zranění, na jehož následky Pepa zemřel. To, co se odehrávalo poté, bylo jak ze špatného filmu. Matka dělá vše, aby syna uchránila před vězením. Pravda a láska v prezidentově podání vyhrála nad lží a nenávistí a dokonce na rozsudkem soudu.

K tomu, abychom uctili památku skvělého trenéra, přítele, kamaráda, jsme založili tradici mezinárodních atletických mítinků s jeho jménem.

Hugo Turza:

Vzpomínky na mého trenéra plk. PhDr. Josefa Odložila aneb 200 m bez tréninku v jeho 48 letech v roce 1986 na Strahovském tartanu za 23,8 s.

Je přetěžké psát o člověku, který mně trénoval 21 let už od mých 16 let až do roku 1991. O člověku, který po smrti mého otce byl mým druhým tátou, vždycky mi ve všem pomohl a já se snažil mu to oplatit, doučoval jsem jeho děti, navštěvoval jsem jeho první i druhou rodinu. Byl mi za svědka na mé svatbě v roce 1982, prožil si se mnou i můj rozvod a já s ním jeho rozvod.

Slzy nejdou potlačit, když na jeho hrobě zapaluji svíčku, pokládám kytičku v době listopadové památky zemřelých nebo do sněhu zapichuji vánoční stromek. Po modlitbě k Bohu si čtu nápis vytesaný do náhrobního kamene: „Tys mu život z lásky dal a on Ti ho krutě vzal“ a uvědomuji si krutost tragédie.

Patřil jsem spolu s mými kamarády Mirkem Krskem a Františkem Tempírem k jeho nejstarším svěřencům. Míra Krsků to dotáhl daleko nejen jako mistr Československa v maratónu v té době nejlepším časem 2:14:59 a přední stýplař v osmdesátých letech. V současnosti je „na stará kolena“ pětinasobným mistrem světa kategorie veteránů v duathlonu. Franta Tempír byl v osmdesátých letech předním čs. mílařem, reprezentantem.

Mezi nejšťastnější trenérské chvíle Pepíka Odložila patřil čas jeho svěřence Honzy Kubisty v evropském poháru na Strahově v roce 1983. Kubista zaběhl 1500 metrů za 3:34,87 min. V té době to byl desátý nejlepší čas na světě.

Pepík z toho měl větší radost než ze svého 2. místa ve finále na 1 500 m (3:39,6 min.) na olympiádě v Tokiu a 8. místa na olympiádě v Mexico City. Jeho radost pramenila z toho, že čas byl dosažen bez anabolického dopingu.

Příhoda ze strahovského tartanu utkvěla nejen ve mně, ale také v dalším bývalém Pepíkově svěřenci – Františku Štěrbovi a tre-

nérovi Milana Drahoňovského, panu Nezbedovi, který se kdysi podílel na přípravě světově proslulého vytrvalce Alžírana Gamoudiho.

František Štěrba Pepíka Odložila, který tretry neměl na noze snad od roku 1969, vyhecoval: „Trenére, vsadte se o basu šampusů, že neporazíte Ivana Adámka (v té době běhal 800 m za 1:49,0 a 1500 m za 3:42,0) v letmé dvoustovce.“ Pepík bez rozmyšlení položil stopky: „Borci, končíme trénink, jdu se rozcvičit.“ Po rozklusání šel do auta pro tretry, ve kterých běžel na olympiádě v Mexiku finále na 1500 m. Závod se razantně vyvíjel už od startu, v půlce zatáčky Pepík měl neuvěřitelný náskok. Ivan Adámek postupně začal stahovat náskok trenéra vyšší frekvencí kroku, ale Odložilův dlouhý uvolněný krok bez známek křečovitosti pokračoval až do cíle. Trenér Nezbeda křičel na celý Strahov, viděli jste, to není možné. Konečný verdikt: 1. místo Pepík čas 23,9 sec a 2. místo Ivan Adámek 24,0 sec. Už nevím, kdo tam prohlásil: Trenére chápu, že jste byl druhý na olympiádě!

Pepík udivoval vynikající kondicí. Udržoval si ji i po skončení aktivní závodní činnosti. Jednou týdně s námi běhal dlouhý kros, v zimě na běžkách jezdil dlouhé „laufy“, na některé své svěřence při nich musel čekat. Hrál dobře basketbal, tenis, jezdil na horském kole, některé z nás předčil. Byl bohem nadaný nejen rychlostně, ale také houževnatostí a vytrvalostí.

Vedl nás k čestnosti, zásadovosti a minimální konzumaci alkoholických nápojů. Na svatbách, kde byl mnohým z nás za svědka, na promocích, různých oslavách nebo narozeninách našich dětí nikdy neměl žádné zdravotní potíže.

Byl to rovný chlap. Vážil jsem si ho stejně jako svých rodičů. Byl maximalistou, ale všechno měl v hlavě srovnané. Udivoval nejen sportovním talentem, vysokou inteligencí a přístupem k nám, jeho svěřencům.

Když jsem spolu s Pavlem Faschingbauerem, Jozefem Plachým a Zdeňkem Faturem 24. září 1993 nesl Pepíkovu rakev, nad Jeseníky zapadalo slunce a já na obzoru viděl tvář Pepíka, který se sem vrátil na dobro.

Josef Odložil – po Emilu Zátopkovi naš nejúspěšnější běžec

Josef Odložil (nar. 11. listopadu 1938 ve Zlíně) byl nejlepším mílařem československé lehké atletiky. Po legendárním vytrvalci Emilu Zátopkovi byl nejúspěšnějším běžcem naší historie, jediným mužem, který kromě Zátopka přivezl z běžeckých soutěží olympijských her medaili.

Byla to stříbrná medaile a Josef Odložil ji vybojoval 21. října 1964 na XVIII. olympijských hrách v Tokiu v běhu na 1 500 m časem 3:39,6 min.

První v cíli byl fenomenální novozélandský mílař Peter George Snell (3:38,1 min.), který vyhrál závody na 800 i 1 500 m, což se naposledy podařilo na olympijských hrách v roce 1920 v Antverpách Agličanu Hillovi.

Odložil se v dramatickém finálovém závodě Snella držel jako stín: „Měl jsem ho stále na očích a když vyrazil, šel jsem do zátačky za ním,” řekl po závodě. O druhé místo sváděli v cílové rovince tuhý boj Snellův krajan Davies a Angličan Simpson. Neočekávali však sprint Odložila, který se vyhnul nelitostné bitce u mantinelu a předstihl je ze třetí dráhy.

Na následujících XIX. olympijských hrách 1968 v Mexiko City se Josef Odložil probojoval do finále běhu na 1 500 m a obsadil v něm 8. místo časem 3:48,6 min.

Na Evropských halových hrách v Praze získal stříbrnou medaili v běhu na 1 500 m časem 3:49,6 min.

V letech 1960, 1962, 1963 byl mistrem Československa v běhu na 800 m, v letech 1964, 1965, 1966, 1967 mistrem Československa v běhu na 1 500 m.

Byl držitelem světového rekordu v běhu na 2 000 m. Tuto trať zaběhl v roce 1965 ve Staré Boleslavi za 5:01,1 min.

Vytvořil československé rekordy:

1 000 m – 2:18,6 min. (Stará Boleslav 1965)

1 500 m – 3:37,6 min. (Praha 1966)

1 míle – 3:56,4 min. (Auckland 1964)

3:55,6 min. (Londýn 1965)

2 000 m – 5:08,6 min. (Otrokovice 1965)

5:04,1 min. (Västeras 1965)

5:03,2 min. (Stará Boleslav 1965)

5:01,2 min. (Stará Boleslav 1965)

Nejlepší halové výkony:

1 500 m – 3:46,3 min. (Praha 1966)

1 míle – 4:04,8 min. (New York 1966)

4:04,1 min. (Boston 1966)

Osobní rekordy:

400 m – 49,0 sec. (Praha 1960)

800 m – 1:48,2 min. (Štětín 1961)

1 000 m – 2:18,6 min. (Stará Boleslav 1965)

1 500 m – 3:37,6 min. (Praha 1966)

3 000 m – 8:10,2 min. (Londýn 1964)

Po ukončení aktivní sportovní činnosti se stal trenérem I. třídy ve Spartě Praha, později vedl běžecký trénink ve Středisku vrcholového sportu.

Jeho svěřenci byli patnáctkrát mistry Československa a Mexika, získali 24 medailí a vytvořili čtyři rekordy uvedených zemí. Jan Kubista, jehož Josef Odložil připravoval, reprezentoval Československo na mistrovství světa v Helsinkách a drží československý rekord na 1500 m.

Josef Odložil od roku 1975 pracoval jako odpovědný řešitel výzkumného úkolu „Modelování a regulační mechanismy tréninku běžců na 800 m“. V roce 1977 obhájil vědeckou práci „Projekt programového řízení tréninku vrcholových běžců na 800 m“, složil rigorózní zkoušky a na Univerzitě Karlově mu byl udělen titul doktora filozofie (PhDr.).

V letech 1979–1981 pracoval jako trenér v Mexiku, kde žil s celou rodinou. Po společenských změnách v listopadu 1989 se v hodnosti plukovníka vrátil do armády, jejíž řady musel kvůli svým politickým postojům a disidenství své první manželky Věry Čáslavské opustit. Po první válce v Iráku odjel na Blízký východ jako důstojník Armády ČR a působil tam v rámci mírové mise OSN.

Josef Odložil byl dvakrát ženatý. Poprvé se oženil v roce 1968 – v průběhu olympijských her v Mexiko City si vzal světově proslulou gymnastku Věru Čáslavskou. Spolu měli dvě děti – dceru Radku (1969) a syna Martina (1974). Manželství bylo na návrh Věry Čáslavské v roce 1987 rozvedeno. O rok později se oženil s Evou Mervartovou. Spolu měli rovněž dvě děti – dceru Andreu (1989) a syna Jana (1992).

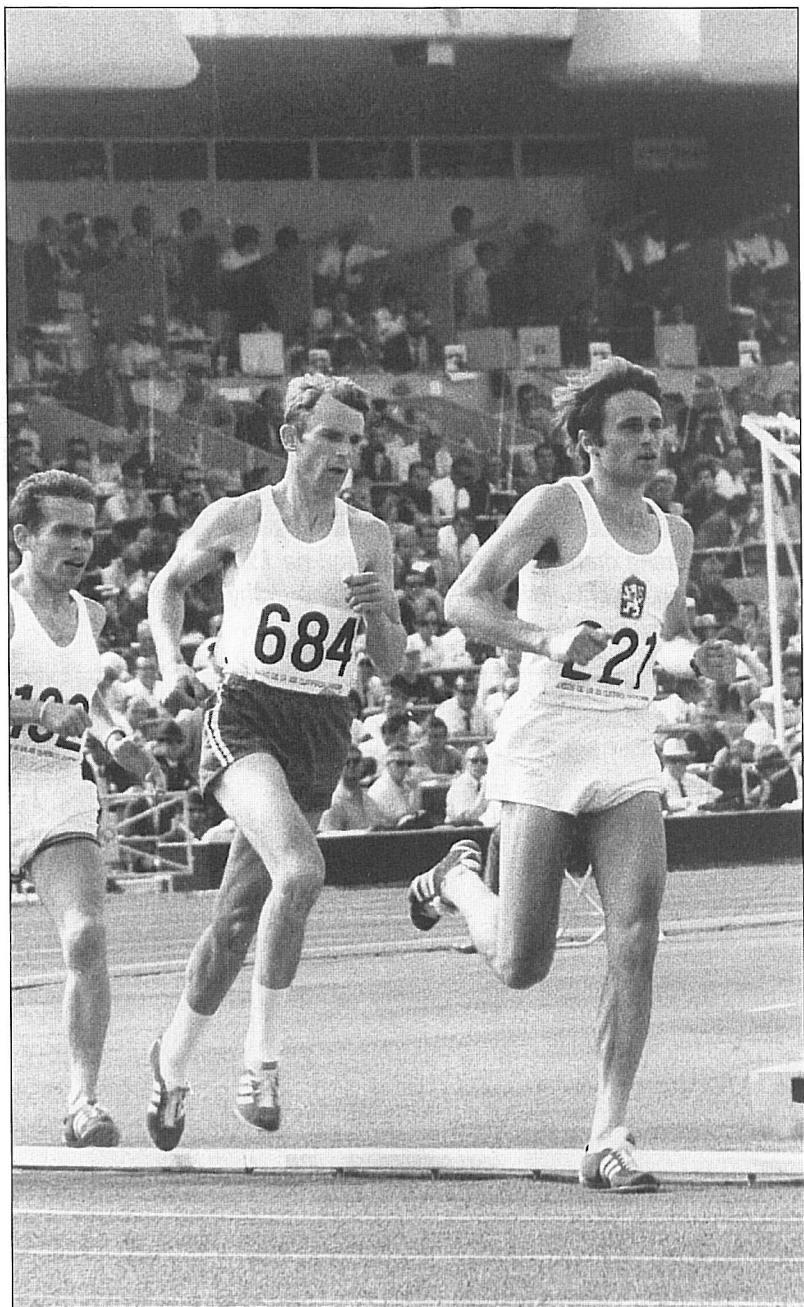
V noci ze 6. na 7. srpna 1993 na Josefa Odložila v Bělé pod Prahou zaútočil jeho syn Martin. Ocelovým boxerem, který je řazen mezi tzv. chladné zbraně, svému otci způsobil těžké zranění, na jehož následky Josef Odložil po 35 dnech bezvědomí 10. září 1993 ve Vojenské nemocnici v Olomouci zemřel.

Rodinný snímek –
Josef Odložil dole
uprostřed.

Dům v Bělé pod
Pradědem, kde
Josef Odložil prožil
své dětství a kam
se chtěl vrátit.

Cílová fotografie dramatického finále v běhu na 1500 m na olympijských hrách v Tokiu. Josef Odložil zcela vlevo dobíhá druhý za vítězem Peterem Snellem z Nového Zélandu.

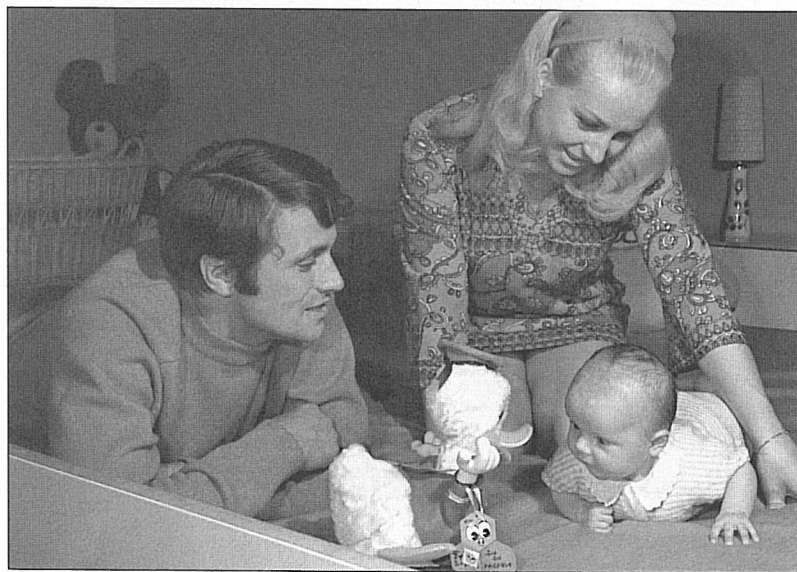
Stupně vítězů XVIII. olympijských her v Tokiu. Po závodě na 1500 m na nich 21. října 1964 stanuli (zleva) Josef Odložil, Peter George Snell a John Llewellyn Davies (oba Nový Zéland).

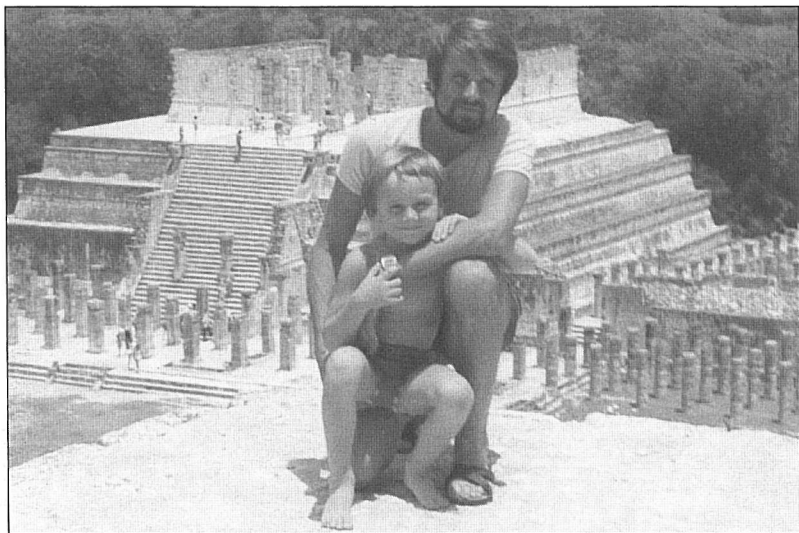
Josef Odložil vítá v roce 1965 na pražském letišti svého olympijského přemožitele Petera Snella z Nového Zélandu.

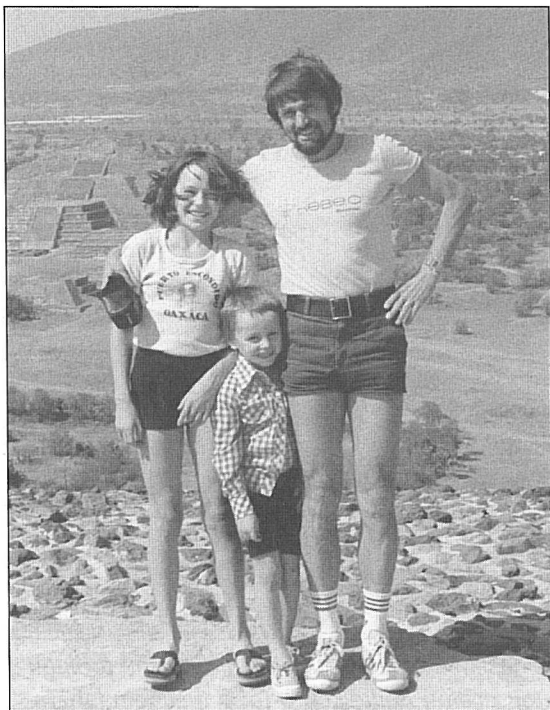
Svatba v Mexico City v průběhu XIX. olympijských her s úspěšnou československou gymnastkou Věrou Čáslavskou.

Šťastná rodina – Věra Čáslavská, Josef Odložil a jejich prvorozená dcera Radka (1969).

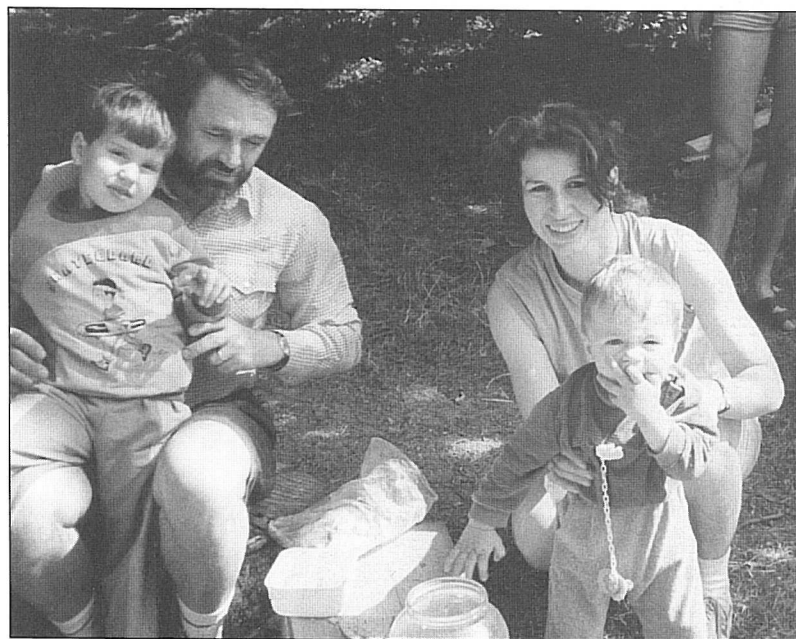
S Martinem u mexických pyramid.

S Radkou a Martinem v Mexiku, kde Josef Odložil a Věra Čáslavská trénovali mexické sportovce (1980).

Setkání s rodinou po návratu z mírové mise OSN v Iráku (1993).

Poslední fotografie před násilnou smrtí. Josef Odložil s novou rodinou – manželkou Evou, čtyřletou dcerou Andrejkou a ročním synem Janem.

Hostinec U Cimbury v Bělé pod Pradědem, kde k tragédii došlo.

*Hrob
Josefa Odložila
v Bělé pod Pradědem.*

Obsah

Chtěl být lesníkem	9
Místo moderního pětiboje lehká atletika	12
V dresu Dukly Praha a Československa	14
Stříbrný v Tokiu	15
Výchova dětí – jablko manželského sváru	18
S maturitním reparátem a trojkou z mravů na právnickou fakultu ...	24
Pod vánočním stromkem žádost o rozvod	29
Nová rodina a šťastný návrat z mise v Iráku	32
Osudný večer v Bělé pod Pradědem	36
Svědci: Martin udeřil ocelovým boxerem	38
Martin: Z ničeho nic byl táta na zemi	40
Lékař volá policii	42
Na tváři čtyři souběžné exkoriace	44
Vyfotografovat zraněného není dovoleno	46
Dlouhé čekání na pitevní protokol a co v něm nebylo	48
Z těžké újmy na zdraví jenom újma na zdraví	51
Bránil dívku, která tančila jinde	52
V kličkách podvodů a lží	54
Neboj se, já to všechno popřu	55
Svědkiem smrti „naprosto cizí osoby“	57
Ránu viděl, později nikoli	59
Svědék, který neměl na vstupné	61
Ponižující a zastrašující výslech	63
Pravdomluvnou svědkyni policie veze k psychologovi	65
Běžel, rozpřáhl se a udeřil velkou silou	68
Stroboskopický efekt nafilmovali v okolí Prahy	71
Z auta zmizely dokumenty o dopinkových aférách	72
V olympijském finále v Mexiku	
a v mírové misi OSN v Iráku se „změklým mozkiem“?	73
Svědectví o obdivuhodné kondici	77
Jak to bylo s alkoholem	79
Rozporuplné znalecké posudky	80
Obžaloba zastrašuje, snímky z tomografu se ztratily	82
Soud nechce slyšet znalce	84
Těžký úder na hlavu předmětem s tvrdým povrchem	85

Prý šlo jen o pád na tvrdou zem	89
Advokát se proti rozsudku odvolal, státní zástupce nikoli	91
Vrchol cynismu – „společenská prospěšnost“ smrtící rány	94
Krajský soud v Olomouci rozsudek potvrdil	95
Kampaň spolku Šalamoun a Kanceláře prezidenta republiky za udělení milosti	98
Jak Věra Čáslavská (ne)zasahovala	100
Dostálova svědomitá cesta do pekla	102
Radek John hledal jinou zeměkouli	104
Milost pro Chadimovou: „Vašek to zařídí!“	106
Ohlasy tisku na Havlovy milosti	108
Spisovatelka Eva Kantůrková píše vdově	121
Z dopisů prezidentu republiky	123
Lidé píšou novinám	134
Informační svoboda pod pokličkou Hradu	143
Hrádeček šíří éterem „vlnky“, zatímco Martin by zabil znovu	146
Televizní kamery snímají potlesk pro vraha	148
Jak dopadla stížnost pro porušení zákona	150
Znalci: v ruce byl boxer nebo prstýnky	153
Česká Muay-Thai asociace: Byl to těžký K.O. na hlavu	156
Návrh na obnovu řízení	158
Na paměť velkého sportovce	161
Zůstaly vzpomínky	162
Josef Odložil – po Emilu Zátopkovi náš nejúspěšnější běžec	171
Obrazová příloha	174